

A R C H
I T E C T U R E
U N I T S
2 0 1 7

תערוכת הבוגרים
המחלקה לארכיטקטורה ע"ש ג'ק ד' ויילר
בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים

UNITS
2017

תערוכת הבוגרים
המחלקה לארכיטקטורה ע"ש ג'ק ד' וויילר
בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים

אוצרות אדר' יעל קאופמן-פרידמן
עוזרת אוצרות ירון שהם

המחלקה לארכיטקטורה

ראש המחלקה אדר' יובל יסקי

רכזת מנהלית שרה כהן
עוזרת רכזת מנהלית נעמה תדהר
רכזת אקדמית אדר' ליאת בריקס-אתגר
יועצת אקדמית אדר' שירה שפרכר
רכז פרויקטים אדר' עידו גינת
מרכז שנים ד-ה אדר' שמואל גרואג
אחראי סדנאות אמרי פידלמן ויבגני לומלסקי
אחראי תחזוקה נאדר אבו אלהווא
איש משק עלי עוויסאת, אחמד זחאיקה

הפקה ועריכת קטלוג אדר' יעל קאופמן-פרידמן
עיצוב הדר בן-צור
הגהה עליזה ישראל

בהוצאת המחלקה לארכיטקטורה ע"ש ג'ק ד' וויילר,
בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים

דוברות ומנהלת קשרי ציבור מיכל תורג'מן

+972-2-6253121
ARCH@BEZALEL.AC.IL

#BEZALELARCH2017

אדר' יובל יסקי

ראש המחלקה

פרויקט הגמר במחלקה לארכיטקטורה בבצלאל מתנהל ביחידות מתמחות בהן עובדים ולומדים הסטודנטים הבוגרים מהשנים ד' ו-ה' במסגרת ורטיקאלית. סכימה זו היא ייחודית בין בתי הספר לאדריכלות בישראלית ומטרתה היא פיתוחו של שיח מתמחה, ספציפי וממוקד המאפשר יצירת ידע וצבירתו משנה לשנה דרך עבודות הסטודנטים, הרצאות, ימי עיון, כנסים ופרסומים. המכנה המשותף לפעילות יחידות המחקר הורטיקאליות הוא היותן "מעבדות מציאות" המחויבות לקיומו של דיון ומחקר של המרחב הישראלי על היבטיו השונים והמגוונים מתוך מודעות להיותו מרחב צפוף, מסוכסך, מופרט, עמוס בהכלאות והרכבות המהוות חומר גלם רב ערך לעיסוק מחקרי, עיצובי ותכנוני. השקפת העולם הרואה את סביבת הסטודיו האדריכלי כמעבדה אינטנסיבית, בה נוצר ידע מתוך ספקולציה ודיון חופשי וממנה מופץ ידע באמצעים מגוונים היא הבסיס להבנת תהליך הלימוד במחלקה וביתר שאת לקריאת מכלול הפרויקטים המוצגים בקטלוג זה.

תערוכת הבוגרים משקפת נאמנה את שלל נקודות המבט הקיימות בנקודת הזמן הזו במחלקה- שונות ומגוונות ככל שתהיינה, כולן מכוונות את המבט ומאירות בצורה חדה ובהירה סוגיות רלבנטיות ואקטואליות במרחב הסובב אותנו ואינן גולשות לעיסוק אקדמיסטי, אוטונומי ומנותק ועל כך גאוותנו.

תודתי נתונה לכל העושים במלאכה לאורך השנה כולה, לצוות המורים ועוזרי ההוראה, לצוות המינהלי של המחלקה, שרה כהן ונעמה תדהר, לממונה הסדנאות אמרי פלדמן ולממונה על המשק והתחזוקה נאדר אבו-אלהווא. תודה מיוחדת למרכז שנים ד'-ה' אדר' שמואל גרואג ולרכזת האקדמית אדר' ליאת בריקס אתגר על עבודתם המסורה לאורך כל השנה ותרומתם הגדולה לאיכות האקדמית והמקצועית הגבוהה של פרויקטי הגמר המוצגים בקטלוג זה. תודה לאדר' יעל קאופמן, בוגרת המחלקה שהתגייסה לאצור ולהפיק את התערוכה והקטלוג ולאדר' עידו גינת על הפקת אירוע סיום השנה וכלל האירועים המיוחדים במהלך השנה האקדמית כולה. וכמובן, אני מבקש להודות מקרב לב לבוגרי מחזור תשע"ז ולברכם על מחויבותם לעיסוק רציני ומקצועי בארכיטקטורה ומאחל להם הצלחה רבה בהמשך דרכם המקצועית והאקדמית.

תוכן עניינים

היחידה הפוסט תעשייתית	עמ. 5
שימור המורשת הבנויה	עמ. 11
24/7	עמ. 21
היחידה לארכיטקטורה א-פורמאלית	עמ. 35
ארכיטקטורה לימינלית	עמ. 41
יחידת המגורים/הזכות לעיר מקלט	עמ. 45
עיר שחורה בג'סי כהן	עמ. 55
יחידת "מכאניזם תכנוני", המונומנט האדריכלי של המחר	עמ. 65
אדריכלות אזרחית	עמ. 75

היחידה הפוסט תעשייתית
 אדר' דבורה ורשבסקי, אדר' יפעת פינקלמן

'היחידה הפוסט תעשייתית' היא יחידת לימוד ומחקר העוסקת ביחסי הגומלין בין טכנולוגיות, חומרים, אופני ייצור ושיטות בנייה לבין יישומם בדיסציפלינה האדריכלית. מטרתה להוות פלטפורמה המאתגרת דרכי חשיבה, קונוונציות ומתודות עבודה קיימות, ולהתמקד בטכנולוגיה כנקודת מוצא לכינון תהליך לימוד, מחקר והתנסות בתכנון סביבות חיים עכשוויות.

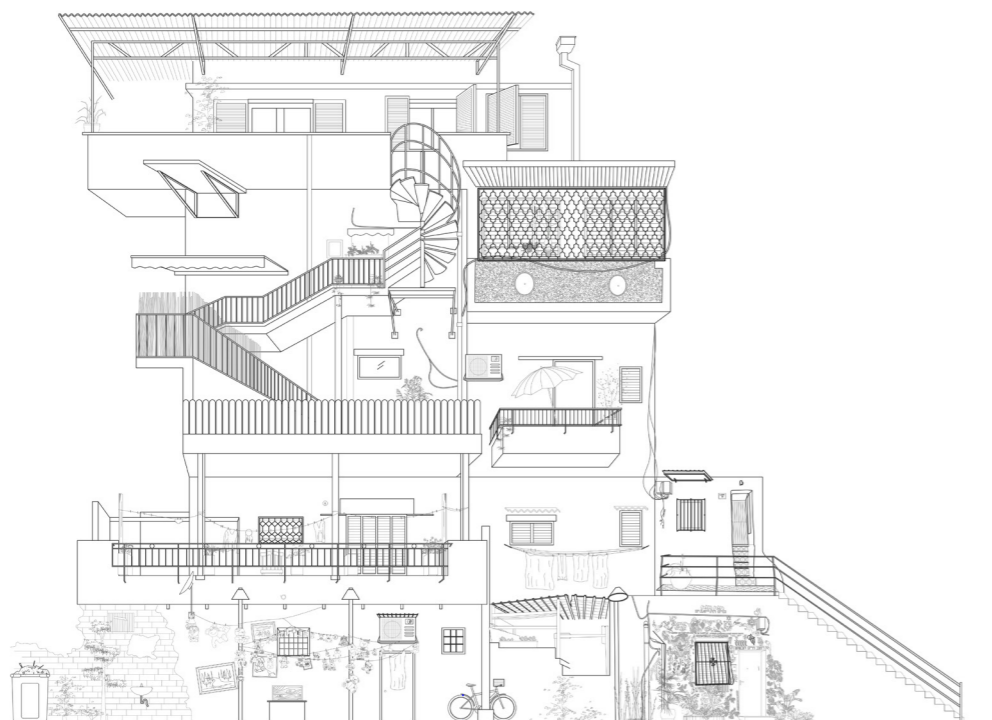
אם בעבר אדריכלים החשיבו עצמם כ- builders master הצועדים יד ביד עם הטכנולוגיה, הרי נדמה כי בעשורים האחרונים המרחק בין האדריכל לבין תהליך הייצור האדריכלי הלך וגדל. הייצור והתיעוש הורחקו לפריפריה הגלובלית ובכך אבדה היכולת לייצר שינויים מהירים, מגוון ואדפטציה לשוק המקומי.

בשנים האחרונות חלה התפכחות מהגלובליזציה וניכר כי האקדמיה והפרקטיקה חוזרות לעסוק במקומי ולהתנסות בחומר ובספציפי. השינויים הטכנולוגיים מאפשרים לתכנן ישירות בעבור ובעבור התאמה אישית. אלה מחזירים לאדריכל את השליטה על תהליך מימוש רעיונותיו הלכה למעשה לכדי תוצר סופי, אך גם תובעים הגדרה מחודשת של מומחיות אדריכלית ובתוך כך גם את כלי התכנון עצמם.

אנו ביחידה מזהים את כניסתנו לתקופה שבה מיומנויות העשייה שבות להיות במרכז השיח. הגידול הניכר בחידושים טכנולוגיים דורש גישה אקטיבית ומפוקחת כלפי יישומם בפרקטיקה האדריכלית, כמו גם הבנת טיב הקשרים הסימביוטיים שלהם עם תרבות, חברה וכלכלה. שאיפתנו היא לזהות הזדמנויות, לנסח שאלות, סוגיות ושינויים הכרחיים ורלוונטיים במרחב ובאדריכלות כתחום יצרני, לפתח כלי עבודה חדשים, לעורר חשיבה ביקורתית ולתתות על תפקיד האדריכל במציאות דינאמית בה גבולות הדיסציפלינה משתנים ומקבלים משמעויות חדשות.

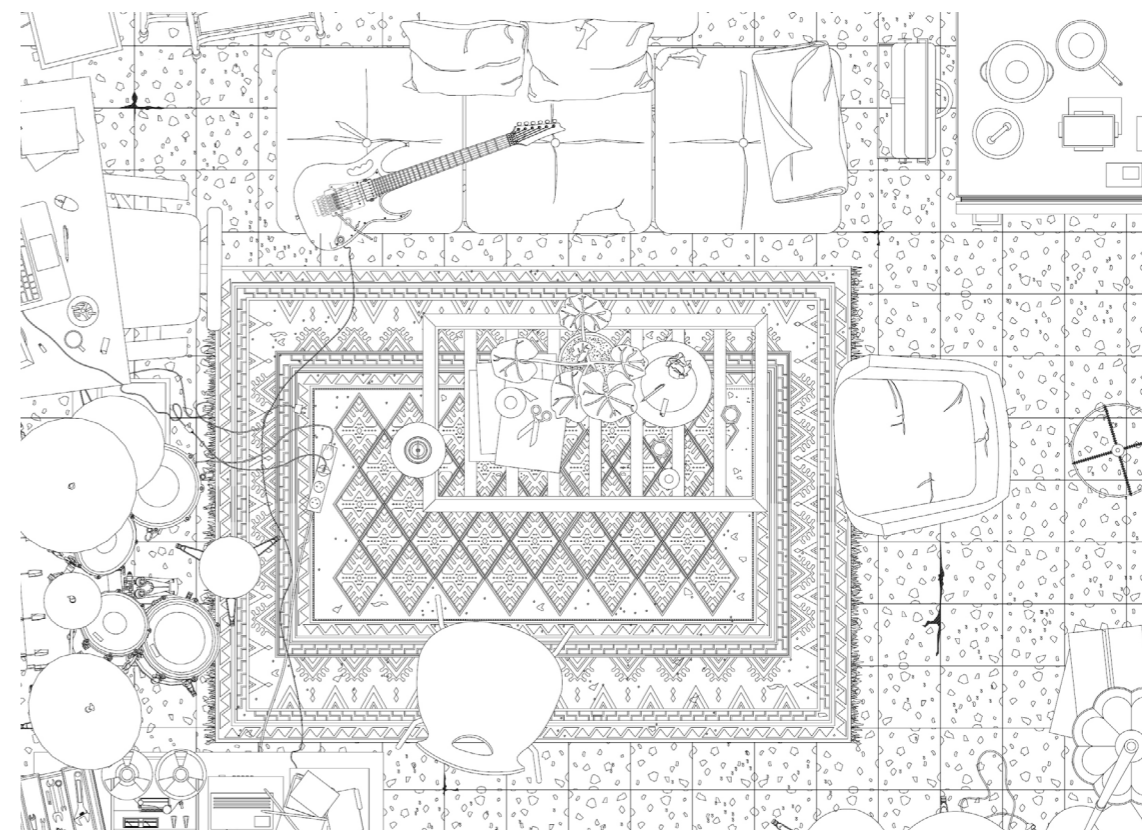

מגורים בכרם התימנים, תל אביב
HOUSING IN KEREM HATEYMANIM, TEL AVIV

במציאות של היום, כאשר האוכלוסייה בצמיחה מהירה, שכונות שלמות נמחקות בעקבות בנייה מסיבית הגורמת לשכונות ותיקות לאבד את זהותן. פרויקט זה עוסק בצורך במענה מהיר לפיתוח שכונות מגורים תוך שמירה על זהות השכונה ועל ניסיון להפחית את עלויות הבנייה. כשהתמקדנו בכרם התימנים בתל אביב זיהינו איכויות שנרצה לשמר בבניית ההרחבה החדשה של השכונה כגון: גיוון, ייחודיות, קהילתיות ועירוב שימושים. עם זאת, יש צורך בציפוף זאת נעשה בשימוש בטכנולוגיות בנייה חדשות שמאפשרות זמניות ומעברות את המשתמש בתהליכי התכנון ועל ידי כך מעלות שאלות לגבי מקום האדריכל במציאות של היום.

HADASSA COHEN - הדסה כהן
 HADASSAHCohen2@GMAIL.COM | 0509687773
 SHELLY SHMULEVICH SHALEV - שלי שמואלוביץ שלו

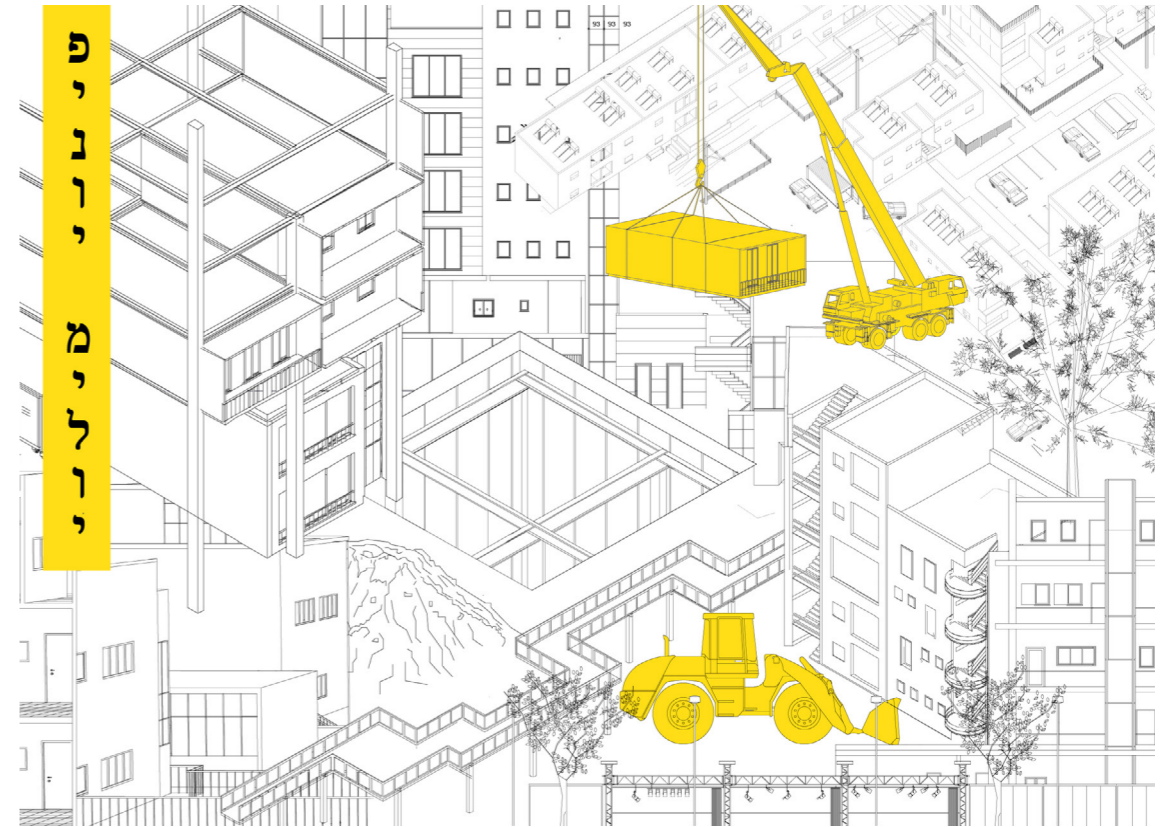

חמישה בתים אפשריים: ניסיונות עדכניים במגורים בעיר
FIVE POSSIBLE HOMES: TRYOUTS ON LIVING IN THE CITY

מהו הדומסטי כמושא לתשוקה?
 איזו עיר היא העיר העוברת תהליך של דומסטיקציה?
 מהו הרגע האולטימטיבי - כאשר העיר כולה הופכת לפנים?
 מנחה מן החוץ: פרופ' צבי אפרת.

בשנת 1964 הציג וולט דיסני מופע תפאורות מכני כחלק מהיריד העולמי בניו יורק באותה השנה. שם המופע היה "תיאטרון קרוסלת הקדמה" והוא הציג את השתנות חלל הפנים בביתה של המשפחה האמריקאית בין השנים 1880-1964. באותו הרגע מרחב הפנים של הבית היה במה לבחינה ולהצגת הקדמה שבה משק הבית הוא החומרה (hardware) והביתיות היא התוכנה (software). אנחנו בוחרים לפעול בעיר תל אביב בניסיון לחשוף אורחות חיים ופרקטיקות של המרחב הביתי, להבין מהו הבית כאובייקט פיזי ובעקבותיו מהי ביתיות. אוסף פעולות תיעודיות ותכנוניות יקשור ערכים, רעיונות ומודלים ודרכם יהיה אפשר לזנוח את תפיסת הבית כמושג ולייצגו כשטף של אירועים, פעולות, מקומות ותכנים.

STAV DROR - סתיו דרור
 STAVDROR@GMAIL.COM | 0524777357
 LIRAN MESSER - לירן מסר
 LIRANMESSER@GMAIL.COM | 0507600962

פינוי : מילוי
CLEAR : FILL

How can we plan a city in a constant flux?
 Can architecture constantly fulfil our present needs?
 Should there be an expiration date for a building?
 How can we live happily in a construction site?
 What about the meanwhile?

תומר דרן פרץ - TOMER PERETZ
 TOMERTREE@GMAIL.COM
 עומרי שפטר - OMR Y SPASSER
 OMR Y.SPASSER@GMAIL.COM

הסדנא לשימור המורשת הבנויה עוסקת בלימוד המרחב הישראלי מנקודת המבט של שימור מורשת תרבותית, תוך התמקדות בידע המקצועי ובשיח העכשווי בתחום זה. את השימור יש לקרוא כמערכת אתית ותרבותית במסגרתה מנהלת חברה נתונה דיון מתמשך בזהותה בכלל, וביחסה לסביבה הבנויה בפרט. תוצאותיו של הדיון מוצאות ביטוי פיזי בתחומים התכנוני והאדריכלי - בבחירת האתרים שנקבעים לשימור, ובאופנים בהם מתוכננים ומבוצעים פרויקטי שימור. באופן דומה, הסדנא מתמקדת בחשיבותו ההולכת וגוברת של השימור הן ככלי של פיתוח המרחב, והן כמנוע לשינוי תרבותי-חברתי-פוליטי. השימור מבחינתו אינו נקרא מחוץ לשדה התרבותי בכלל, והאדריכלי בפרט, אלא כחלק אינטגרלי מתחום הארכיטקטורה ומהחינוך לארכיטקטורה.

אנו מבקשים למקד בסדנא את הלימוד והמחקר בשוליים של השימור, הן מבחינת האתרים בהם עוסקים הפרויקטים, הן בהתמקדות בביקורת כלכלית-פוליטית-תרבותית וחיפוש אחר אלטרנטיבה למנגנונים הנוכחיים בהם פועל השימור, והן בחיזוק הקשר בין שימור לקהילה והאפשרות להשתמש בשימור ככלי להעצמה קהילתית. החיפוש אחר השוליים הינו דרך כל חתכי הפעילות ביחידה, ביניהם: מחקר ההיסטורי, מהלכים תכנוניים ופיתוח ההיבטים התיאורטיים של נושא זה.

בשנים האחרונות התגבשו בסדנא בסיס של שיח, מתודולוגית עבודה, ושיטות מחקר והוראה המדגישים תפיסת שימור ביקורתית, אותם ניתן להגדיר תחת הכותרת "שימור - לא מה שחשבת". כיוון ביקורתי מודע זה הינו מענה למהלכי השימור של השיח האדריכלי הרחב, המייצרים מרחבי שימור מעוצבים יתר על המידה, ומקשרים ישירות בין שימור, צרכנות ותהליכי ג'נטריפיקציה מואצים.

שימור המורשת הבנויה קרן ירושלים ע"ש יעל לזין

אדר' שמואל גרואג, אדר' שירה שפרכר-סגלוביץ',
אדר' אביגיל רוזנשיין-נווה, אדר' יעקב מולכו

Preservation is Overtaking Us!!!

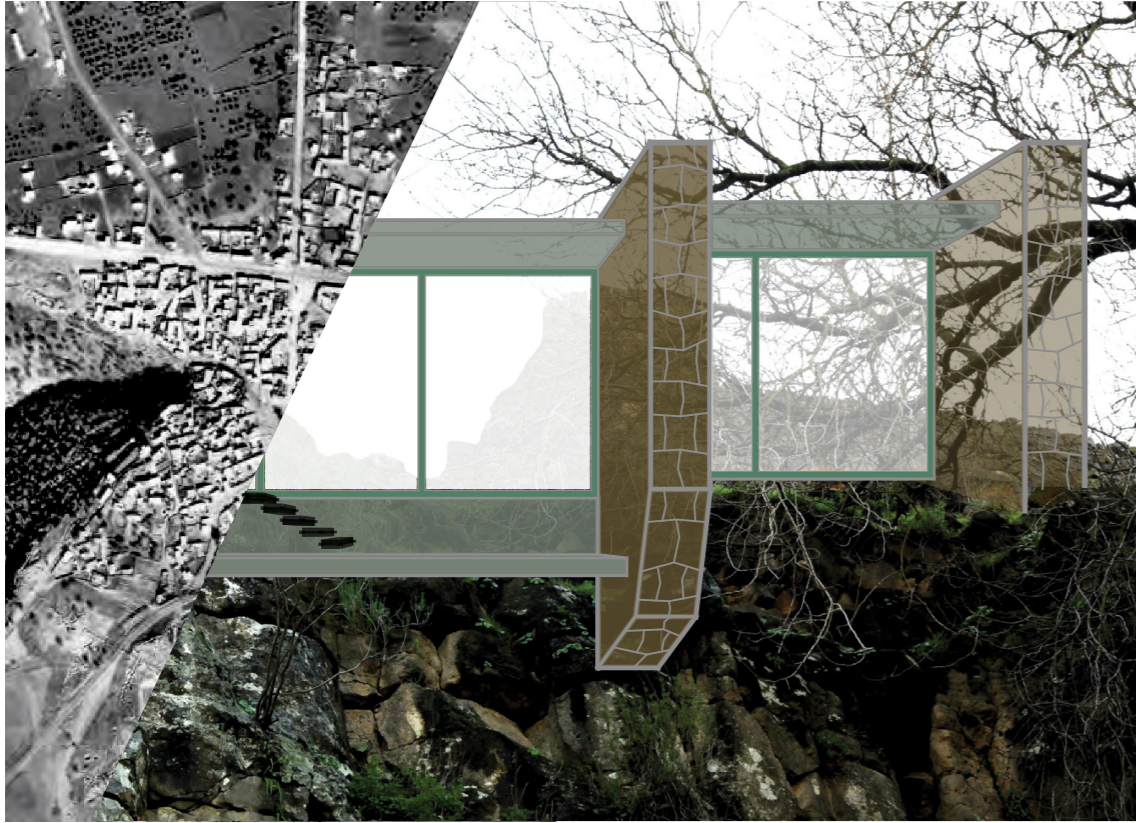

הסדנא לשימור המורשת הבנויה

אדר' שמואל גרואג, אדר' שירה שפרכר, אדר' אביגיל רוזנשיין, אדר' יעקב מולכו

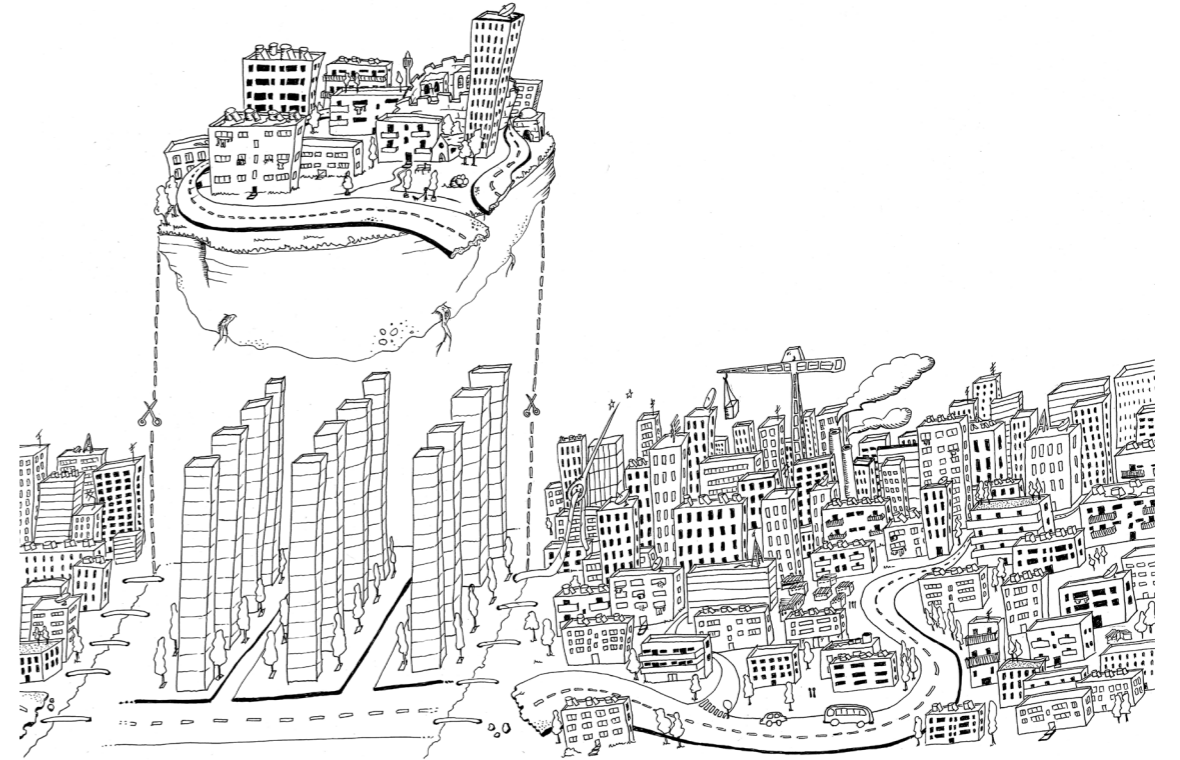

גולן – זמן מסע
GOLAN – TIME TO JOURNEY

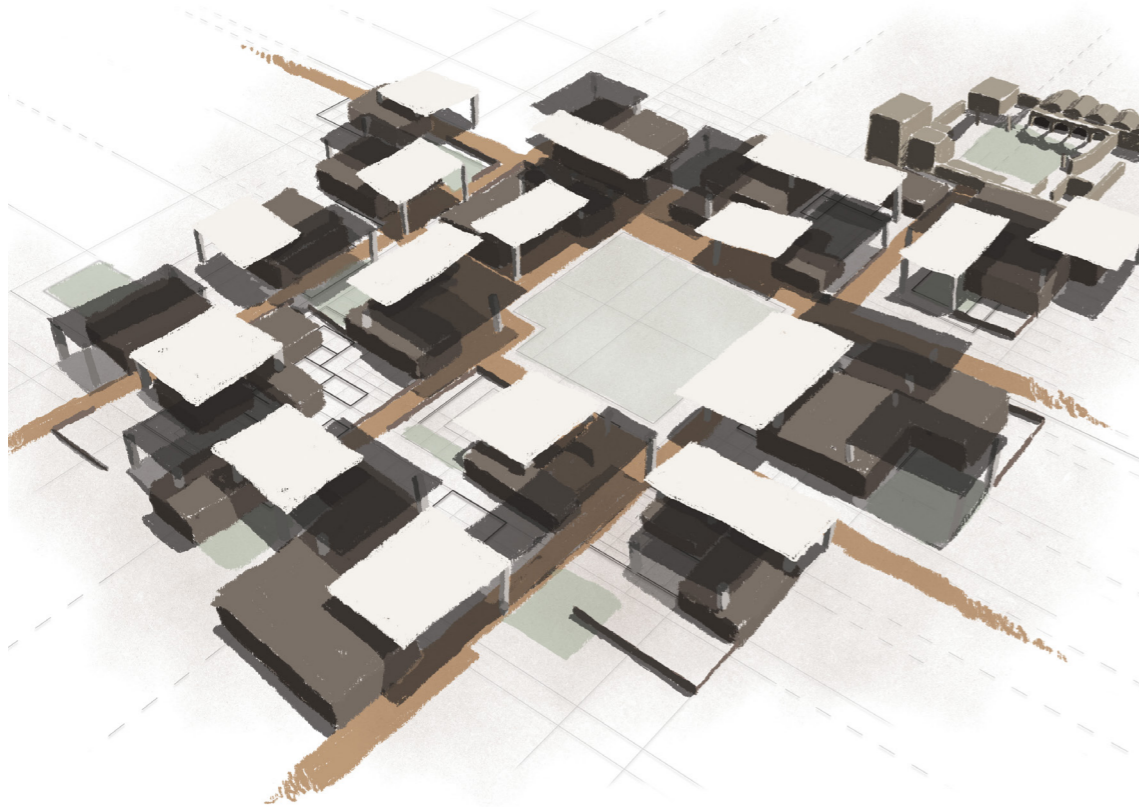
סיפור ההתיישבות בגולן מימי קדם ועד 1967 נבנה בקשר הדוק לדרמה הנופית, למקורות המים ולאדמה החקלאית. עם שובם של הישראלים לגולן ב-1967 הוטלה על מרחבי הגולן צורת חשיבה מודרניסטית המשאירה מאחור את גרעיני ההתיישבות הקדומים, את ההתמקמות הטבעית ואת השימוש בחומרי בנייה מקומיים ובראשם אבן הבזלת. הפרויקט - "גולן - זמן מסע" מנסה לקשור בין מה שנותר מאחור לבין המציאות הקיימת בגולן.

דיאלקטיקה אורבנית
URBAN DIALECTICS

דיאלקטיקה - התפתחות מתוך קונפליקט. המרחב העירוני מגלם בתוכו שלל ערכי תרבות, נוף וחברה המשלימים ומנוגדים זה לזה. אפשר לקרוא אותו כנרטיב המורכב משכבות טבעיות, היסטוריות, גיאופוליטיות, בנויות וחברתיות המרובדות יחד ליצירת העיר. הניגודים - הערכים לשימור ולחצי הפיתוח - יוצרים ישות חדשה בעלת קסם ייחודי המשפיעה, בתורה, באופן בלתי תלוי על המשך ההתפתחות של האזור והעיר. הפרויקט הוא מקרה בוחן ביפו המבקש ליצור סינתזה בין הערכים הקיימים לבין לחצי הפיתוח. כך מתהווה העיר מחדש כתוצר ההתפתחות הדיאלקטית של הניגודים.

בנוי באדמה
MADE OF EARTH

מתחם נחל באר-שבע הינו שטח פתוח ברצועה הסובבת את המרקם הבנוי של העיר. במתחם קיימים שרידים של מצפה בית אשל, אחד משלושת היישובים העבריים הראשונים בנגב וחשיבותו כאתר מורשת וחינוך המתאר את רוח המתיישבים והחיבור לארץ ולאדמה. בשנים האחרונות מתעורר הרצון ללמוד כיצד ניתן לשלב את הטבע בעיצוב סביבת מגורינו.

המרכז המוצע ממוקם סביב בית אשל ועוסק בקידום ופיתוח תחום הבנייה בחומרים טבעיים, מנגיש את שיטות הבנייה לקהילה, מושך אליו מבקרים רבים ובכך תורם לפיתוח האזור. הוא מאפשר התבוננות מחודשת על הקשר בין האדם לסביבה, עיר וטבע.

LYAT DICHTER - ליאת דיכטר
LYAT.DI@GMAIL.COM | 0545757188
CARGOCOLLECTIVE.COM/LYATDICHTER

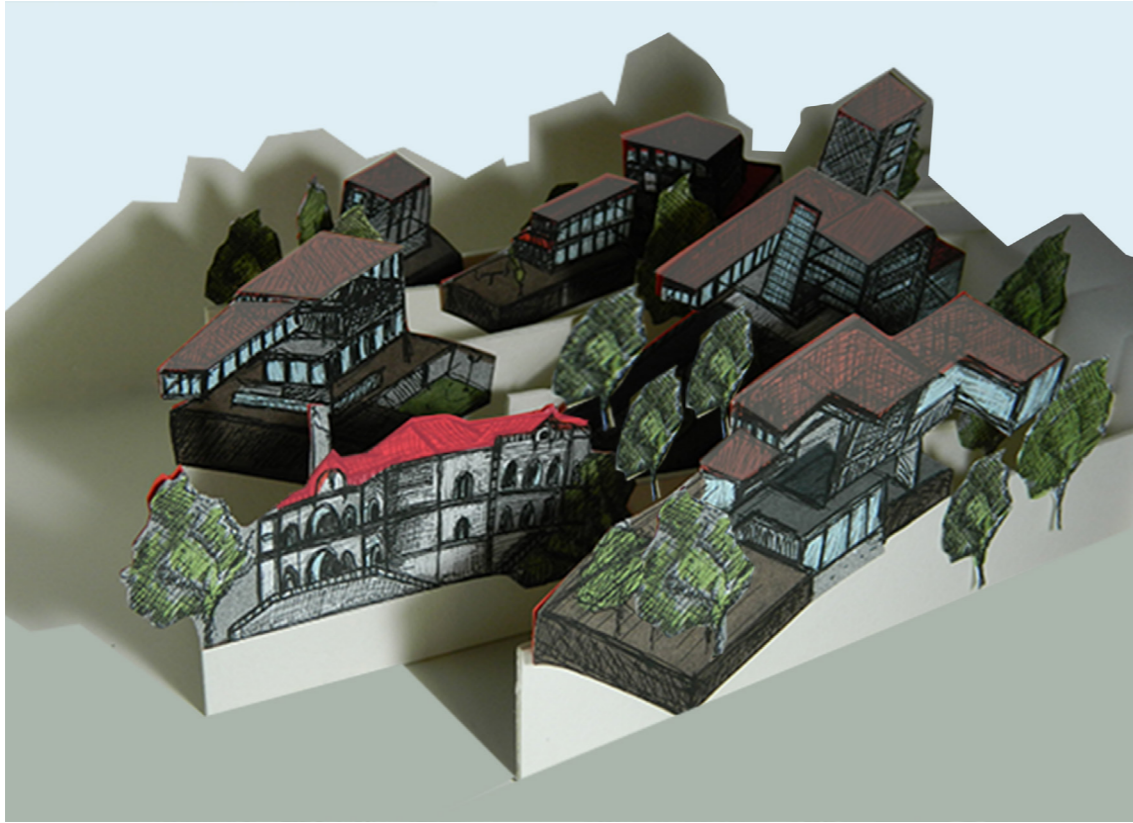

חגיגות נבי רובין
NABI ROBIN'S FESTIVAL

"כבמטה הקסמים אשר ב'אלף לילה ולילה' תקום כאן על גבי חולות השימון עיר רבתי על אלפי צריפים ואוהלים, 'עיר' ממש העומדת על תילה שלושים יום כמספר ימות העלייה ברגל... מדי שנה בשנה ינהרו רבבות מאמינים מיפו עד בואכה עזה, כדי להשתטח על הקבר הקדוש ולבלות בנעימים בעיר הנביא. " השומר הצעיר", ורשה, 1930.

CHEN OHANA - חן אוחנה
CHENO.ARCH@GMAIL.COM

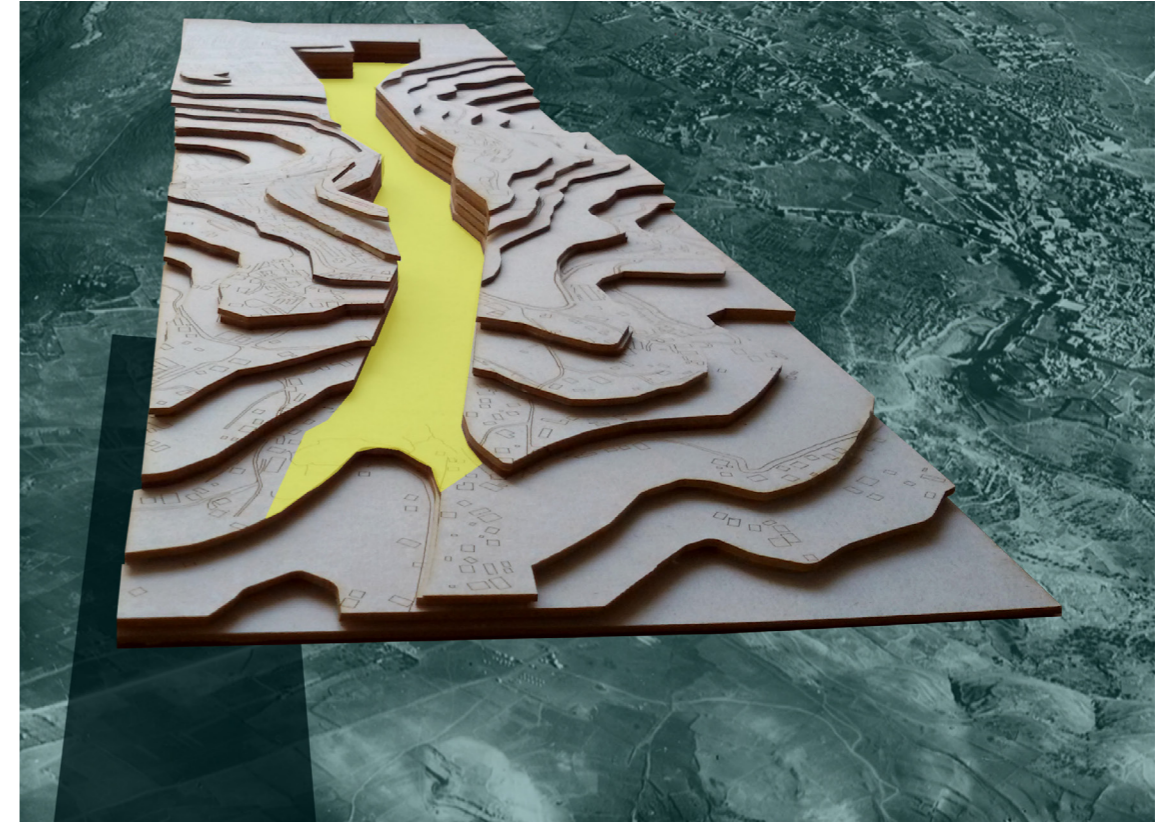

"בית יעקב" - הקמפוס הראשון
"BAIS YAAKOV" - THE FIRST CAMPUS

שרה שנירר,
 1917 קרקא, פולין,
 צורך השעה הוביל אותה לעשות מהפכה שהחלה בחדרה
 הקטן. חזון שהפך למציאות - חינוך לבנות חרדיות.
 "בית יעקב לכו ונלכה באור ה'" זו הייתה סיטמתה.
 במהלך 100 שנים נעשתה "בית יעקב" רשת חינוך ענפה
 בכל העולם. בעשור האחרון ישנה תנועה ערה של נשים
 חרדיות הפונות ללימודים במוסדות אקדמיים, ובו בזמן
 קיימת התנגדות מצד גדולי ישראל למסלולים שהם לא
 דרך "בית יעקב".
 2017 ירושלים, ישראל,
 לידת הרעיון להקים קמפוס ראשון ל"בית יעקב".

GONEL LIOR SHAER - גונאל ליאור שער
 GONEL1@HOTMAIL.COM

סף המדבר

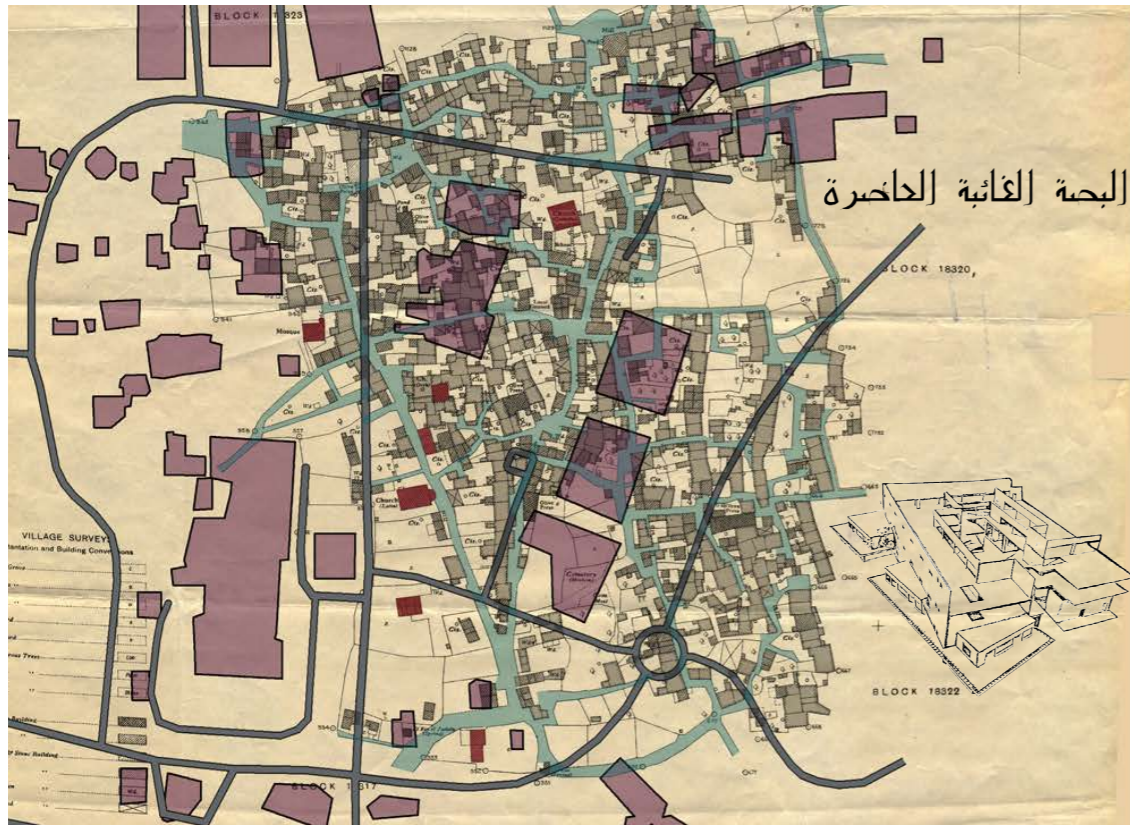
השכונה. באמצעות פעירת החלל הזה, הפרויקט מזמין
 יחסים חדשים בין המבנים לבין עצמם.

"עיר מדבר ללא מדבר (...)
 החול נסוג מפני ים האבן
 המדבר רץ מפני הכביש
 בלילה החוץ זוחל פנימה (...)
 בבוקר שוב נפרוש מילים כבישים גוויות אבטיחים על
 הסכין"
 (חביבה פדיה)

המתח מתחולל בקצה; העיר נוגסת במדבר - אך מתבצרת
 מפניו, סוללת אספלט לאחוז בחול - אך המדבר חומק
 מכל אחיזה. מה יקרה אם הרצף האורבני, השכונה והבית
 ייסדקו? מה אם יפרוץ פנימה הזר, 'מדבר הממשי'
 איך התכונן מסוגל להכיל את ניגודו, את המרחב שלעולם
 אין לו ייעוד מוגדר?
 הפרויקט יוצר חדירה של המרחב המדברי אל תוך

GILAD STEINMETZ - גלעד שטיינמץ
 GILAD.STEINMETZ@GMAIL.COM | 0545884992
 GILAD.PORTFOLIOBOX.NET

THE PRESENT ABSENCE OF AL-BASSA

The project relates to the different situations located in the depopulated village of Al-Bassa: the original situation, the existing industrial area located on top of the village core, and the modernism towards which the village is headed to.

The intervention proposes to plan the future of the past by turning the industrial area into a cultural area, while making the existing factories available for the use of the multiple cultural departments. The intervention does not represent a solution or a resolution; it's a continuous negotiation between the three situations.

SMADAR OKAL
SMADAR.OKAL@GMAIL.COM | 0502200865

קיבוצ[ע]יר

לצד השדה האורבני המתפרס של העיר הרצליה שוכן קיבוץ גליל ים כמובלעת בתוך מרחב העיר.

התבנית ההתיישבותית של הקיבוץ הייתה הגשמת האידיאולוגיה שאינה קיימת יותר, לאחר שעברה הפרטה. כיום הקיבוץ הפך להיות פרוור לעיר שגדלה עם השנים ובונה לו קצה חדש.

אזור הביניים בין ההתיישבות הקיבוצית לבין העיר היה המשק החקלאי. שדות אלו מתחלפים עם הזמן בבינוי עירוני הנוגס במרחב האוטופי של מה שהיה פעם קיבוץ. הפרויקט מציע חלופה לאזור הביניים על ידי פריסת אריג התיישבות חדש שמהותו תערובת היברידית של עיר וקיבוץ. שדה שחציו בנוי וחציו פנוי, מהווה פלטפורמה רוויה לציבוריות ומאפשר הטמעה של מרחב הקיבוץ על איכויותיו באזור ביניים זה שאינו עיר ואינו קיבוץ.

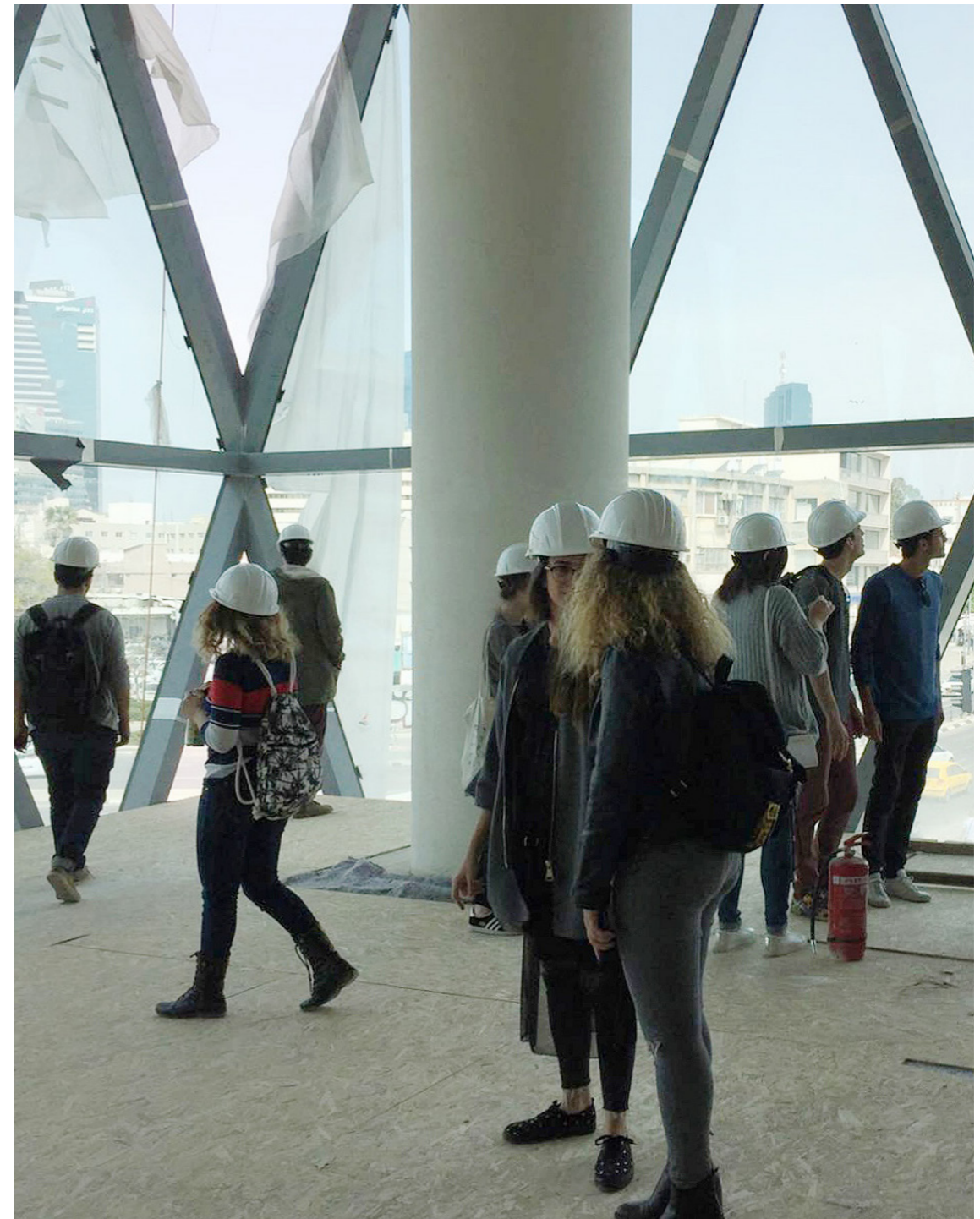
NIR DAMARI - ניר דמארי
NIR.TO.YOU@GMAIL.COM | 0547485614

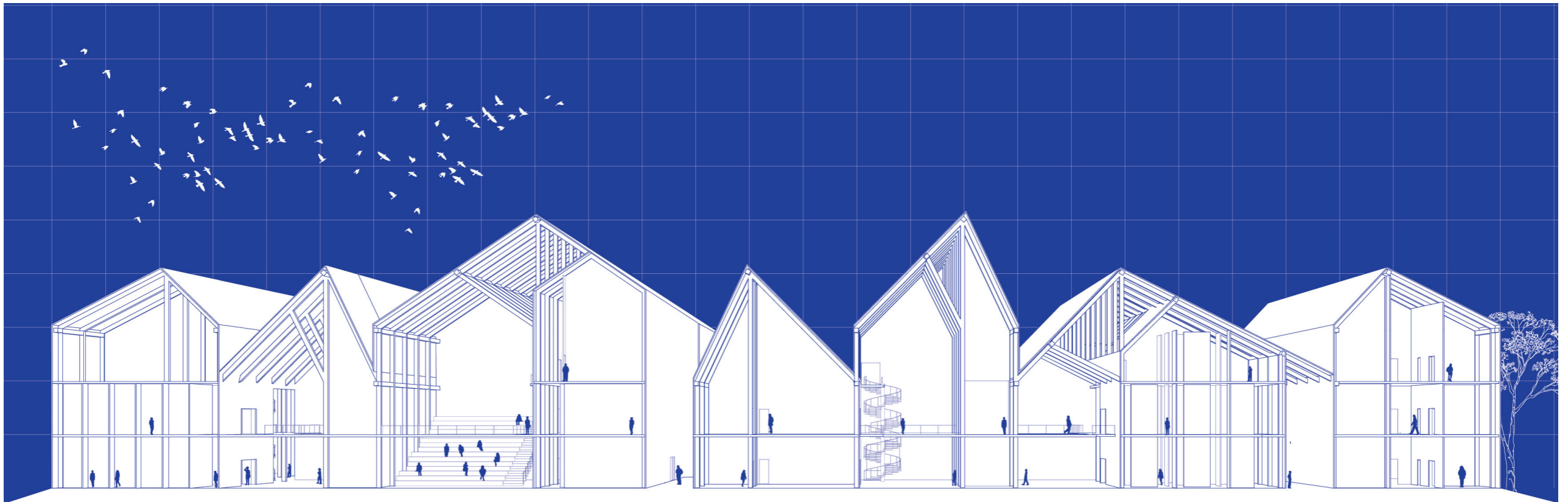

סטודיו 24/7 אדר' דן הנדל, אדר' דניאל זרחי

24/7 היא יחידת מחקר במחלקה לארכיטקטורה בבצלאל בהנחיית דן הנדל, דניאל זרחי וטל ארז. היחידה מתמקדת בבחינה של סביבות עבודה - משרדים, מפעלים, מבנים לוגיסטיים ואחרים - מתוך כוונה לנתח את האתגרים העומדים בפני פרוגרמות אלו ולהציע מענה אדריכלי ועיצובי שקורא תיגר על המוסכמות המקובלות ומציע מתווים ברי קיימא לסביבות עבודה במאה העשרים ואחת. הסטודיו מכוון לפרויקטים בעלי מימד רעיוני חדשני ופורץ דרך מחד המפותחים לרמה בניינית מפורטת מאידך.

בשנת הלימודים הנוכחית התמקדה היחידה בשיתופי פעולה עם חברות מתחומי הבניה, כמו גם עם המשרד להגנת הסביבה, בפיתוח מבנים משלבי פרוגרמות ובחקירה של מעטפות בניין מתקדמות מבחינה מבנית ואקלימית. הסטודיו שילב סדנאות אמן עם מומחים בתחומים רלוונטיים כדי לקדם את המימד הרעיוני והטכני כאחד ולגבות את ההצעות החדשניות של הסטודנטים בידע מעמיק על תכנון ויישום הפרויקטים שלהם.

הדספייס
HEADSPACE

ניטוח, ייצור ושיתוף. זהו מפעל לרעיונות שבו אפשר להמציא, לחקור ולפתח בשיתוף פעולה שיח ומפגש עם יוצרים אחרים ועם הציבור.

מימון ההמונים זכה לתאוצה החל מהמאה ה-21, ורק בשנה האחרונה גויסו כמיליארד וחצי דולר עבור יותר משני מיליון פרויקטים בפלטפורמות שונות וביניהן קיקסטארט ואינדיגוגו.

בזירה המקומית, הדסטארט הוא האתר הבולט ביותר, ולפי הגדרתו הוא נועד לממן פרויקטים יצירתיים. מאז שהוקם גויסו באמצעותו יותר מ-70 מיליון ש"ח למימון יותר מ-1,400 פרויקטים שונים.

כלכלת ההמונים עוסקת ברבדים פיזיים בעוד שהביטוי שלה הוא וירטואלי בלבד. הדספייס נותן מרחב לכלכלה זו ובוחן כיצד היא מפגישה בין רעיונות לבין הציבור. המשתמשים הם בו בזמן צרכני תוכן ויצרני תוכן וכל אחד מהם הוא בפוטנציה מיקרו - יזם אשר יכול לבנות את החלום שלו על ידי ארבעה שלבי 'פס הייצור' - חיפוש,

NITZAN NOY - ניצן נוי
NOYNITZAN@GMAIL.COM | 0545855597
LIDOR COHEN - לידור כהן
LIDOR.CB@GMAIL.COM | 0525446196

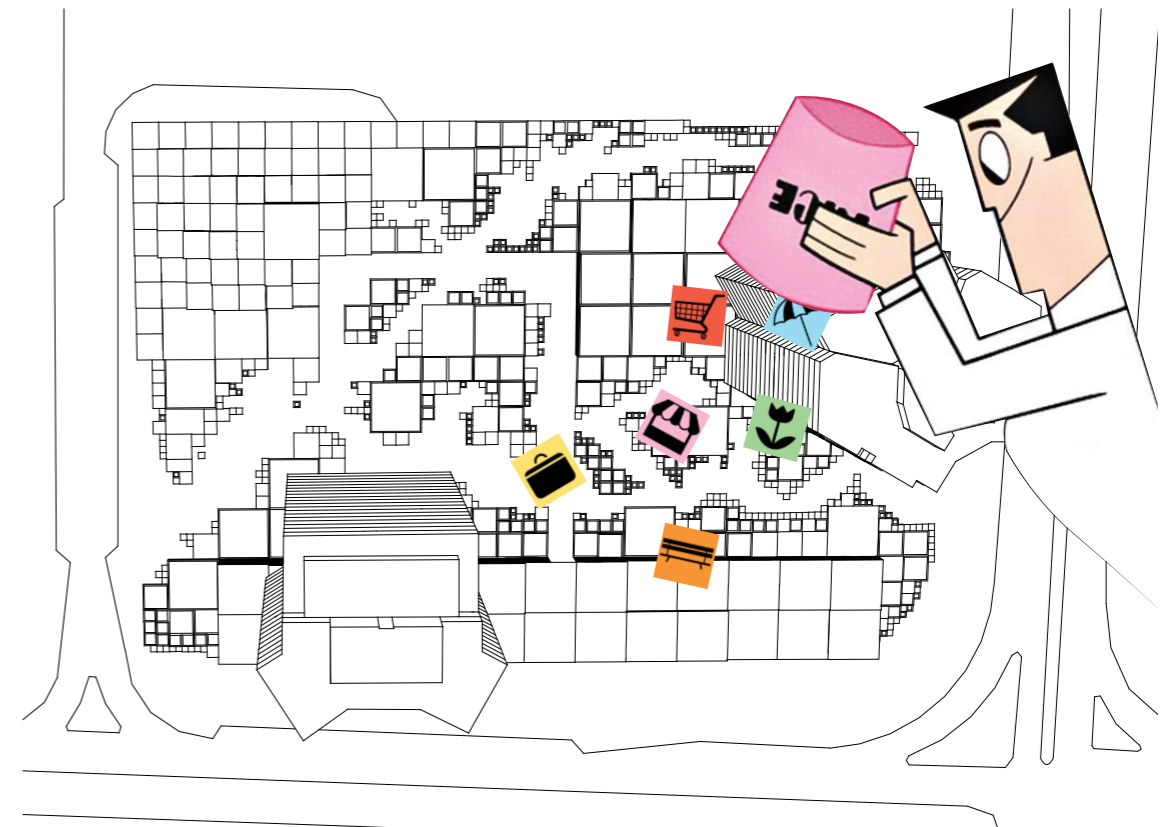

מסדרונות לשבילים FROM HALLWAYS TO PATHS

למגדל המגורים מטרה די ברורה - לספק מקומות מגורים רבים ככל האפשר בשטח קרקע קטן ככל האפשר, ובאיכות חיים גבוהה ביותר. המתגורר במגדל יוכל להגיע מהחניה אל דירתו במהירות ובנוחות מרבית. שיטה זו על אף יעילותה הרבה מחמיצה כמה דברים. במגדל המודרני אין צורך בשוטטות, במפגש אקראי, בקהילה. באמצעות שימוש בעקרונות תכנוניים הנובעים מיישובים מבוססי חברה (כגון קיבוצים ומושבים שיתופיים) הפרויקט מספק מרחב המתאגר את ההפרדה המוחלטת בין הבית למגדל שבו הוא שוכן ומנסה לאפשר מקומות מפגש מגוונים ופינוק לחקור. הוספת שימושים נוספים (עבודה ופנאי כחלק מהמגורים עצמם) ושילובם בתוך מערכת המגדל המוכרת שואפת לטשטש את הגבולות בין הדירה לחוץ ולהגדיל את תחושת השייכות למגדל עצמו ובהכרח גם לבית ולמקום העבודה.

אור שמולביץ - OR SHMOLEVITZ
ORSMOL@GMAIL.COM | 0547792713

PUBLIC SPACE IN THE MIDDLE CITY OF THE EAST MEDITERRANEAN

התכנון הישראלי בעשורים האחרונים עסק בהפרכת קרקעות ובפיתוחן של שכונות רוויות. כלומר, קרקעות ציבוריות נרכשו בידי תאגידים גדולים ושכונות חדשות נבנו בקצב מהיר. להתנהלות זו השלכות רבות על הציבור: פיתוח עירוני נעשה פחות מבוקר ומגוון, יש תחרות מעטה על מחירי הדיור ועל איכות הדירות ואזורים שלמים בעיר נשלטים בידי מספר קטן של בעלי אינטרסים. שכונת "עיר ימים" בנתניה היא אחת השכונות הבולטות בישראל שבה נעשתה "בנייה תאגידית" המאופיינת בשטחים גדולים ובזבזניים ללא סביבה עירונית. הפרויקט מתערב בחלקת מגורים בשכונה ומייצר בה "לאנדסקייפ" חדש. שילוב פרוגרמות של מסחר ותעסוקה במעטפת ציבורית ותרבותית המחיות את הרחוב ומקנות לשכונה ערכים עירוניים טובים יותר.

כפיר נגר - KFIR NAGAR
KFIRN887@GMAIL.COM | 0524527324

בצמיחה טבעית - סביבת העבודה המסורתית מתארגנת מחדש
NATURAL GROWTH - REORGANIZING THE TRADITIONAL WORK ENVIRONMENT

זקוקות לאפשרות לגדול בכוח אדם ולהתרחב פיזית או לחילופין להיסגר ולהימחק במסגרת חוקי הישרדות הקשוחים.

לענות למייל בשעת לילה מאוחרת או מחופשה באי מרוחק, להזמין כרטיסים להצגה באמצע פגישת עבודה - כל אלה מבטאים תופעת היטשטשות הגבולות בין שעות הפנאי לשעות העבודה וממשיכים לתפוס תאוצה. בעידן של פיתוחים טכנולוגיים יוצאי דופן, כשהדבר היחיד הקבוע הוא השינוי, הפרויקט "בצמיחה טבעית" עוסק מחד גיסא בסביבת העבודה המשרדית המוכרת ומאידך גיסא בהבנה כי הצורך בגמישות ובחשיבה מחדש על התאמת המרחב האישי (המצומצם והיקר) לשימושים מגוונים, לאינטראקציות שונות, לקצב ולסדר יום משתנה - וגם לשעות הפנאי - הכרחית לתעסוקה היום-יומית.

המבנה המוצע נבנה כמקרה בוחן בנוגע לאופי הפעילות והאקלים הכלכלי של שוק חברות ההזנק בארץ שבמהותן

OREN ROGOVIN - אורן רוגובין
 OREN@ROGOVIN.CO.IL | 0544858992
 ELAD TOLEDO - אלעד טולדו
 ELADDETOLEDO@GMAIL.COM | 0544580758

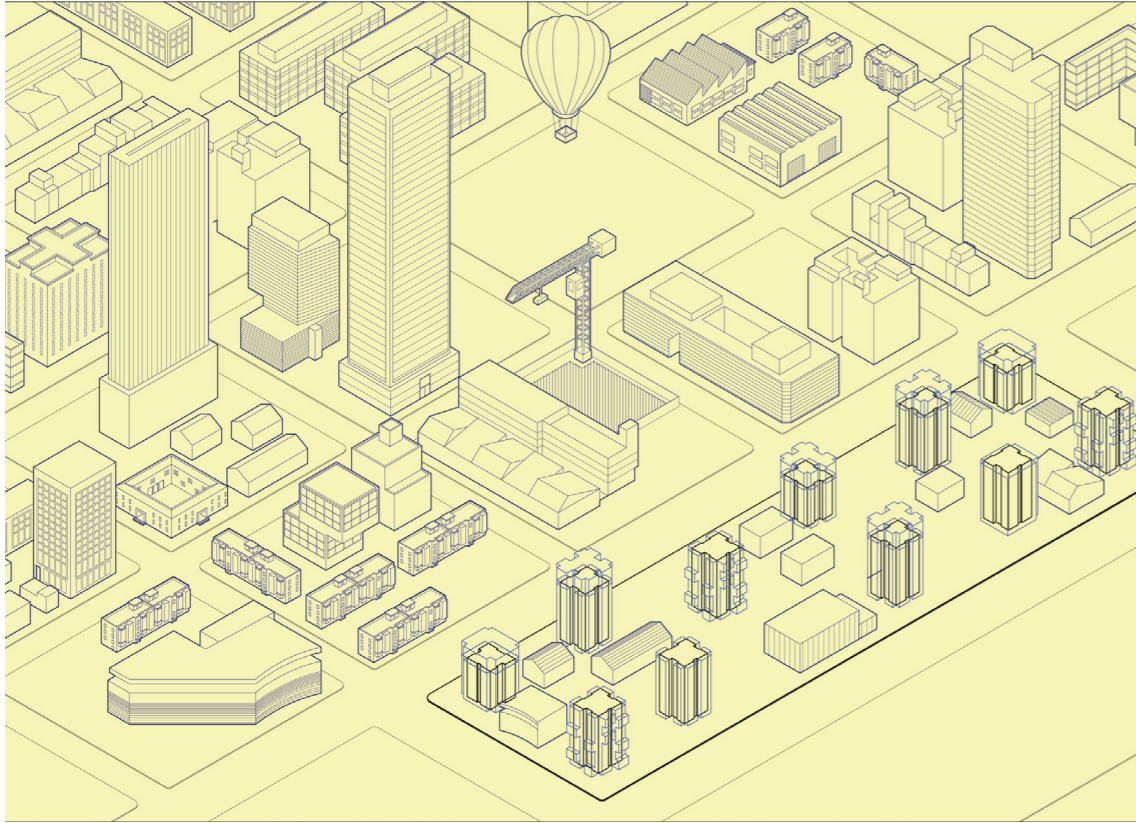

תנועה-עבודה
MOTION-WORK

המשרד הוא סביבת העבודה המתגרת ביותר בעידן המודרני. רבים מאיתנו עובדים יום יום במשרדים ואיננו מודעים לנזקים הגדולים שגורמת לנו הישיבה הממושכת והמנוונת. לבטיה זו כמעט ואין מודעות כיום, והפתרונות מעטים. עבודת המשרד היא עבודה מנטלית. ביצועי השכל שלנו תלויים באופן ישיר בדרך שבה הסביבה הפיזית מעודדת אותנו לנוע ומחזקת את היכולות הפיזיות שלנו. הפרויקט שאני מציע מתמודד עם בעיות אלו בפן אדריכלי ושם את מערכת התנועה במרכז התכנון. מערכת זו יוצרת את המבנה כולו כסביבה דינמית ומגוונת במרחב. סביבה אדריכלית המעודדת תנועה שומרת על בריאות העובד, מרוממת את רוחו ומניבה תוצרים טובים יותר.

YOTAM YERED - יותם ירד
 SKAZAL2@GMAIL.COM | 0544705482

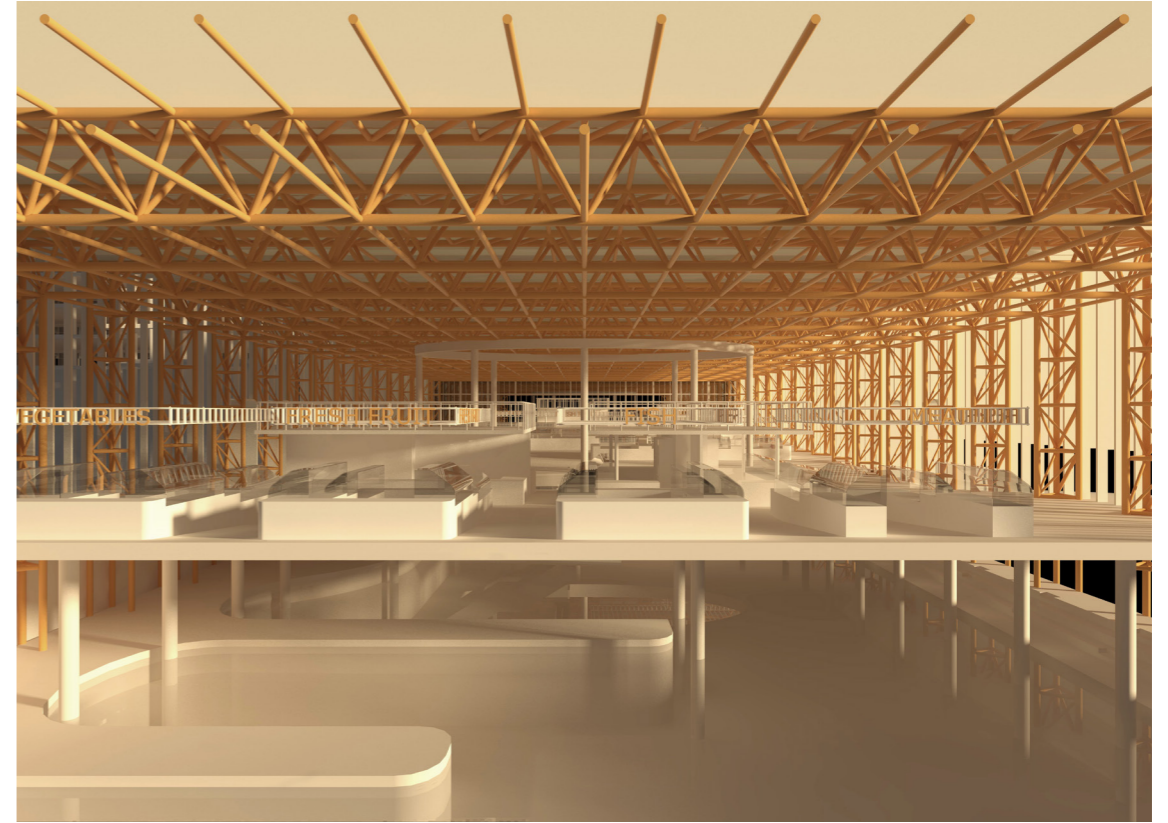
SUBURBAN EX-TENSIONS

הבניינים והכנסה של פרוגרמות חדשות לשכונה כדי ליצור הטרוגניות, דינמיות תכנונית ומענה לצרכיה של חברה תוססת ומשתנה.

יצור הכלאיים הישראלי, לא-פרוור ולא-עיר, הולך ומתרחב במרחב הישראלי ומהווה את תבנית הנוף המרכזית ברוב הערים החדשות בישראל. הוא משקף את רעיונות התכנון המודרניסטיים והציוניים, אנטי-עירוני, מעין מובלעת "כפרית" בקנה מידה ארצי המתבססת על עקרונות "תוכנית שרון" ו"יחידות השכנות". קטיעת רצף עירוני, איזור, ספציפיות-יתר של תכנון והומוגניות תכנונית הם מאפייניו המרכזיים.

הפרויקט מציע שימוש מחדש לשכונות פואבלו-אספניול בראשון לציון, אחת משכונות המגורים המודרניות הראשונות שנבנו בעיר ובמרחב המחיה הישראלי החדש. בתיה המתקלפים והמתפוררים, הזדקנות השכונה והאלטרנטיביות הנחשקות יותר שנולדו סביבה, הם המוטיבציה המרכזית לפרויקט; מעטפת חדשה של תוספות בנייה קלה, שימוש במרחבים ה"ציבוריים" של

ספיר יחיאל - SAPIR YEHIEL
SAPIRYE8@GMAIL.COM | 0547930132

שער רמת גן RAMAT GAN ENTRANCE

ב-1968 העתיקה הבורסה הישראלית ליהלומים את מקומה מתל אביב לצפון מערב העיר רמת גן, אתר הנקרא היום בפשטות "בורסה". עד לאותה עת פעלו במתחם מפעלים, והמוכרים שבהם היו מפעל "עלית" לשוקולד, מפעל "עסיס" למיצים ומפעל "פלאום" לכלי בית מאלומיניום. ב-1990 הייתה הבורסה לאחת משלושת מרכזי הסחר הגדולים מסוגם בעולם, וזה הביא לתנופת בנייה לגובה ובשל כך להריסת מבני ציבור כמו בריכת "גלי גיל" והאיצטדיון העירוני. מאז הבורסה גדלה והיום היא הגדולה מסוגה בעולם.

מיכאל נתן - MICHAEL NATHAN
MICNAT89@GMAIL.COM | 0508182834

מרכז עיצוב שער הירדן
JORDAN GATEWAY DESIGN CENTER

עיר גבול משגשגת?
 מתחם עיצוב ואופנה?
 מרכז סחר אזורי ובין-לאומי?
 בית שאן!

מנגנון כלכלי ייחודי שבזכות השלמת תשתיות בישראל ובירדן הבשילו התנאים לקיומו, והפקדתה של תוכנית מתאר חדשה הם הרקע להתערבות תכנונית זו. הקמת מתחם מחולל פעילות, שמלבד מרכז עיצוב כולל גם מגורים, מסחר ופנאי בתא שטח הסמוך לכניסה החדשה המתוכננת, תתרום לחיזוק המרקם העירוני בבית שאן.

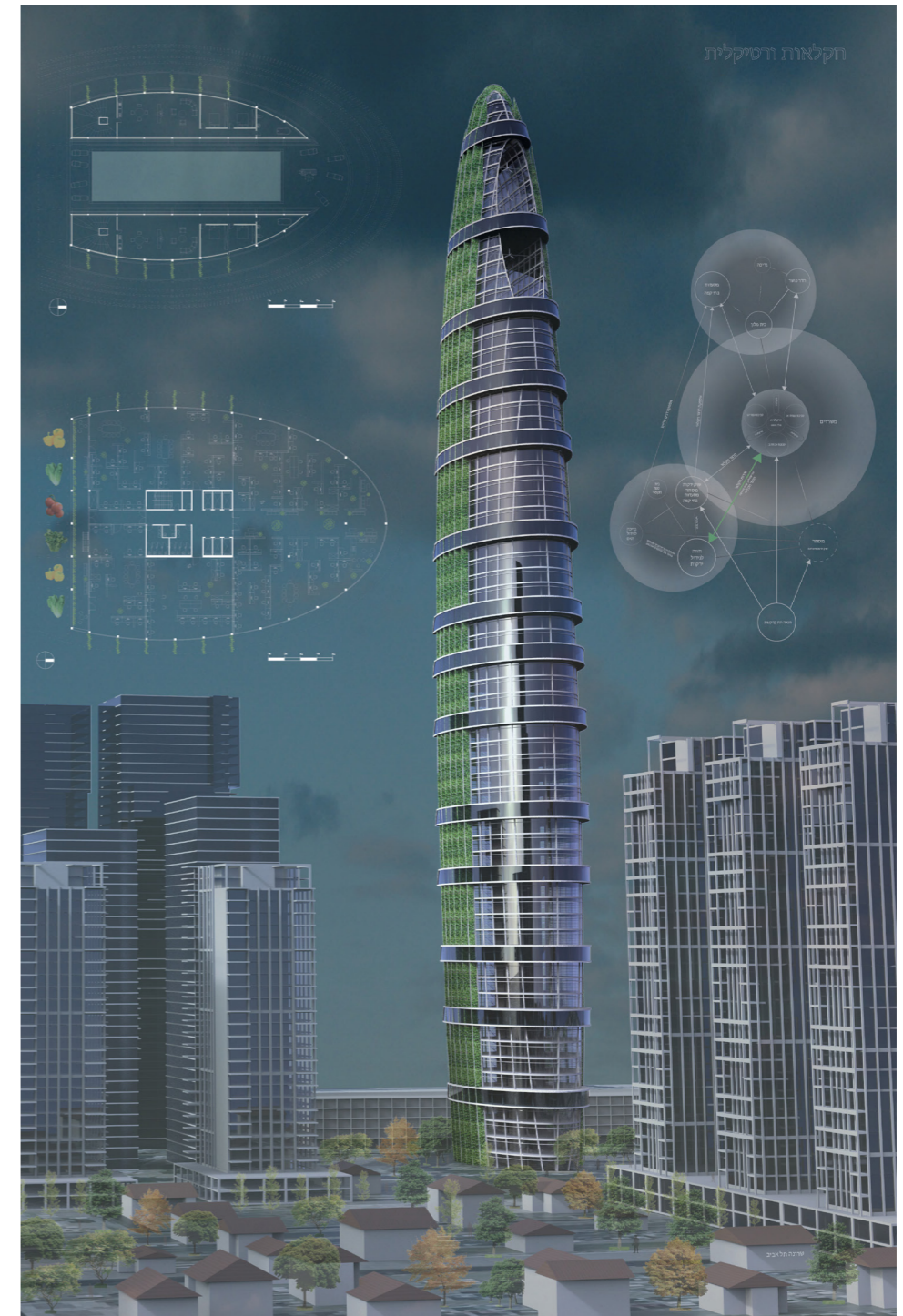
BURKO ZIV - בורקו זיו
 DUBDZIV@GMAIL.COM | 0523531007

חקלאות ורטיקלית
VERTICAL AGRICULTURE

בצד גידול האוכלוסייה בעולם כולו ובמיוחד בישראל, חל גם גידול בצריכת תוצרת חקלאית, ולמרות הצורך ההולך וגובר בהגדלת שטחים חקלאיים ישנה ירידה מתמדת בשטחים אלה עקב כוחות השוק המאפשרים להפשיר קרקעות חקלאיות לבנייה. מטרת הפרויקט היא לתת מענה לבעיה זו על ידי שילוב בין תשתיות בניין לגידול חקלאי. תשתיות הבניין משמשות לגידול הידרופוני (גידול צמחים ללא אדמה). הבניין משלב בתוכו שימוש במערכות של אנרגיה מתחדשת כמו פנלים פוטובולקנים, טורבינות רוח ושימוש חוזר של מים לצורכי חקלאות.

VICTOR VASUKOV - ויקטור וסיוקוב
 VICTORVASUKOV331@GMAIL.COM | 0546349741

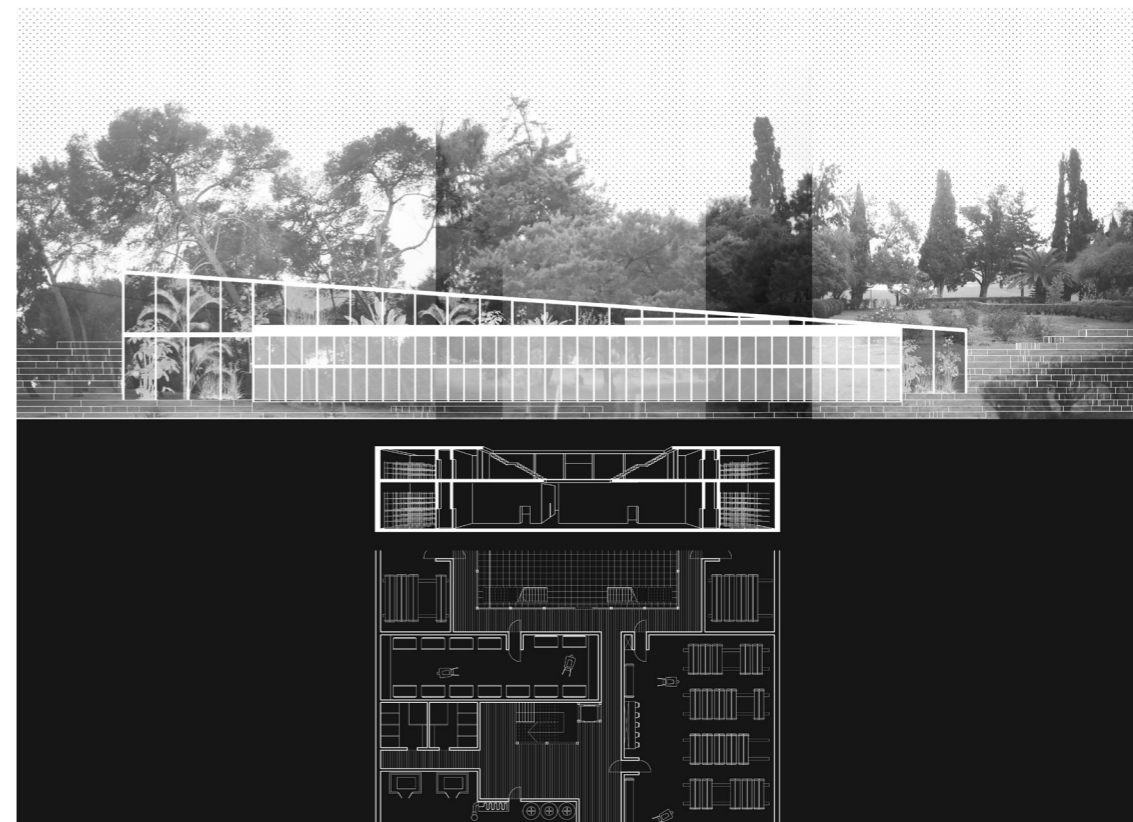

אקדמיה לקולינריה ישראלית- לוד
ISRAELI CULINARY ACADEMY - LOD

החוויות והזיכרונות שלנו מבית אימא הם אלו המרכיבים את ההווי הישראלי, פיוז'ן של טעמים ותרבויות שונות. כיום ישנה התפתחות קולינרית ענפה ברחבי הארץ, אך בשונה משאר העולם לא קיימת עדיין "אקדמיה לקולינריה ישראלית" בישראל.

הפרויקט מציע להקים "אקדמיה לקולינריה ישראלית" במתחם השוק העירוני בעיר לוד שידגיש את ייחודיות הקולינריה הישראלית ואת שיטות הבישול המסורתיות המשפיעות על מרחב העבודה במטבח, תוך שיקום המרחב העירוני, החייאת מתחם השוק והרחוב המסחרי.

עדן דניאל מסיקה - EDEN DANIEL MESSIKA
 EDENDMESSIKA@GMAIL.COM | 0546212572

זרעי מורשת
HEIRLOOM SEEDS

גורם חשוב בעיצוב זהותה של קהילה הוא הצומח בסביבתה. אולם תהליכי האחדה בין קהילות ותרבויות למאפיינים גלובליים דומים, מובילים לאובדן המגוון הביולוגי. צבעים, צורות וטעמים נטמעים בזנים בני-כלאיים העמידים בפני מיכון, שינוע ושיווק.

בבניין השוכן לצד הגן הבוטני בבית הספר החקלאי "מקווה ישראל", נשמרים זרעים נדירים אשר הליכים גלובליים העלימו את השימוש היום-יומי בהם והם מוצגים שם לראווה. בבניין תשתיות הנחוצות לעיבוד הזרעים לקראת אחסון, גידול ומחקר. חללים הדורשים תנאי אקלים מבוקרים שונים ממקומים זה לצד זה, וכך מעגל החיים השלם של הצמח מתרחש תחת קורת-גג אחת. הבניין יוצר סביבה שמורה המגינה על 'אוצר' ובו בעת, מאפשר את הגישה אל המגוון הביולוגי ואת הנחלת התורה לשימורו.

רוני שיינין - RONI SCHANIN
 RONISCHANIN@GMAIL.COM | 0505221094
 RONISCHANIN.WIXSITE.COM/RONI-SCHANIN

היחידה לארכיטקטורה א-פורמאלית

פרופ' אדריכל סנאן עבדאלקאדר, אדר' דליה נחמן פרז

עבודת הסטודיו ביחידה בוחנת, בעזרת מקרי מבחן מגוונים, ממג'ד אלכרום ועד פרדס דאלק ביפו, את המבנים הפורמליים והבלתי פורמליים במרחב, את הכוחות המניעים העומדים מאחוריהם, את האידאולוגיות המנחות אותם ואת טיב היחסים המורכבים ביניהם, ושואפת לזקק ממורכבות זו קודים חדשים לתכנון. בתהליך מוטה עיצוב ארכיטקטוני (Design oriented process), נבחנים הפרט והמכלול כאחד, ותובנות חומריות וטכנולוגיות בונות ארכיטקטורה שמזינה חזרה את תכנון קני המידה העירוניים.

היחידה מתמקדת בחקר תופעות ותוצרי הבניה בארכיטקטורה הפורמאלית/ א-פורמאלית והשפעתן ההדדית. המרחב בין הפורמאלי לבלתי-פורמאלי הינו היברידי ודינמי במהותו, אתר עימות ועד לחקר ביקורתי, שמבסס כיוון סדר תכנוני חדש.

לפיכך, מוצע צוהר לחקר ארכיטקטורה הנוצרת בקבוצות חברתיות, תרבותיות ופוליטיות שאינן חלק מהדיון של הזרם המרכזי, זו הפלסטינית, כמו גם אחרות. הדיון צומח מההקשר הפוסט-קולוניאלי, המתאר את היחסים בין הכוח ההגמוני לנשלטי, בין בעלי הכוח לאוכלוסיות מוחלשות, תוך המשגת המרחב השלישי המורכב משניהם גם יחד.

מתודולוגית, אנורואיס חשיבות בגישה אינטרדיסציפלינרית, המעודדת גמישות ויצירתיות במסגרת התכנון הפורמאלי, שמתקשה, כיום, להתמודד עם שילוב הכוחות המקומיים והגלובליים הפועלים במרחב. אלו, מקבלים משנה תוקף בעידן של הגירה, פליטות, ושוליות חברתית, אשר מאתגרות את הקודים הקשיחים של תכנון פורמאלי, יציר כפיהן של קבוצות הגמוניות, אשר מצדן עוברות תמורות עומק שמשנות את שדה התכנון (מריכוזיות לאומית למדיניות נאו ליברלית מונחית הון).

האפשרות לבחון מרחבים ואוכלוסיות, שבדרך כלל מודרים ממערכות התכנון הפורמאלי, מחייבת לבחון מחדש ולהטיל ספק במושגים וערכים בסיסיים של תפישת מרחב ואדריכלות, שמקורם, על פי רוב, בתפישות מערביות. מתוקף כך, מפותחים כלים מחקריים שיאפשרו להגדיר מושגים מקומיים, תלויי תרבות, המתאימים למורכבות המקום, ובכך מאתגרים תפישות תכנון פורמליות. כך, מתאפשר דיון מחדש במרכיבים דיאלקטיים בתחום הארכיטקטורה והתכנון: סדר ואי סדר, ממסד ופרטים, שליטה ואנרכיה, אוטוריטה חיצונית וידע פנימי, תאורטי וקונקרטי, אדריכלות מעורבת/פרו אקטיבית, אחידות וריבוי, ציות והתנגדות, תהליכיות לינארית ומעגלית, ביסוס אמפירי ופרספציה, קווי שרטוט וחיים במרחב, טובת הכלל-קהילה-אינדיבידואל.

כרם-אל-דלאק - יפו
KARAM EL DALAK - JAFFA

כרם-אל-דלאק נמצא על הגבול העבה של יפו: בין הבתים הפרטיים בעג'מי לשיכונים הציבוריים של יפו א'. עד עתה מקום זה קיים ללא תכנון פורמלי. בעוד ההתפתחות האינקרמנטלית של הבינוי ענתה על הצרכים המידיים של האוכלוסייה הערבית שגרה במקום, היא הגיעה לניצול מקסימלי של תכנית המתחם וללא תכנון תשתיתי הולם. בימים אלה מתגבשים הסכמים בין מוסדות התכנון, בעלי הקרקע והדיירים בנוגע להסדרת זכויות ולתכנון מחודש של הכרם. הפרויקט מציע תשתית ציבורית קשיחה לצד תכנון גמיש למגורים. על ידי שילוב של טיפולוגיית בתי החצר והשיכון, המרחב הציבורי ישמש כעוגן חברתי שיתופי לדיירים, בעוד המרחב הפרטי מאפשר מגוון רחב של צורות מגורים.

עידן אמטי - IDAN AMATI
 IDAN.AMATI@GMAIL.COM

כרם-אל-דלאק - יפו
KARAM EL DALAK - JAFFA

גיבוב. צבירה ואז הוא נחנק. נבנה ונמחק נבנה ונמחק. מנותק. אי. הזמן שאחרי התכנית המקסימלית. זמן שמדמיין את העתיד, זמן שמזמין אליו את השינויים שהוא מגלגל. נהנה מחוסר הוודאות, מהאקראי, ממתין להפתעה. מרחב שמדבר בשם חירות המחשבה, שהוא חוויה עירונית, כל סיטואציה אפשרית, כל האפשרויות זמינות. פעולת התכנון היא בבסיסה תשתיתית ואז מדומיינת. תהליך.

ליהי מגן - LIHI MAGEN
 LEEHEMAGEN@GMAIL.COM

להשיב את תפארת הכרמים - תכנון מג'ד אלכרום
RECLAIMING THE VINEYARDS' GLORY
بدنا نرجع المجد لكرومها

كأننا عشرون مستحيل , في اللد والرملة والجليل
يا جذرنا الحي تشبث , واضربي في القاع يا أصول
أفضل أن يراجع المضطهد الحساب , من قبل أن يفتل الدولاب
لكل فعل رد فعل : إقرأوا ما جاء في هذا الكتاب

For every action, a reaction
read what the Book says.

עלינו לבקר את תהליכי התכנון ההיררכי בארץ באופן
שמפרש מחדש את חוקי חלוקת הקרקע המסורתיים
ומשלבם בתכנון, כביטוי לנטילת אחריות על התכנון
מתוך החברה הערבית עצמה. מצד אחד, לגרום לשינוי
במנטליות התושבים ולייצר נאמנות ושייכות למרחב שבו
הם חיים ומהצד האחר, להציע אלטרנטיבה מקצועית
לתכנון "מלמעלה".

מוראד סג'ייר - MURAD SGAIER
MURAD.SGAIER@GMAIL.COM

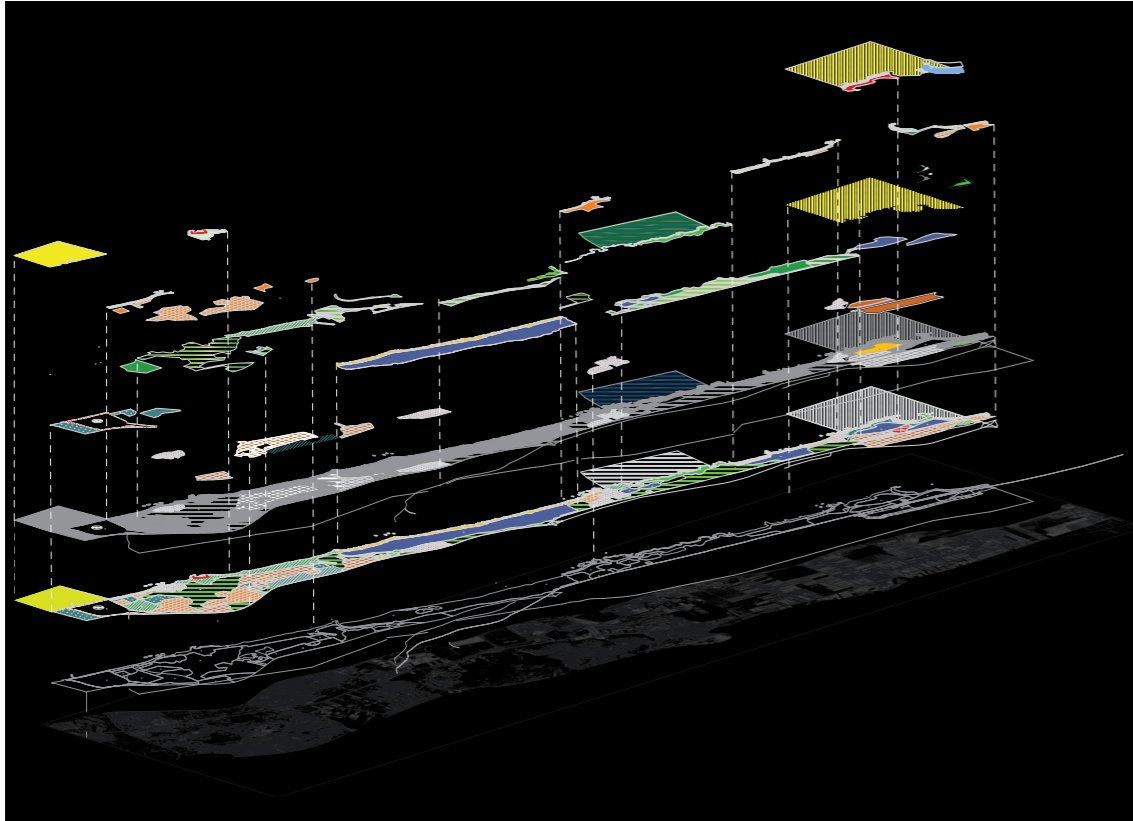
איים מול הים: בין מעגן מיכאל, ג'סר א-זרקה וקיסריה.

יחידה זו עוסקת בדיון ביקורתי במרחבים באופן המתאגר את הממד הלימינלי/סיפי שבהם. זאת מתוך מחשבה תיאורטית העומדת ביסוד תפיסת הארכיטקטורה כמצב ביניים או ישות שלישית (third e/state). הממד הלימינאלי, שהינו לעיתים אמורפי ובלתי מוגדר, מתקיים בתווך שבין טריטוריות מנוגדות. לתפיסתנו זהו מצב בהתהוות תמידית ותשתית פוטנציאלית ליצירת סדר מרחבי חדש המבוסס על עימות ומפגש בין מורפולוגיות ומערכות תרבותיות וחברתיות שונות.

הדיון השנה עסק בפרגמנטציה המאפיינת את רצועת החוף הצרה שבין מעגן מיכאל, ג'סר א-זרקה וקיסריה. הקונפליקט בין הנרטיבים ההיסטוריים והקוטוב הסוציאקונומי והמורפולוגי, מוקצנים במרחב זה על ידי מגוון אובייקטים בהם: תשתיות, שרידים ארכיאולוגיים, שמורות טבע וחללי ביניים מלאכותיים. אובייקטים אלו עברו במשך השנים תהליך של טרנספורמציה והפכו לכלים לניכוס ולסגרגציה מרחבית. תופעה זו שקיבעה סדר יום פוליטי וחברתי במרחב זה, הוגדרה על ידינו קונספטואלית כאיים מול הים. האתרים שנבחרו בהקשר זה, שימשו לחקירה של מציאות יומיומית ובלתי יציבה זו תוך הצגת מגוון פרספקטיבות שהאירו את הקונפליקטים הטעונים בה. נקודת המוצא של המשימה האדריכלית הייתה המפגש שבין המסע המנטלי ומרחבי הביניים הפיזיים. מרחבי ביניים אלו העלו שאלות על מיקומו בארץ בפריזמה פוליטית, חברתית וכלכלית. המסע שהוא תהליך של שיטוט פיזי ומיפוי של האתר, היה לכלי הסובייקטיבי שבאמצעותו הסטודנטים חשבו את הסדקים במרחב. המפה האינדיבידואלית מהווה רפרזנטציה של המרחב הלימינלי שזוהה, ובסיס להתערבות הרעיונית והארכיטקטונית בו. בתהליך ההתערבות עצמו נוצרו מרחבים חדשים המאתגרים את הגבולות הפיזיים הבלתי עבירים של חלוקות, חומות ונרטיבים מנוגדים. מרחבים אלו מהווים תגובה רפלקסיבית וביקורתית למצבים הלימינאליים המקיפים את העיר הערבית המהווה אי גדל בעל פוטנציאל לאסקלציה חברתית וכלכלית.

ארכיטקטורה לימינלית אדר' נילי-רננה חר"ג, אדר' אוריאל קון, אדר' זיו לייבו, אדר' אסף ביבס

THRESHOLD IDENTITY

Situated on the fragmented Israeli coastline, the project utilizes the liminal space between the edges of Jiser A-Zarqa and Caesarea by creating a nexus that correlates and forms a dialect between the fabrics. This is achieved through both structures that define the boundaries of Jiser and are based on an inner-courtyard typology, and minimal units that expand according to economic and social conditions. Together, these form a particular space with the potential for the development of the Arab society, while allowing a universal and more accessible space that holds and defines the axis of connection between Caesarea and Jiser and their communities.

אוסאמה אבו ג'אבר - OSAMA ABU JABER

أسامه ابو جابر

AJ.OSAMA@GMAIL.COM | 0548147015

LIBERATING THE SEA

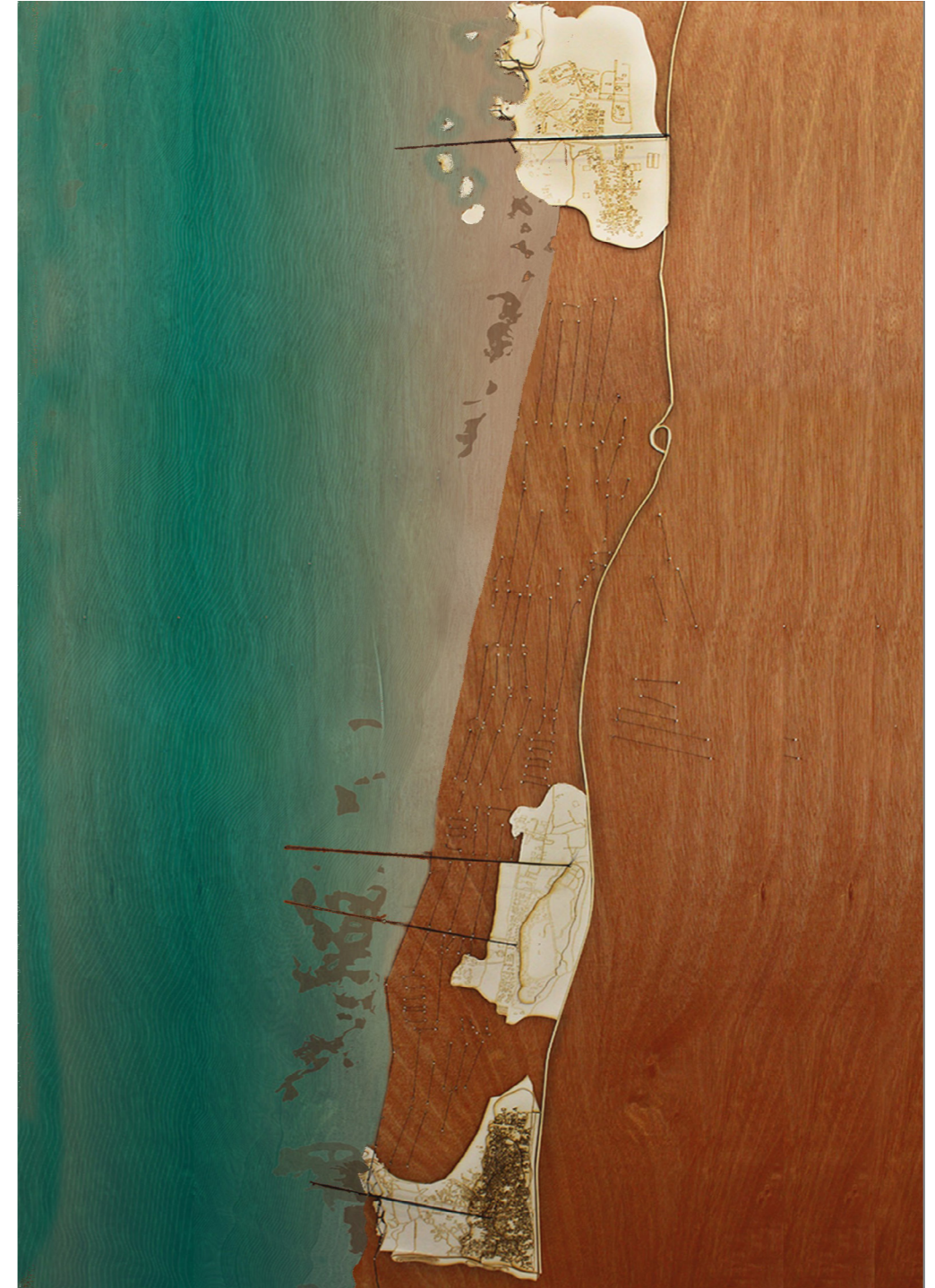
There is a vanishing point at the center of the main street of Jiser Al-Zarqa, where you can see and reach the sea in a horizontal, straight line.

It makes you aware of your own presence, and provides you with a reliable gauge of the entire village.

This project aims to cross the cultural and the traditional boundaries, by creating vertical and linear interventions along Jiser Al-Zarqa's main street that consists of small public pavilions, that rise within the existing fabric of the village to support women's daily routine and their potential education by using the sea as a form of liberalization.

מייס עבדולחיי - MAIS ABDULHAI

MAIS.812@HOTMAIL.COM

יחידת המגורים / הזכות לעיר מקלט

אדר' רן גרוס, אדר' אילנה רודשבסקי, אדר' ג'ואנה קוטו, אדר' יואב אלעד, ד"ר עמרי בן יהודה

מעבר להתמודדות עם מציאות הפליטות הקונקרטי, בישראל ובמקומות אחרים בהם עוסק הסטודיו, הפרויקטים עוסקים בחוויית הארעיות, הנדודים וחיפוש המקלט, גם אם זמני, ובאופן שבו היא רושמת מחדש את מפות הערים והמדינות. אנו רואים במציאות זו, הזדמנות ליצירת תרבות מגורים רלוונטית, המתגרת את גבולות קיימים, פוליטיים, חברתיים ותכנוניים.

יחידת המגורים עוסקת בתרבות המגורים בעיר ובעתיד העיר. היחידה בוחנת את התהליכים והכוחות המשנים את תרבות המגורים בארץ ובעולם – כלכליים, חברתיים, דמוגרפיים ופוליטיים, ומחפשת אפשרויות חדשות, בהישג יד, למגורים בעיר.

היחידה מייצרת פלטפורמה דיסקורסיבית-מחקרית לדיון בסוגיות אקטואליות, העמדות על סדר היום הציבורי והחברתי בעולם ובארץ, בשאלת המגורים בעיר והדיר בהישג. הסטודנטים עוסקים בשאלות של הגירה, פליטות, ונוודות אורבאנית, ציפוף העיר והתשתיות המאפשרות את המגורים בעיר. זאת תוך קריאה חדשה של המרחב העירוני וחיפוש אחר קרקע חדשה למגורים וצורות מגורים חדשות ורלוונטיות למציאות המשתנה.

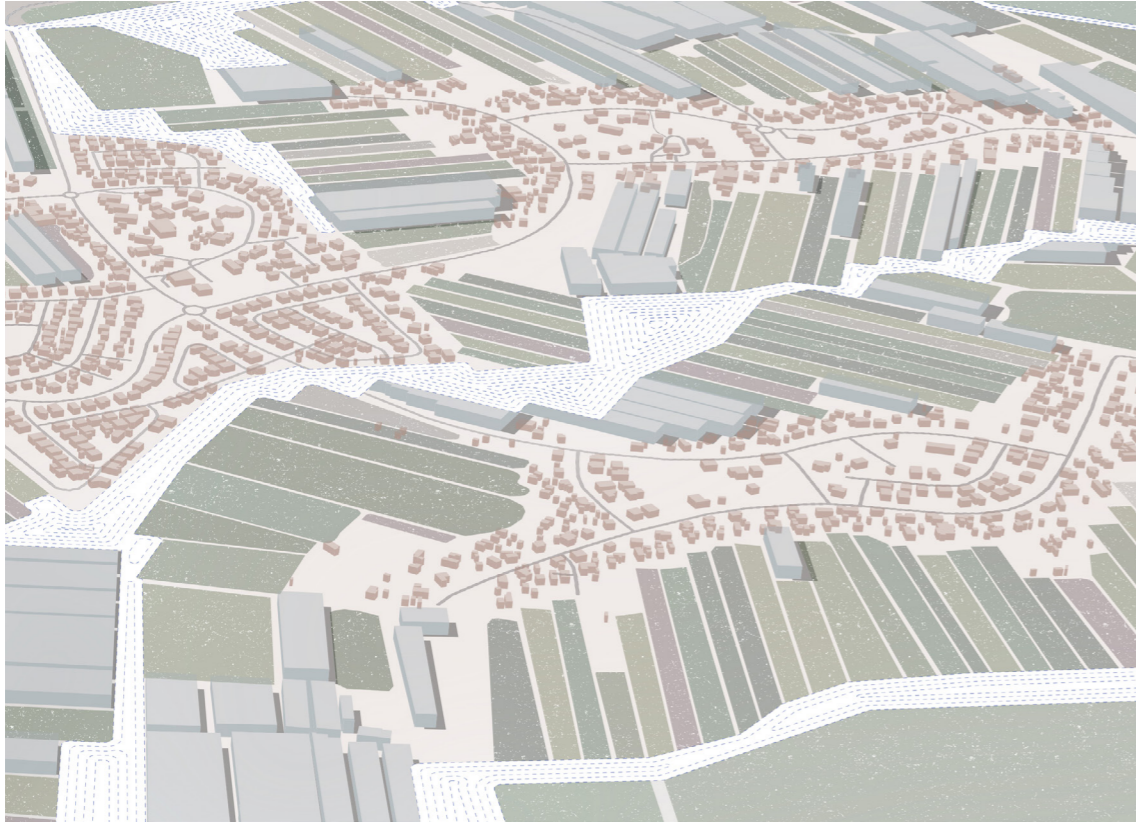
על רקע תופעת הפליטות העולמית המתגברת, מתמקד הסטודיו בשנים האחרונות בשאלת הזכות לעיר של הפליטים, מהגרי העבודה ומבקשי המקלט, ומייצר תשתית מחקרית בנושאי יחסי פרט-קהילה-עיר, קביעות וארעיות, גבולות, ומערכות הקיום הכלכליות והחברתיות המאפשרות את קליטת המהגר בעיר ולו באופן זמני.

הסטודיו בוחן את התהליכים המתוארים בארץ ובמדינות אחרות בעולם במקביל. העיסוק במוקדי הגירה ופליטות באזורים שונים בעולם, מאפשר בחינה מעמיקה ורלוונטית של מגוון הסיטואציות המדיניות-כלכליות-חברתיות ואחרות אליהן נקלעים המהגרים הפליטים ומבקשי המקלט בארץ ובאזורים אחרים בעולם, ופיתוח יצירתי ורחב של פתרונות ופרוגרמות עירוניות חדשות למגורים, רלוונטי ברמה המקומית וגם הרחבה יותר.

סוגיית המגורים בעיר נדונה דרך עיניהם של המהגרים, הפליטים ומבקשי המקלט, מאפריקה ישראל ואירופה, ארגונים ללא מטרת רווח, ומוסדות מחקר בארץ ובעולם, המהווים עבורנו בסיס ומקורות מידע אלטרנטיביים למיפוי מסלול הקליטה של המהגר במרחב העירוני הקיים, מתוך הבנה שמתודות התכנון המקובלות ואסטרטגיית התכנון מלמעלה, אינן יכולות להתמודד עם המציאות החדשה.

אפקט חממה
GREENHOUSE EFFECT

ר.ב. בהרחבה מוקמה טיפולוגיה ייחודית שתכנונה מושפע מערכי התכנון שעל פיהם תוכננו המושבים בעבר, מנקודת מבט עכשווית עם ראייה לעתיד.

הפרויקט מבקש לייצר אלטרנטיבה חדשה להרחבות הנהוגות כיום במושבים רבים ברחבי הארץ תוך התמקדות בחמישה מושבי עולים סמוכים בנגב: שרשרת, שיבולים, גבעולים, מעגלים ומלילות.

בעשורים האחרונים קהילת המושב המסוגרת אינה מצליחה להתרחב ולתת מענה לילידי המקום הצעירים, ורובם עוזבים כשהם נישאים. אפשר לומר כי הרלוונטיות של המושבים הולכת ונעלמת. החלקות החקלאיות שקיבלה כל משפחה בעבר לצורך קיומה מונעות התרחבות ניכרת של המושבים כלפי חוץ והן מאפשרות להתרחב רק במתכונת מצומצמת.

הפרויקט מציע הרחבה משותפת לחמשת המושבים והבנה שהגבול בין מושב למושב העובר בין החלקות החקלאיות, איננו קו יחיד אלא אזור חפיפה בעל פוטנציאל

BATEL MAIMON – בתאל מימון
0506308525

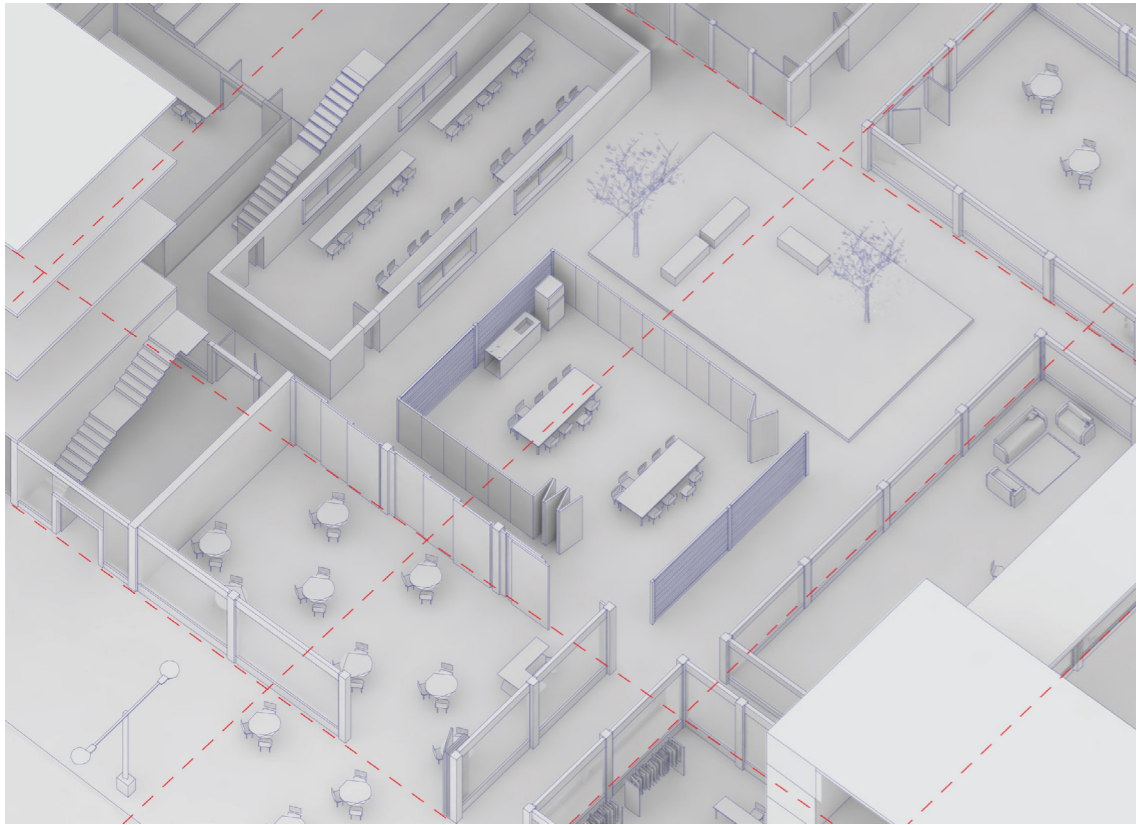
מעגן
SAFE HAVEN

הים עבור מבקשי המקלט מסמל נוודות ומוות. הפרויקט מציע לשנות תפיסה זו ולראות בים הזדמנות לדרך חדשה ולתשתית איתנה ואוטונומית המאפשרת דינמיות, גמישות, יכולת לקבל שינויים והכלה של תרבויות אחרות. הפרויקט מציע מעין רשת של ערי מקלט לאורך חופי הים התיכון אשר יוקמו בנקודות בריחה אסטרטגיות, אזורי שיקום והתפתחות לקהילות מבקשי המקלט, רשת שהיא עוגן ומקום מפלט אך גם הזדמנות לתרבות מגורים חדשה בעיר, להתחלה חדשה קבועה או זמנית, בארץ אחרת.

הפרויקט מבקש לייצר אלטרנטיבה עולמית להתמודדות עם בעיית הפליטים תוך שילוב מגוון רב של לאומים ותרבויות בעיר הקיימת.

LIZA SCHNEIDER – ליזה שניידר
LIZA.SCHNAIDER@GMAIL.COM | 0507167263

קוד פתוח
OPEN SOURCE

אלטרנטיבה דמוקרטית לתכנון העיר העכשווית יוצרת באופן טבעי תופעות קצה שונות בשל הקצב המהיר שבו היא מתנהלת, האינטנסיביות, יוקר המחיה, הניכור ועוד. אחת מתופעות הקצה כוללת קבוצות החיות במעין הטרוטופיות מרחביות אשר נותנות מענה לחיי העיר האינטנסיביים, מעין פליטי העיר בתוך העיר או מחוצה לה.

הפרויקט הנוכחי יוצא מתוך למידת מקרי הקצה של פליטי העיר ומציע תכנון אלטרנטיבי לבינוי בגבעת עמל בתל אביב. בקנה המידה העירוני ההצעה כוללת שיטה תהליכית המשלבת תכנון משולב, מלמטה ומלמעלה, באמצעות חוק תכנון גמיש ופתוח. בקנה המידה השכונתי-בנייני הפרויקט מבקש להניח תשתיות פיזיות לקיום הגון של דיור, קהילה ועיר, אשר עליהן יוכלו להיבנות טיפוסי מגורים שונים המתאימים לקהילות מגוונות או ליחידים בעלי צרכים מגוונים.

מעין תורג'מן - MAAYAN TURGEMAN
612BAPBAP@GMAIL.COM | 0546603725

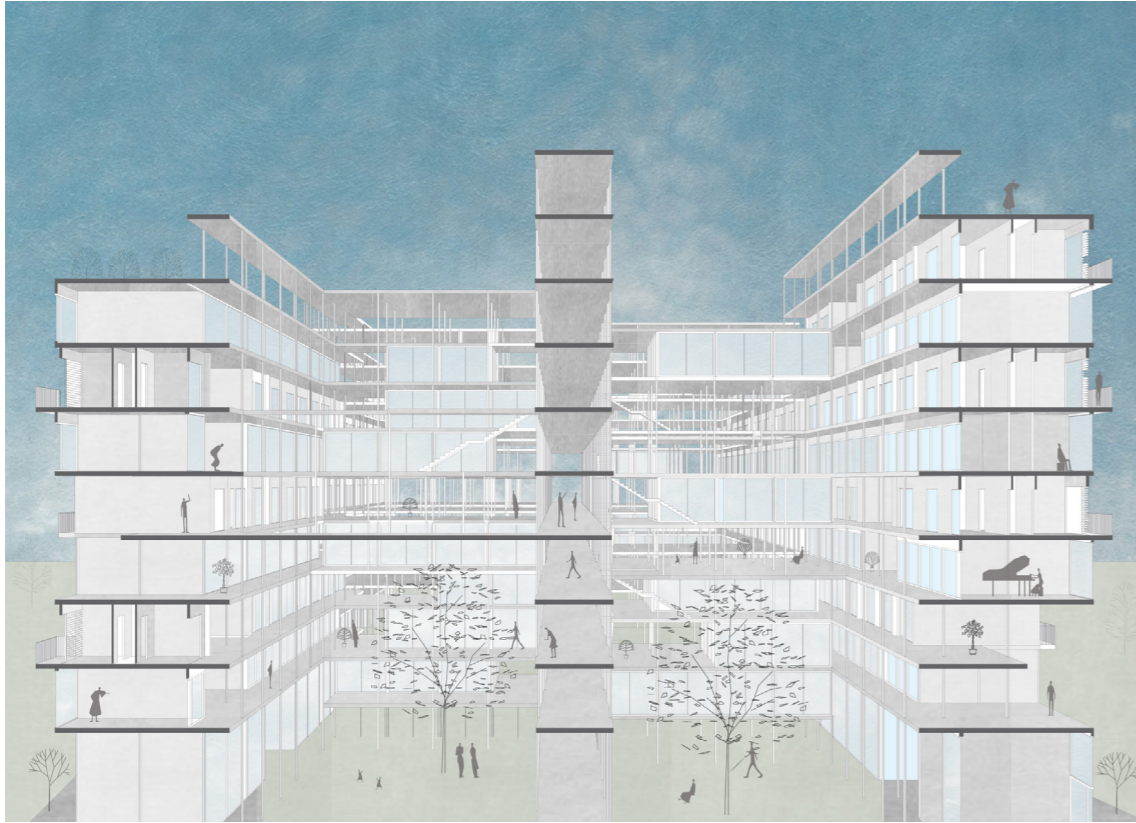

מחבר אורבני
CONNECTED CITY

בחרתי להציע פרויקט מגורים בעיר אילת, שהיא עיר בעלת אופי מגורים זמני המתאים לאופי המגורים של מבקשי המקלט. באילת גרים היום 17% ממבקשי המקלט בארץ, והיא בעלת שטח מוניציפלי רחב ועתודות קרקע לבנייה, ולכן היא מהווה לדעתי הזדמנות לשלב את מבקשי המקלט.

כניסה של קהילה חדשה לעיר יכולה ליצור מרכז אורבני ולחבר בין חלקיה השסועים בלי לגרוע ממגוון העולמות הקיים בה. יש לעיר תשתית פיזית-מרחבית, כלכלית ותרבותית היכולה להכיל קהילה חדשה שתאפשר חיבור בין חלקיה השונים של העיר ויצירת מרכז אורבני חדש ורלוונטי לקהילה הקיימת וגם לחדשה. הפרויקט מציע מרכז אורבני חדש בשטח שמתחת שדה התעופה המתפנה, מרכז שיהיה בעל אינטנסיביות גבוהה ושימושים רבים, שיאפשר חיבור בין חלקי העיר המנותקים ויצירת היצע מגורים מגוון, קבוע וארעי.

אילונה רינטוביץ' - ILONA RIVTOVICH
ILONARINTOVICH@GMAIL.COM | 0505559516

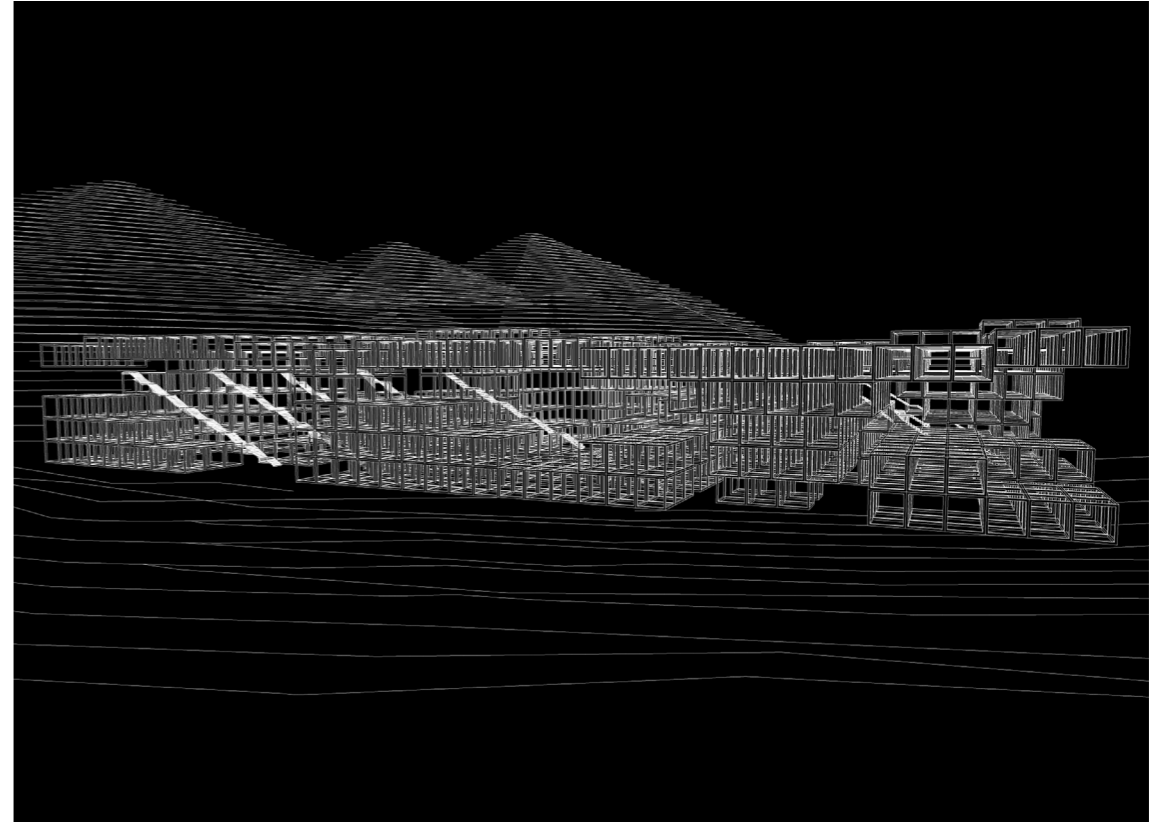
עיר - קהילה - בניין, אוטופיה למשתכן
CITY-COMMUNITY-BUILDING, AN UTOPIA FOR LIVING

כשזה עומד לנגד עינינו נוכל להבין שגם תשתית המבנה העירוני והבנייני צריכה לספק את הצורך להשתייכות קהילתית.

קיום של קהילה אחת יכול להיות המבשר לקהילה חדשה מהו המרחב העירוני הישראלי? ומהו מרחב המגורים הישראלי? מה פרטי? מה ציבורי? מה משותף? הפרויקט בתחילתו עסק באדם ובקהילה שמחפשים אלטרנטיבות לחיי היום-יום הקיימים במרחב הישראלי. החיפוש היה אחר מרחב מגורים אינדיבידואלי מצד אחד ומרחב מגורים חברתי מהצד האחר. הממצאים הראו שגם כאשר מחפשים "משהו אחר", מסתמכים עדיין על קהילה ובחרים להתיישב בתוך קהילה. הקהילה היא גרעין-עוגן. הבסיס הקהילתי הוא הבסיס היציב שחוזר בכל תשובה שנשאלת בנוגע למרחב המגורים העירוני והפרוורי, על כן יש צורך להעמיד זאת כגרעין בהתמודדות עם הסוגיה.

קהילה = משתנה מתחלף גדל וקטן.

אלירן עץ החיים - ELIRAN ETZ HAHAIM
 ELIRAN2800@GMAIL.COM

דרך עיר
URBAN PATH

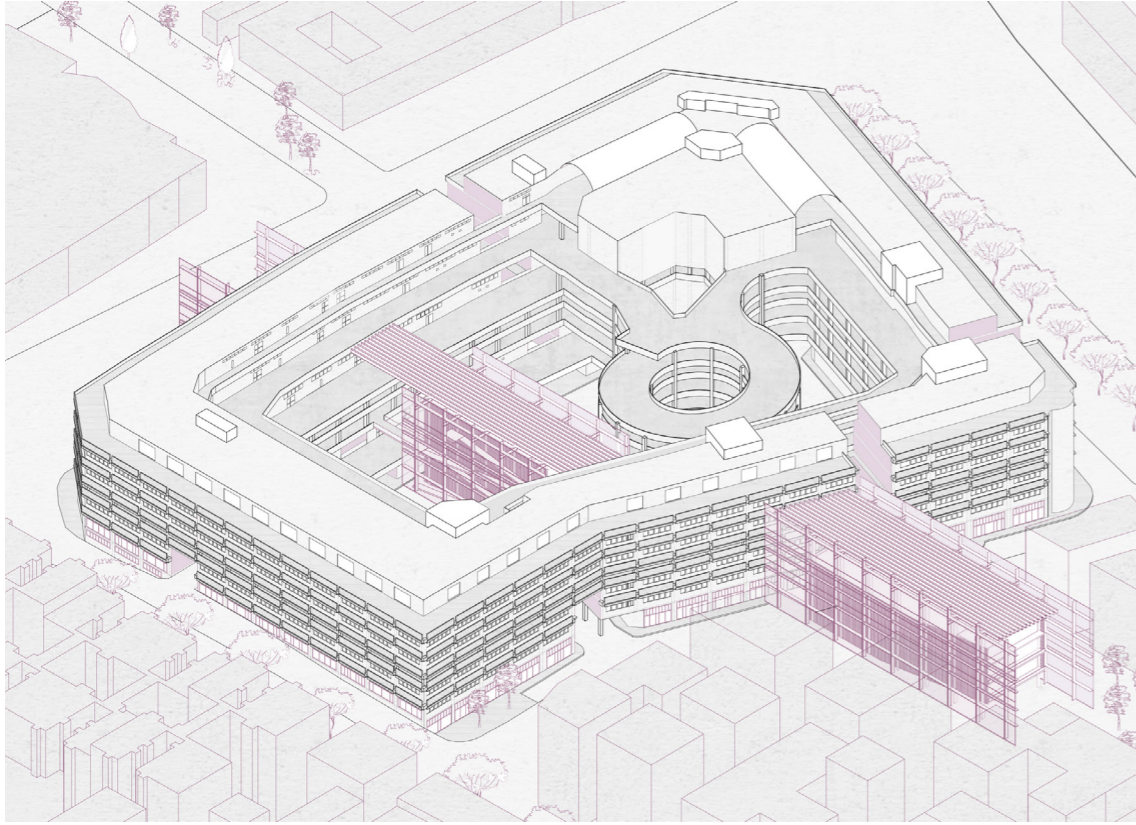
דרך היא רצועת ארץ המחברת בין שני מקומות או יותר, דרך יכולה גם להיות בחירתו של אדם ללכת בנתיב מסוים בחייו. היא התחלה של מסע חדש הטומן בחובו מגוון של גילויים, הזדמנויות ומפגשים חדשים.

יצירת דרך חדשה במרקם האורבני פוערת פתח בבטון הקיים ומאפשרת צמיחה של עולמות חדשים בעיר הקיימת, ולאדם ההולך בה הזדמנות לגלות שכבות שונות של המרקם האנושי שבונה אותה.

הכלים שאדם רוכש במהלך חייו, הרבדים השונים בזהותו והדרכים שבהן הוא הולך, שזורות בדרכים הנסתרות והגלויות של העיר ובדרכיהם של הצועדים בהן.

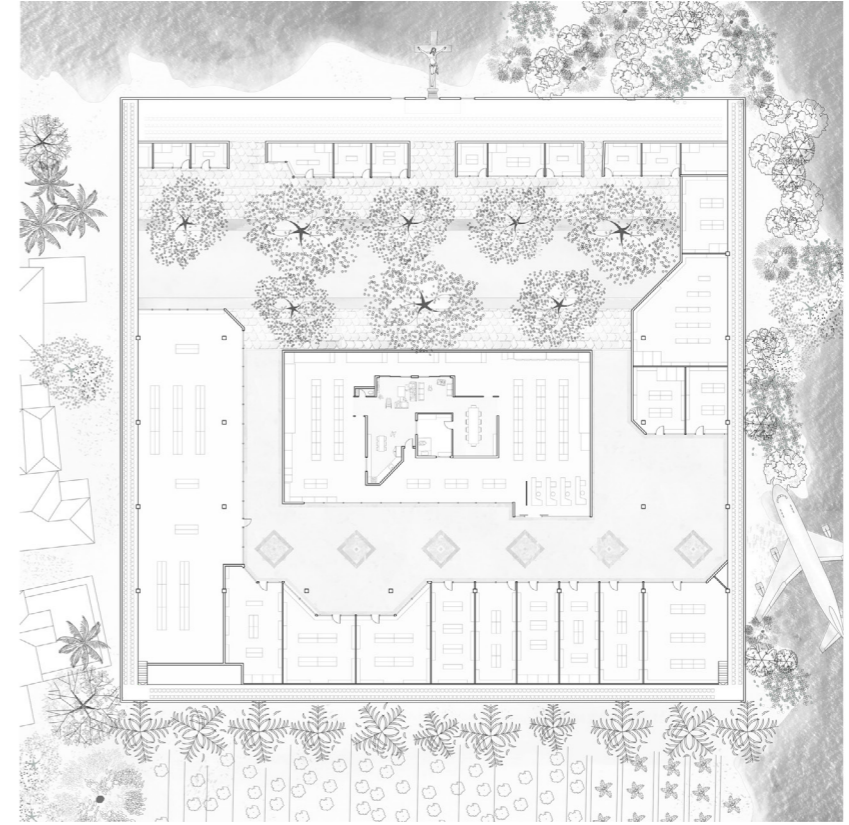
יובל עובדיה - YUVAL OVADIA
 YUVALOMAIL@GMAIL.COM
 ליטל סקה - LITAL SACCA
 LITALSCC@GMAIL.COM

מחשיבה על תכנון אובייקטים לחשיבה על שדה עירוני, ותכנון קנה המידה הקטן שיש בכוחו לתת ביטוי לצרכים אנושיים והדגשת הצרכים הנשיים.

SHIRI PARDESS - שירי פרדס
SHIRIPARDESS@GMAIL.COM
AYELET RAPOPORT - אילת רפפורט
AYELETRAPO@GMAIL.COM

פנורמה - מיקס PANORMA-MIX

שאלת ה"איך?" הובילה אותנו לפתח כמה ערכים מרכזיים שינחו אותנו בתכנון. מתוך הערכים "זהות מקומית", "שכבות זמן" ו"עוגן כמנוף לאורבניזם" תכנון תכנית מתווה עירונית גמישה והצענו אותה כתחליף לתכנית אב. זהו פרוטוקול חדש של עירוב שימושים המאפשר למלאכה ולתעסוקה הקיימים להשתלב עם תוספת המגורים והתכנים הציבוריים. כך יכולה להיווצר תרבות יצרנית שתאפשר הטרוגניות ותעודד עירוניות; כמו כן היא יכולה להוסיף אינטנסיביות ציבורית עירונית החסרה לדרום תל אביב. בתוך תוכנית המתווה אנו מתכננות בשלושה מוקדים: בית פנורמה (שיהיה "הלב הציבורי"), בלוק מגורים-עבודה הנבנה מולו, ועיבוי בינוי בשכונת נווה עופר. שני הערכים האחרונים - "שדה" ו"אישה בעיר", כוללים מעבר

באמצעות הפרויקט נבקש לענות על השאלה הבסיסית - איך לתכנן באתר? בעינינו, שאלת ה"איך" קודמת לשאלות ה"מה", ה"כמה" ו"מתי" המרכזיות כיום במציאות התכנון הישראלית. כיום, התכנון למגורים בארץ נראה כמעט זהה בכל מקום: מתחמים הומוגניים סגורים, מיקרוקוסמוס שאינו קשור לסביבתו. בתוך כל אלה המרקם העירוני וההטרוגניות הולכים ונעלמים. בחרנו לבחון חלופה לאלה ב'מתחם פנורמה', אתר המהווה עתודת קרקע רחבה בקצה הדרומי של תל אביב. למרחב פנורמה, הכולל בראייתנו גם את שכונת קריית שלום ונווה עופר הסמוכות, יש פוטנציאל לעירוניות אמיתית שבעינינו היא סמיכות של שונות.

עיר שחורה בג'סי כהן
אדר' שרון רוטברד ואדר' עידית קופסקי

סטודיו עיר שחורה הזמן השנה על ידי עיריית חולון והמרכז הישראלי לאמנות דיגיטלית בחולון ללמוד, לחקור ובעיקר לתכנן את שכונת ג'סי כהן, שכונה ששמה הולך לפנייה ושמה עשורים רבים נחשבת ל"עיר השחורה" של חולון. ברקעליוזמה ולשיתוף הפעולה הזה, עומדת כוונת העירייה לקדם שכונה פרויקט התחדשות עירונית נרחב שבמהלכו אמורה שכונת ג'סי כהן לשנות את פניה ולגדול פי חמישה.

במהלך השנה התארח הסטודיו במרכז הישראלי לאמנות דיגיטלית הפועל בשכונת ג'סי כהן. כל הפרויקטים נערכו באתרים ברחבי שכונת ג'סי כהן: הפרויקטים הסמסטריאליים בשני הסמסטרים של שנה ד' יתמקדו בתכנון בנייני מגורים בשכונה, תלמידי שנה ה' ערכו פרויקט אישיים לפי בחירתם ותכננו מבני מגורים, מבנים ציבוריים או חינוכיים, ופרויקטים נופיים.

בית ספר
EDU.HOUSE

שכונת ג'סי כהן בחולון הוקמה בשנות ה-50 במאה הקודמת כשכונה לעולים חדשים. גם היום השכונה קולטת גלי עלייה (גל העלייה האחרון הוא מאתיופיה בשנת 2015), ובזאת השכונה מעצימה את גיוון האוכלוסייה ברבדים השונים: האתני, הגילאי, הכלכלי ועוד. פרויקט "בית ספר" מציע התייחסות חדשה למרחב חינוכי מגוון בצורתו הפורמלית ובצורתו הבלתי פורמלית לקראת פרויקט התחדשות עירונית. בחברה מורכבת עלינו להמציא סביבה חברתית-פיזית שתשקוד על טיפוח ההון האנושי, הבוגר והצעיר. שלושה מתפקידיה החשובים של סביבה זו הם: הענקת יתר-פשטות וסדר; מתן תשומת לב מרחבית למגוון הקיים; ויצירת מרחב פעולה המאפשר ביטחון מרבי ועם זאת רצף פעולות יום-יומי.

תוספות
ADDITIONS

"I want the film to begin when you leave the theatre."

- Jacques Tati

48 מ"ר בדירה. בכל קומה 6 דירות. 3 קומות. 3 גרמי מדרגות. 2 חזיתות לבנות. מתוכן מגיחים תאים זרים, חדרים, מרפסות, גינות, מנכסים את האוויר והופכים אותו לבית, פורמים אט אט את האנונימיות של השיכון ומציפים אותו בחיים שמתקיימים בו. סיפור חדש נרקם מתוך החריגות, ומקורו באינטליגנציה מקומית. הסיפור נותן ערך ל"בעיות" מקומיות והופך את הדיירים לחלק מהפתרון ולא לחלק מהבעיה. לפני מחיקת השיכון אפשר לשנות את גורלו ולהפכו למחולל התחדשות עירונית המעודדת יצירתיות וייחודיות ומאפשרת לדייר להשתתף במרחב ובזאת לקשור אותו למקום. וכך משהסתיימה בנייתו של בניין יתחיל להיכתב סיפור חדש.

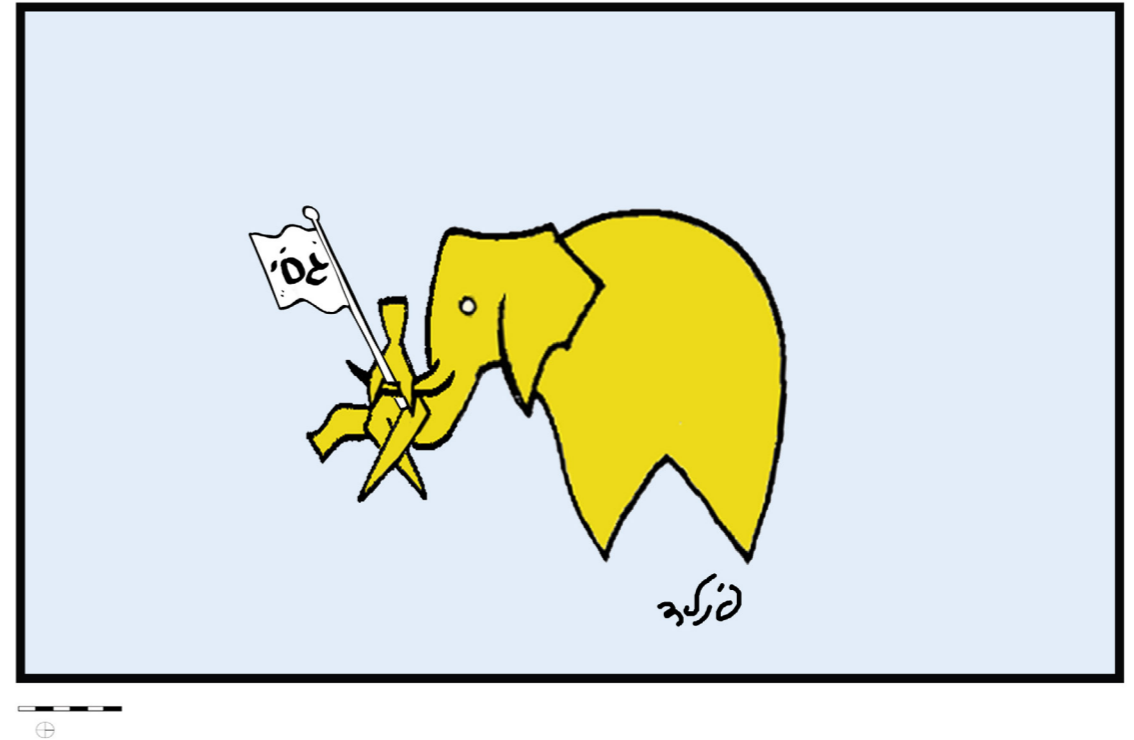

להזדקן עם ג'סי
AGING WITH JESSE

בשנים האחרונות חלה עלייה ניכרת בתוחלת החיים והיא תורמת לגידול באוכלוסיית המבוגרים בארץ ובעולם. זקנה וחיים ארוכים אינם נחלתם של יחידי סגולה והם מהווים הישג בולט של החברה המודרנית. אולם עליה להתמודד עם ההשלכות של תופעה זו וליצור להן מענה ארוך טווח. מיפוי שכונת ג'סי כהן בחולון מגלה כי רוב מקומות המפגש של האזרחים הוותיקים מתרכזים במקומות בלתי פורמליים - באזורים ציבוריים פתוחים. הפרויקט המוצע, מתחם דיור מוגן מורחב, נותן מענה מקיף לצורכיהם ומספק מסגרת תומכת שכוללת מגורים, טיפולים אישיים, תעסוקה, פנאי ושיתוף פעולה עם הקהילה המקומית. התמקמות במגרש פנימי ובסמיכות למערך השירותים הזמינים מסייעים לבאים בשעריו לשמר את עצמאותם.

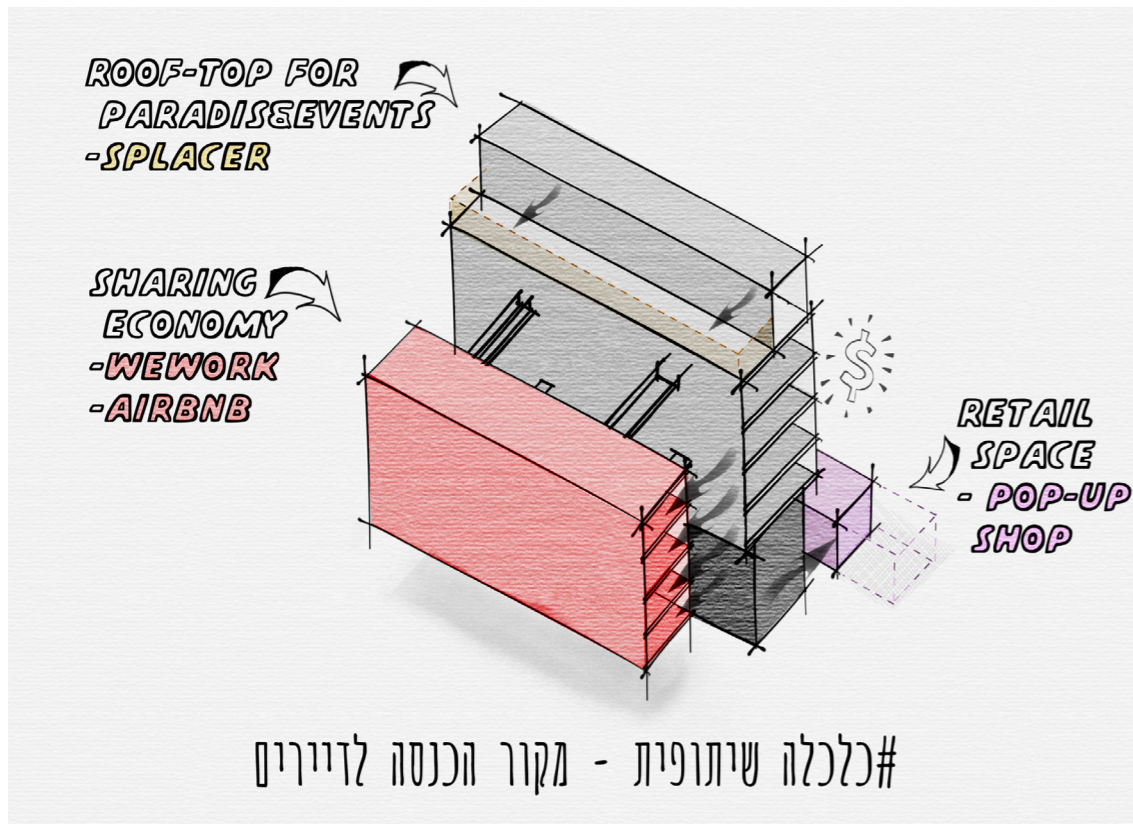
DANIT BEN YISHAY - דנית בן ישי
DANITGBY@GMAIL.COM

ללא כותרת

בשנת 2012 החליטה עיריית חולון לסגור את בית הספר וייצמן בשכונת ג'סי כהן, בית ספר ששימש את ילדי השכונה למעלה מ-60 שנה. החלטה זו הכעיסה את התושבים משום שזמן קצר לפני כן הוחלט לסגור מוסדות ציבוריים נוספים כמו סניפי הבנק והדואר. הקשר בין השכונה ל"עיר הילדים" כפי שמקפידים לכנות אותה בעירייה נראה בעיני התושבים מקרי למדי לצד ההזנחה ברחובות השכונה. בחווייתם, שכונת ג'סי כהן משמשת עדיין כ-"חצר האחורית של חולון". התושבים שמודעים היטב למבטים שמגיעים מבחוץ ניצבים חסרי אונים מול החלטות העירייה, "לטענתם סגירת בית הספר וייצמן הייתה החלטה שלא רק פגעה באופן איום בילדים הקטנים, אלא גם הנציחה את הסטיגמה השלילית שממנה סובלת השכונה".

MEITAL ZECHARYA - מיטל זכריה
MZECHARYA@GMAIL.COM

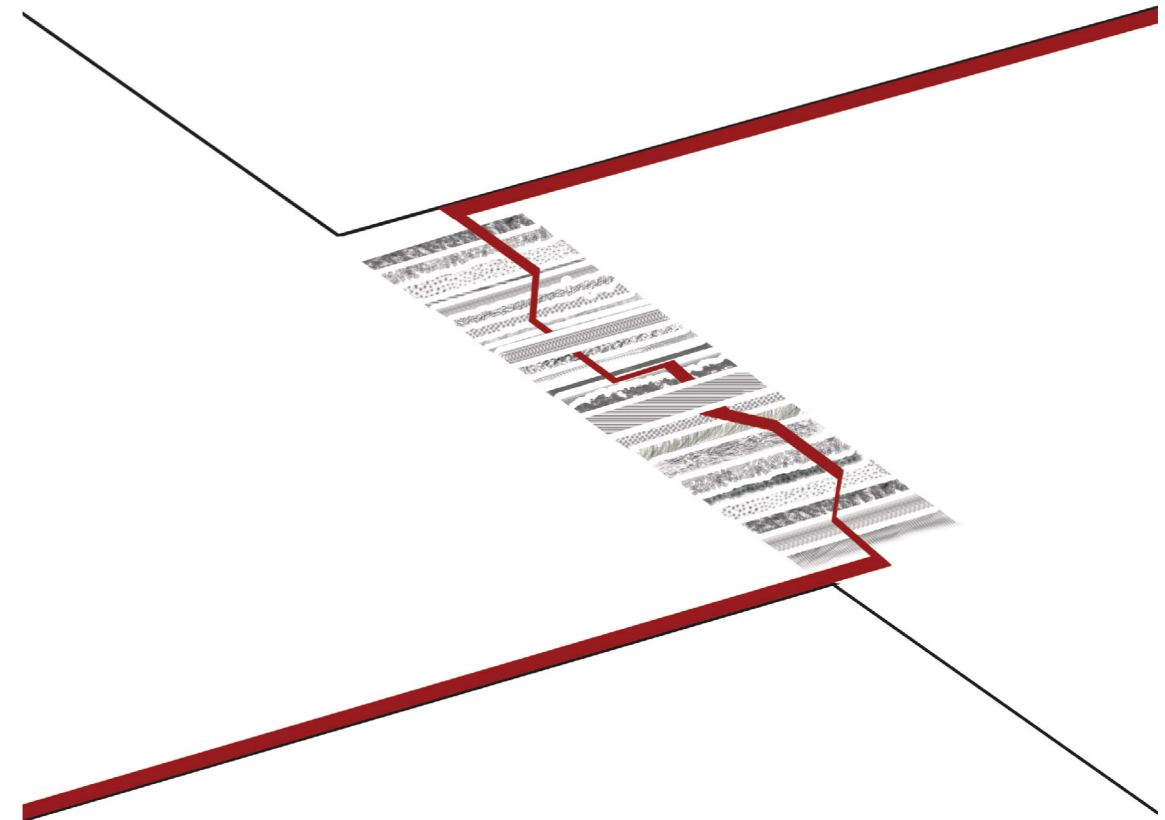
WEJESSE

האדריכלים הגדולים של המאה ה-20 לה-קורבוזיה, וולטר גרופיוס, מיס ואן דר רוהה ואחרים, הבטיחו כי בעיית ה"דיור להמונים" תיפתר באמצעות טכנולוגיה והתיעוש המודרני; ייעול שיטות הבנייה ובניית כמות רבה של יחידות דיור חזרתיות. לו הייתה מתממשת ההבטחה, כלל האזרחים היו יכולים לרכוש או לשכור מקום מגורים במחיר נמוך.

כיום אנחנו נמצאים בעיצומו של משבר דיור, הוצאות הדיור עבור משק הבית הממוצע גבוהות ביותר משליש מהכנסותיו.

חברת תקשורת המונים של המאה ה-21 מתאפיינת בשימוש ברשתות חברתיות המפיצות את השימוש ב"כלכלה השיתופית", גורם המאפשר לאזרחים מן השורה להשתמש בנכסיהם כמקור הכנסה, ולהפוך גם הם לבעלי הון שנכסיהם עובדים בשבילם.

IDAN BARZILAI - עידן ברזילי
IDANBAR88@GMAIL.COM

הרצועה THE STRIP

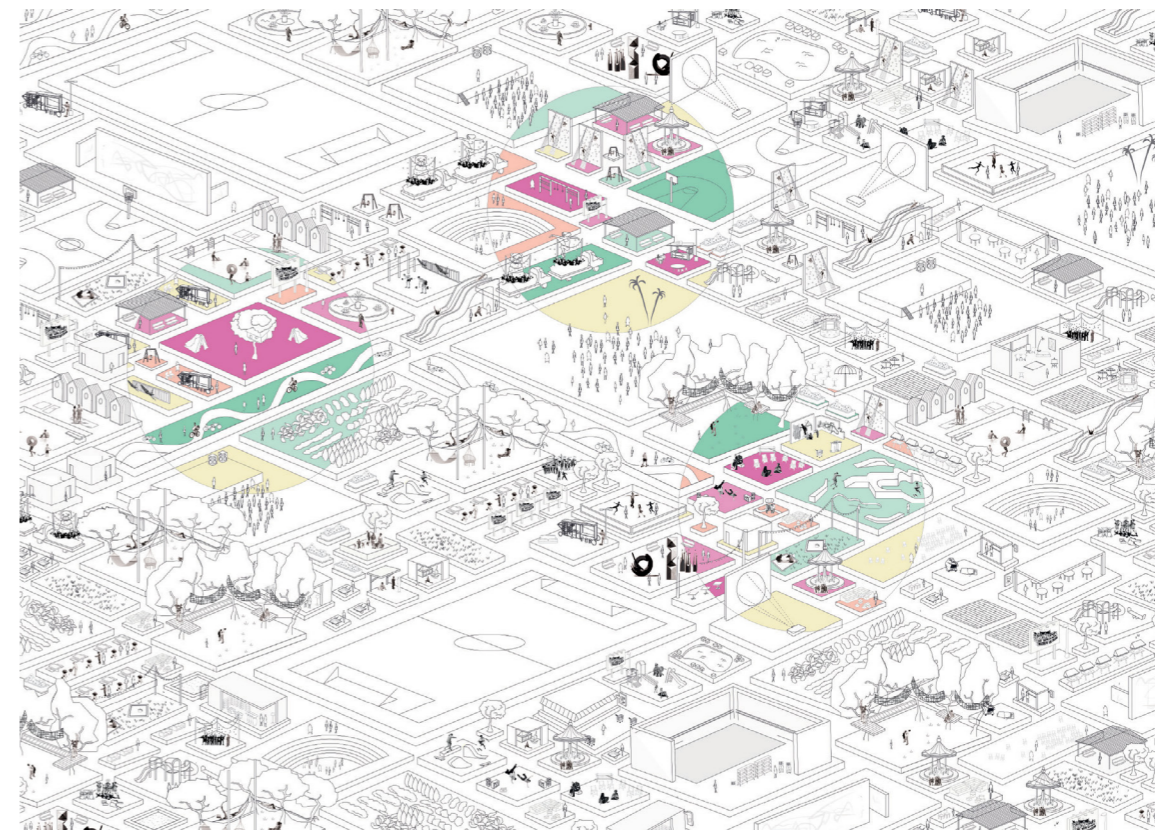
בעיר הילדים חולון, משתרעת רצועה ירוקה כמובלעת בתוך שכונת ג'סי כהן, רצועה שאין לה ערך כיום לא בהיבט השכונתי ולא בהיבט האורבני. דבר לא קורה שם. הפרויקט מחבר את השכונה לשני עוגנים אורבניים: חוף הים ומרכז העיר חולון, ושואף לפתוח ולאוויר את השכונה כלפי חוץ.

בהיבט השכונתי, הפרויקט פורס רשת של שבילים אופקיים החותכים את הרצועה הירוקה שמשתרעת לאורך קילומטר מגבולה הצפוני של השכונה, שעוסקים בשאלות איפה אני גר? וכיצד אני מגיע הביתה?

בזאת הפרויקט מפעיל מערכת יחסים בין מבני החינוך והציבור לבין הגן והמגורים ומאפיין את השבילים בהתחשב בהקשר שלהם, בפרוגמות החדשות שנוצרו בצמתים עם הרצועה הלינארית האנכית, עד כדי מיפוי של השכונה מחדש.

NOY IFRAH - נוי יפרח
NOY3990@GMAIL.COM

COMMUNITY LAB

How to reinvigorate Jessie Cohen's Public Space?

In fact, more than 30% of the neighborhood is open lots; occupied by thematic gardens, empty green parks, or abandoned plots. Totally disconnected from Jessie Cohen's urban fabric, the project aims to recreate a new urban design, based on a rhizomatic network of those open public spaces. Connecting them all together, the new rhizomatic project provide the inhabitants with the opportunity of taking part in their urban life. Hence, the program does not impose any kind of activity, but offers flexibility and several structures for the initiatives of each one.

ראשל לברטובסקי - RACHEL LEWERTOWSKI BLANCHE
RLB.RACHEL@GMAIL.COM

“מכאניזם תכנוני”

המונומנט האדריכלי של המחר

אדר' ארז אלה, אדר' עידו גינת, אדר' מעין פירשט

לעודפות, לפערים כלכליים-חברתיים; ונטל סביבתי. הסטודיו ביקש לבחון מחדש את מקומו של המונומנט האדריכלי כטיפולוגיה חתרנית בעיר ובחברת העתיד. הסטודיו בחן את תפקודיו החברתיים והתרבותיים באופן ביקורתי וחקרני (בשאיפה לא צדקני) - אך גם שאף לדיון ועיסוק קונסטרוקטיבי - תרתי משמע - כמקור ליצירתיות וחדשנות.

הסטודיו התחיל בחקירה של המונומנט על פי נושאי חתך שונים - היסטוריה, טכנולוגיה, פוליטיקה, כלכלה, חזונות אוטופיים ועוד. לאחר החקירה, הסטודנטים עברו לתכנון בניין/פרויקט, שמציע אסטרטגיה חדשה למונומנט האדריכלי - כזו המתגרת את תפקודיו, יכולותיו הטכנולוגיות, וערכיו הסימבוליים של הפרויקט המונומנטלי.

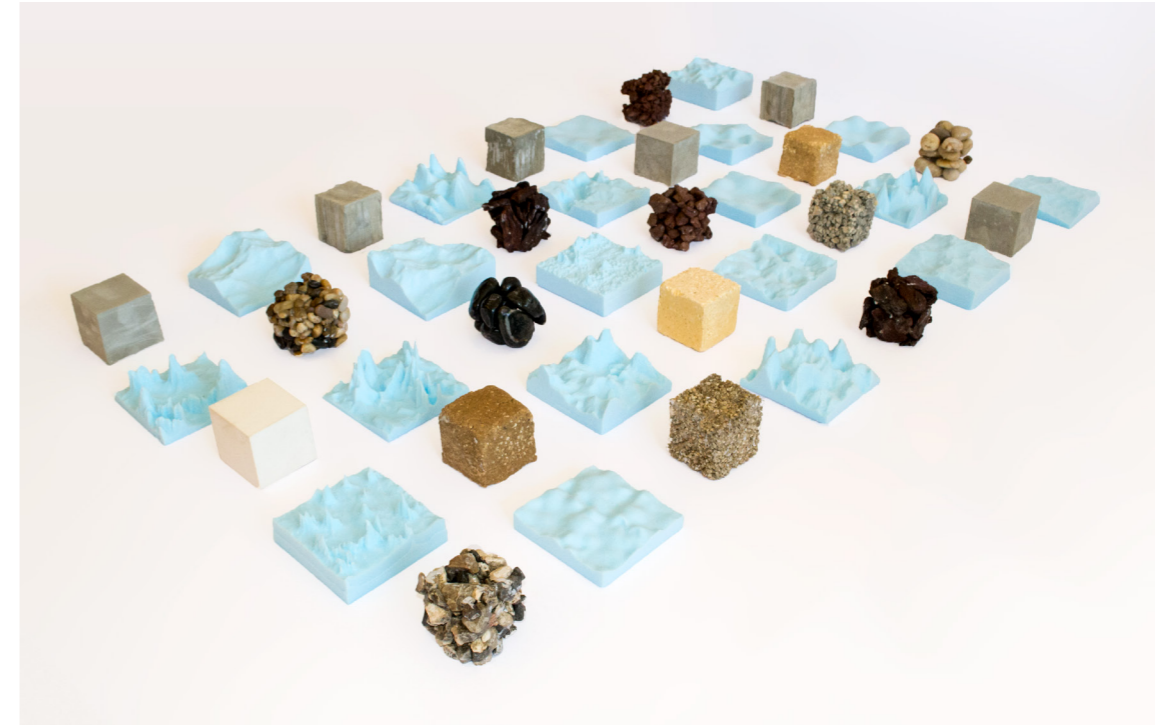
הנחת העבודה של יחידת המחקר “מכניזם תכנוני” היא שהשפעתם של התהליכים והכוחות הפועלים בשדה התכנון גדולה מהשפעתם של פרמטרים תכנוניים קלאסיים. לאדריכלות, המצוידת בכלים מיושנים של צורה, פרוגרמה, חומר וטכנולוגיה, ישנו קושי לשרוד כמובילת דעה וכסוכנת שינוי. כך מופקע תכנון המרחב לידי גורמים שונים: פוליטיקאים, יזמים, כלכלנים, ואנשי שיווק, ואילו האדריכל, הופך להיות גורם משני בתהליך ומוצא עצמו מופקד בעיקר על המאפיינים האסתטיים.

על מנת לחזור ולהיות משפיעה, על האדריכלות ועל האדריכל עצמו להבין את המערכות החדשות המתהוות, להבין את מערך היחסים בין הכלכלה, הטכנולוגיה והחברה לבין האדריכלות ולתת מענה לתפקידו של האדריכל במציאות החדשה והמשתנה.

על ידי בחירה של נושאי מפתח שונים כל שנה, היחידה פועלת לפתח שיטות עבודה, כלי תכנון, ופרמטרים תכנוניים חדשים אשר יאפשרו התערבות במנגנונים השונים, מאזני הכוח ומערכות האינטרסים הפועלים בשדה התכנון בישראל.

נושא המפתח בשנת תשנ”ז הוא תכנון המבנה “המונומנטלי” של עיר המחר. מאז שחר ההיסטוריה - ממגדל בבל, דרך הפירמידות, המקדשים המצרים, האשורים והיווניים - היווה המונומנט האדריכלי - הן כאובייקט פיזי והן כמושג אבסטרקטי - אתר לדיון ולמימוש השאיפות האנושיות הנשגבות; להבניה של זהות חברתית/תרבותית; ולמתיחת יכולות הדמיון והחדשנות האנושית.

באדריכלות המודרנית, החל המונומנט לעמוד במרכז של ויכוח על תפקידיה של האדריכלות בקידומה של האנושות לעבר עתיד טוב יותר. אל מול ההשראה של חזונות וחזיונות עתידניים פרי האקספרסיוניזם הגרמני והפוטוריזם האיטלקי, ומהפכת גורדי השחקים האמריקאית, החלה - בעיקר עם עליית הפוסטמודרניזם - גם ביקורת על אדריכלות ראויה. המונומנט החל נתפס כביטוי להיבריס האנושי; ככלי לציון ולביסוס מערכות כוח ושליטה; כסמל

תכנות עירוני >... SPACE.APPEND (BEHAVIOR)

חיבור של מידע מרחבי עם מידע התנהגותי יאפשר לנו להבין את השלכות התכנון על מרקם החיים.

בעמוד הבא – All one

בדיקה השוואתית בין מקטע אחד של העיר ליתר המקטעים. ככל שמקטע קרוב יותר לתחתית, הדמיון המתמטי בינו ובין המקטע המרכזי גדול יותר.

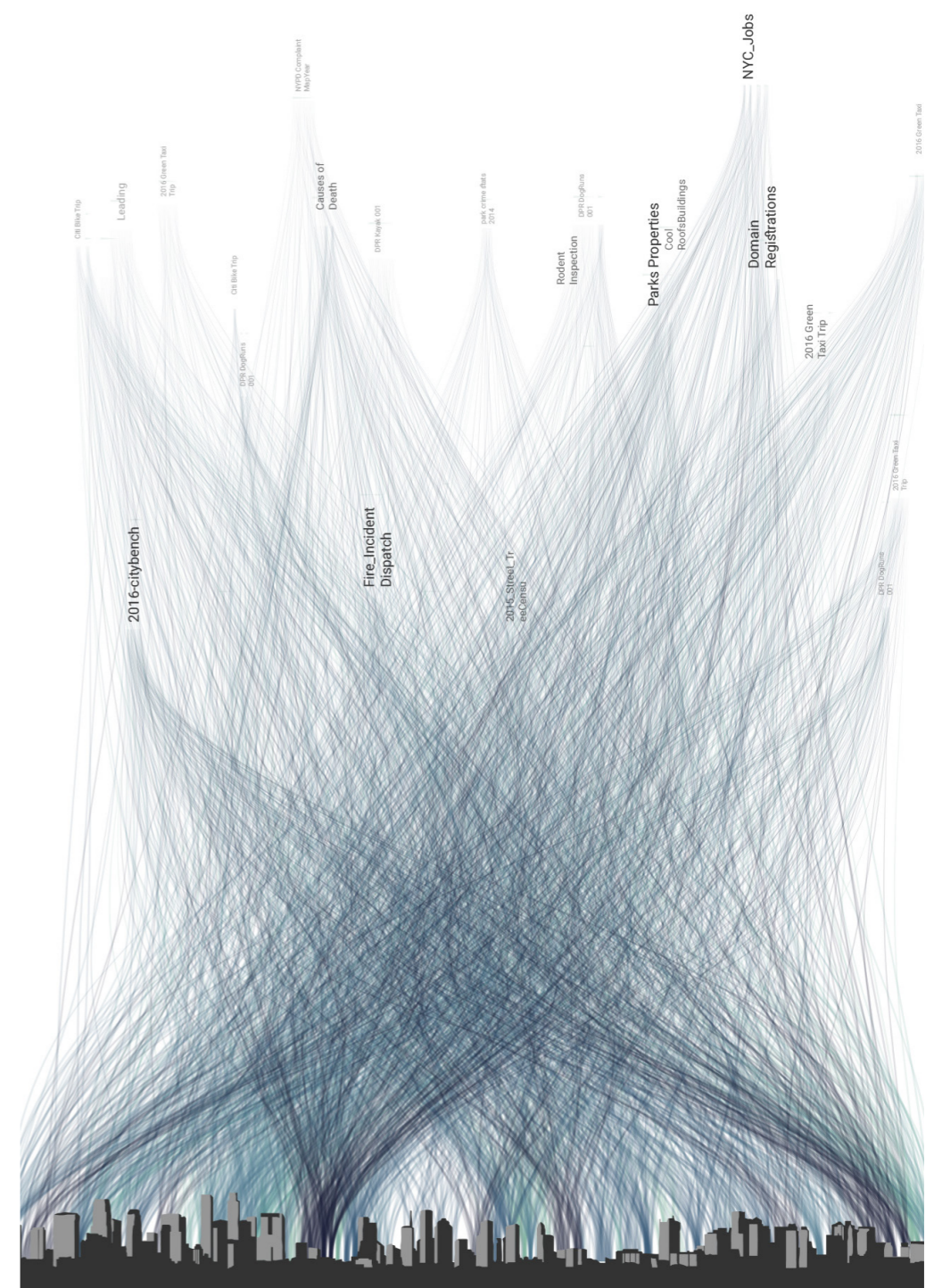
LIOR SKOURY – ליאור סקורי
LIORSK947@GMAIL.COM | 0523307972
NOAM BURG – נעם בורג
SISOBURG@GMAIL.COM | 0545555656
SHAHAR ABELSON – שחר אבולסון
SHABELSON@GMAIL.COM | 0546738319
ALGOARC.WIXSITE.COM/ALGO

קיים קשר בין הסביבה הבנויה ובין התנהגותם של האנשים המשתמשים בה. המאמץ האדריכלי להבנת קשר זה מתבסס בעיקרו על אינטואיציה אנושית. בעזרת טכנולוגיות איסוף ועיבוד נתונים עכשווית אפשר להוכיח קשר זה ולהיעזר בתובנות אלו לשם תכנון עירוני מדויק ואיכותי יותר, הנשען על הפרמטר האנושי כמחולל של המרחב. הפרויקט מציג מערכת תכנון המתבססת על חיזוי השפעת שינויים במרחב על התנהגות אנושית. המערכת בונה סט של שינויים מרחביים אפשריים כך שהשלכותיו יתפקדו כמקדמות של האג'נדה העירונית של המתכנן.

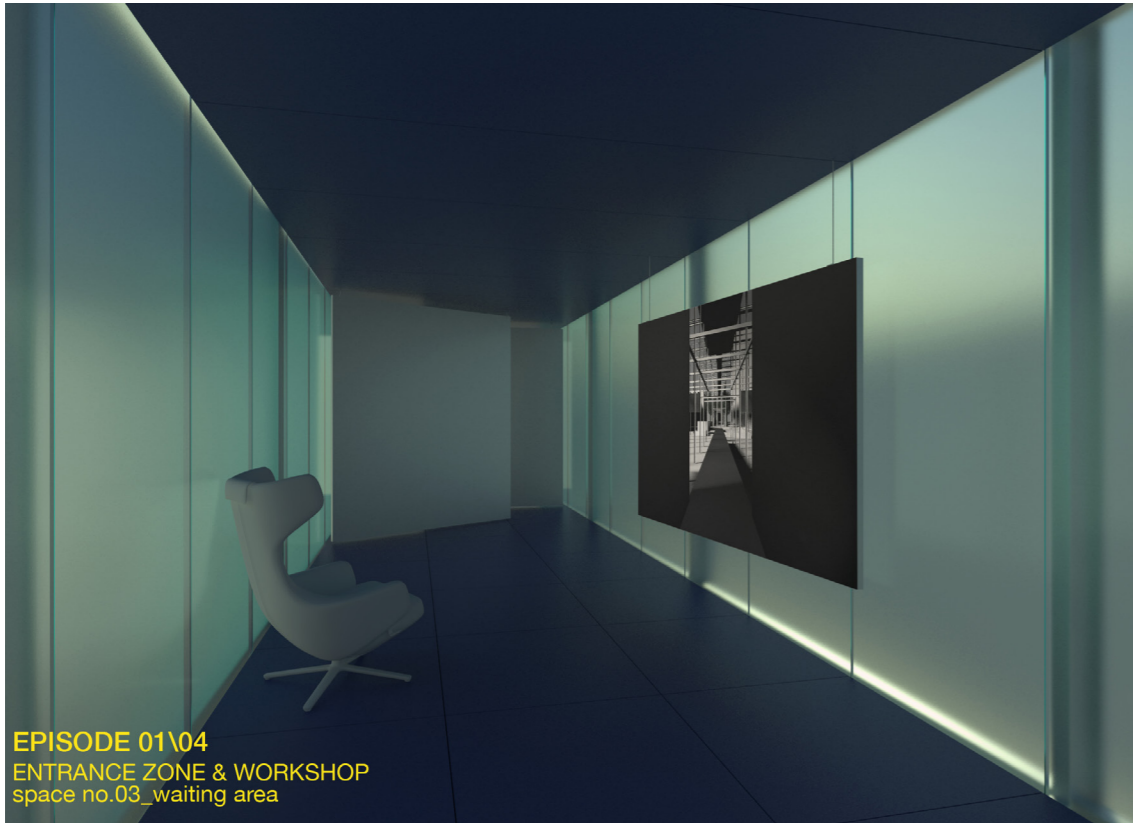
מימין – City make data

מידת מידע עירוני יוצרת אין-ספור נתונים שיהיה אפשר להשתמש בהם לצורך ניתוח העיר ותכנון מבוסס יותר.

למעלה – Machine Learning Diagram

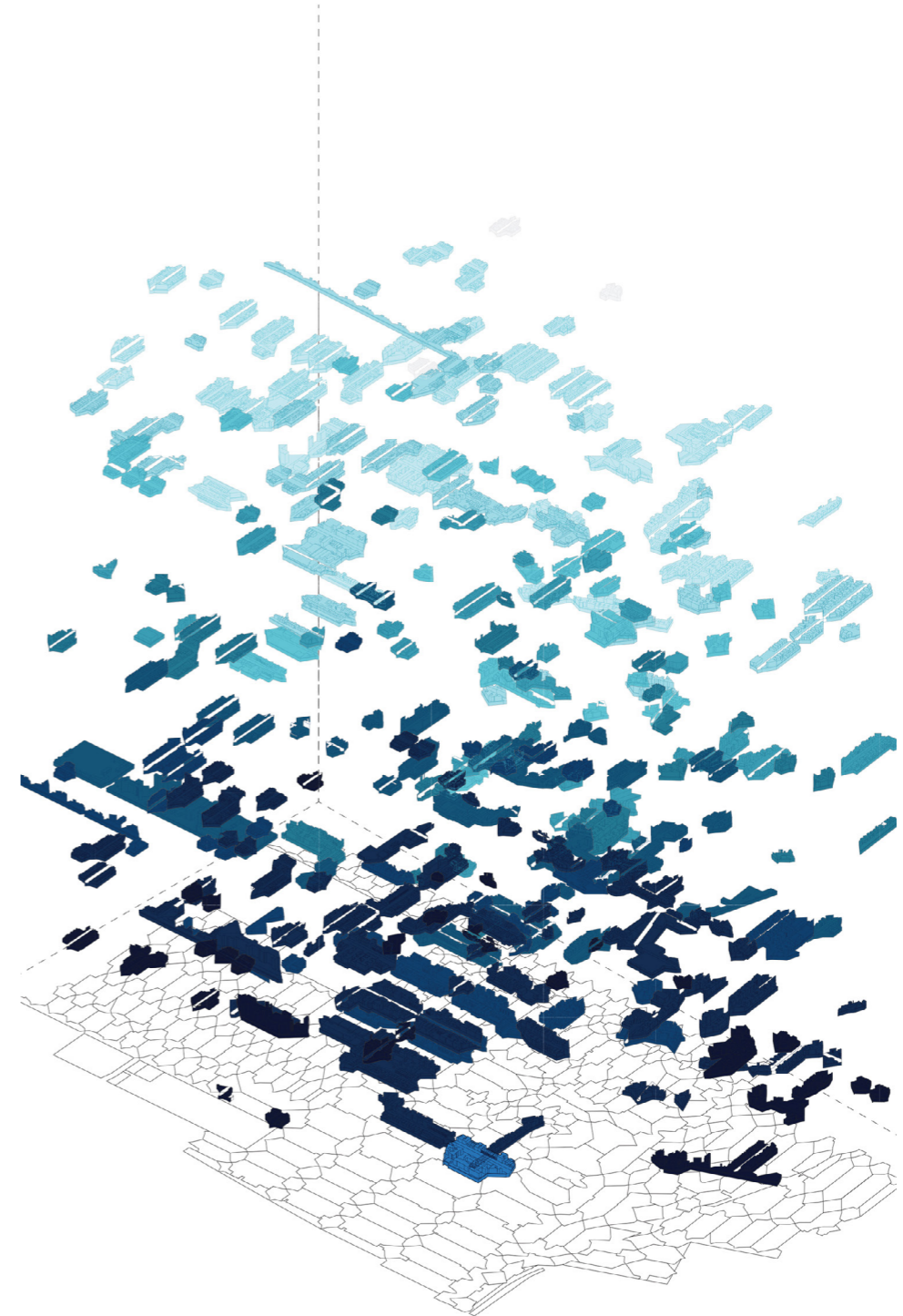

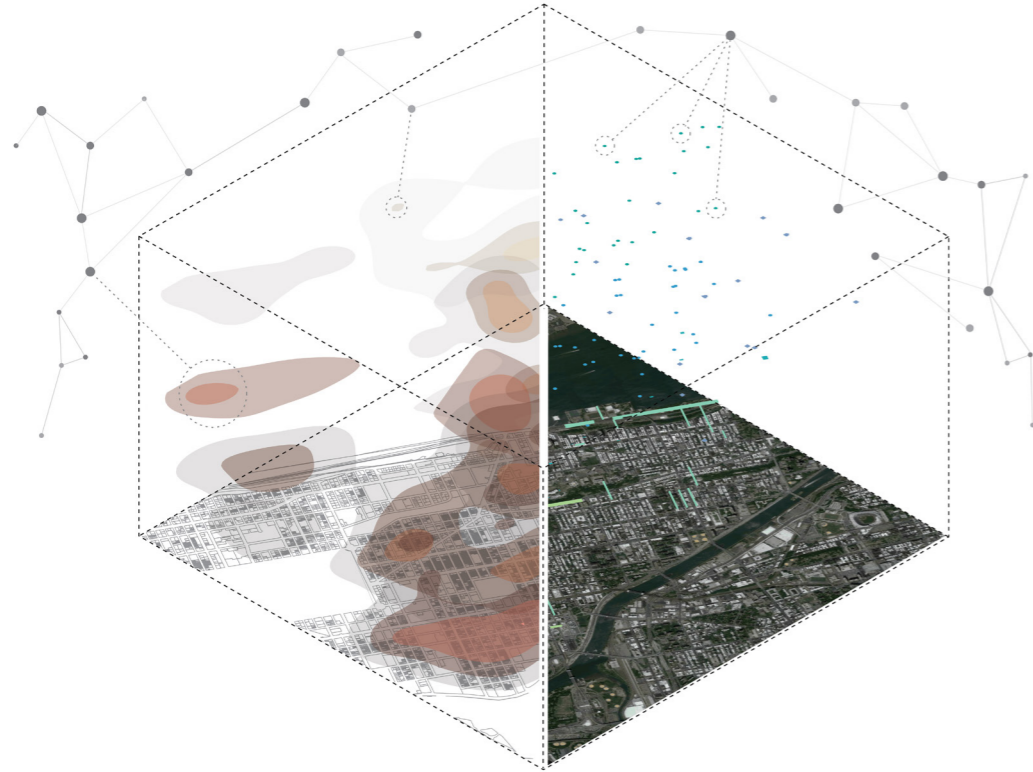

EPISODE 01\04
 ENTRANCE ZONE & WORKSHOP
 space no.03_waiting area

טקס של שמלה אחת
ONE DRESS CEREMONY

אנחנו נושמים.
 אנחנו שמים לב לזה?
 אנחנו קונים.
 אנחנו שמים לב לזה?
 אנחנו רוצים לשים לב. אנחנו רוצים סוג חדש של חנות.
 חנות שבה הקנייה היא טקס.
 תהליך שקורה בין החלל סביבנו לבין תשומת הלב שלנו.
 למשל:
 טקס שבו קונים שמלה אחת.
 ודי.

חיזוי עירוני
PREDICTABLE CITY

בעידן הדיגיטלי הנתונים שאנו מייצרים בזמן אמת, פותחים בפני המתכננים הזדמנויות לאיתור תבניות התנהגות בדרכים שלא היו קיימות קודם לכן, הבנת קשרים בין תופעות וחילוץ תובנות שלא על פי אופני חשיבה קונבנציונליים. הפרויקט שלי מציע התבוננות על דפוסי ההתנהגות של תושבי העיר, ניתוח השפעות התכנון העירוני על דפוסי אלו ופיתוח מודל לחיזוי השפעות תכנון עתידיות באמצעות מתודולוגיות מחקר מפרספקטיבה אדריכלית. דמיינו לעצמכם לו היינו יכולים לחזות באובייקטיביות את השפעות התכנון על חיי תושבי העיר.

ELENA ROIZMAN - ילנה רויזמן
ROIZMAN.ORT@GMAIL.COM

לידה מחדש
RENAISSANCE

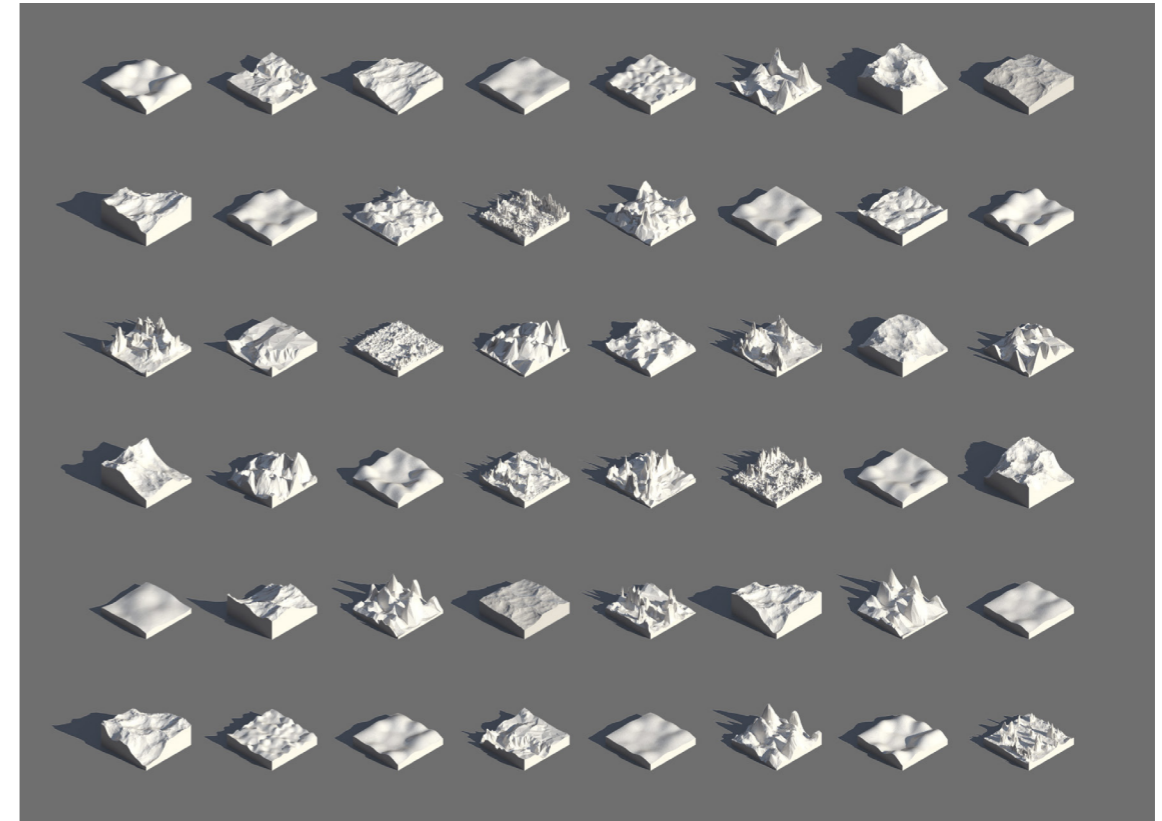

"It seems unlikely that any process that treats childbirth as sickness could possibly be a healthy part of a healthy society" - Christopher Alexander
בכוונתי להציע חווית לידה שונה מזו הנהוגה היום; לידה שבה אשה יולדת בתוך קהילתה, בסמוך למקום מגוריה. מקום טבול ירק, מוקף עצי פרי ומים זורמים בחצרותיו. לידה בה היולדת נמצאת בטבורה של ההתרחשות, בחלל פרטי ואינטימי אליו מגיעות הפעילויות הכרוכות בלידה. לידה שבה היולדת בוחרת את הדרך בה תלד ואשר בה הרך הנולד יוצא לעולם מאיר פנים.

SAI ALON - סאי אלון
SAIALONN@GMAIL.COM

ניו מונומנטליזם
NEW MONUMENTALISM

סביבתית, חברתית ומנטלית. האם עוד ניתן לייצר מונומנט כאידאה במאה ה-21 בעולם שהתערטל מן האידיאלים שלו?

LILACH BORENSTEIN - לילך בורנשטיין
 LILACH89@GMAIL.COM

"אלפי בני האדם הבודדים שרצים כל אחד לעצמו, מבלי לשים לב לאחרים... כל החברה כאן, כולל החלק הפעיל והיצרני שלה, כולם רצים קדימה כי הם איבדו את נוסחת העצירה" (ז'אן בודריאר - "אמריקה").

נראה שעד עתה החברה המערבית מיצתה את הצורך בקיומם של מונומנטים כאידאה להתאחד סביבה. המונומנטים היחידים שנבנים במערב ובעקבותיהם גם בשאר מדינות העולם, מהווים טוטמים עולמיים לכסף ולטכנולוגיה. ג'ונגל סבוך זה של מגדלי ענק ממלא את ליבות הערים והוא מותיר את הסובייקט האנושי חסר נשימה ומסוחרר. ההתכנסויות השבטיות של העבר סביב פעילות משותפת שאינה קשורה לצריכה בלבד, הולכות ונעלמות, והמטרופולין הופכת למכונה מיתית ממכרת וגדושה בהסחות דעת ובמוצרים מיותרים שגוררים זוהמה

אדריכלות אזרחית

אדר' ליאת בריקס-אתגר, אדר' ייטב בוסירה,
אדר' מירב בטט, אדר' סימון קרנץ

יחידת הלימוד והמחקר "אדריכלות אזרחית" עוסקת בחשיפה, מחקר ופיתוח טקטיקות לפעולה אדריכלית אזרחית. היחידה בוחנת באמצעות תהליכי העיצוב האדריכלי את האפשרויות שמציעה הפרקטיקה האדריכלית לפעולה הפוליטית ואת האופן בו הפוליטיקה משתפת בעיצוב הפרקטיקה האדריכלית. היחידה יוצרת פלטפורמות של שותפות עם תושבים, גופי תכנון וארגוני החברה האזרחית בישראל לקידום צדק חברתי, סביבתי וכלכלי באמצעות כלים של תכנון ועיצוב.

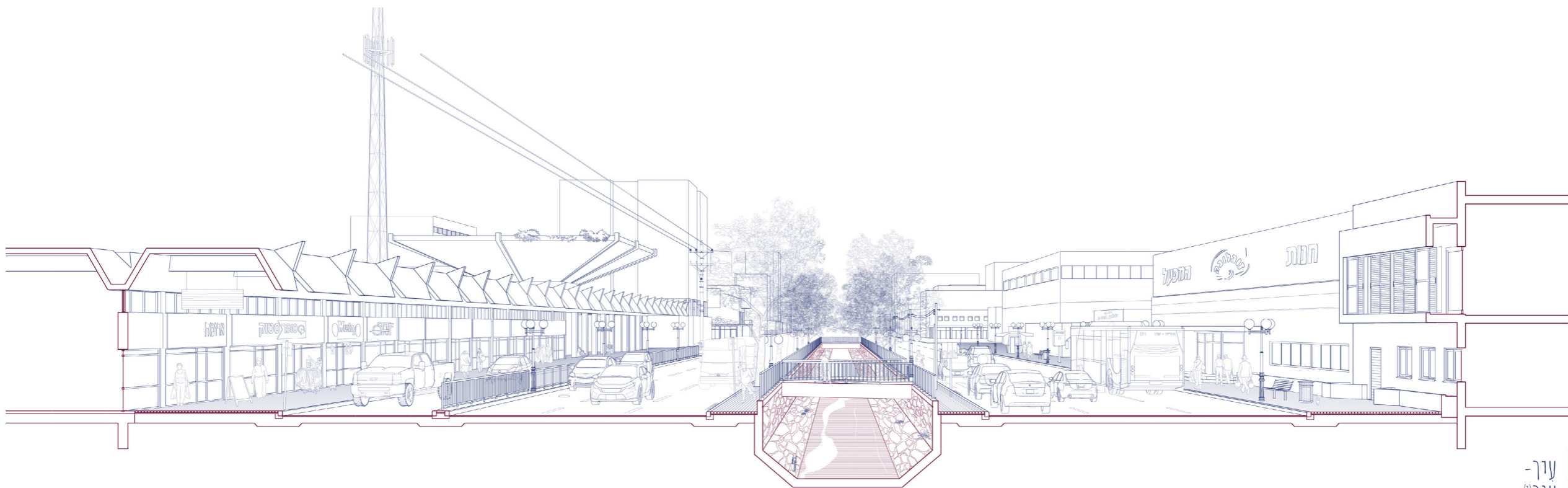
תהליך העיצוב בסטודיו מבוסס על חקירה חברתית-כלכלית מקומית, מיפוי צרכי הקהילה, זיהוי הפוטנציאל המקומי, יצירת פרוגרמות עירוניות חדשות ותשתית אדריכלית להתפתחות עתידית. אנו רואים חשיבות רבה בגישה רב תחומית לתכנון המרחב העירוני המקומי, תוך שילוב של ידע מקצועי וידע מקומי. אנחנו פועלים לאימוץ מודלים קיימים של אדריכלות בקוד פתוח ומדע אזרחי ופיתוח כלים חדשים אשר יאפשרו שיתוף ידע והשתתפות של מומחים ותושבים בכל שלבי התכנון והבנייה של סביבתם.

היחידה מתמקדת במחקר ועיצוב פרויקטים בקנה מידה משתנה ב"שכונה". לתפיסתנו, זוהי היחידה המרחבית-חברתית המשמעותית בתהליכי שינוי חברתיים וזהו הגודל המאפשר פעולות כלכליות ותכנוניות רדיקליות ביוזמת האזרחים.

פרויקט הגמר הוא פרויקט אישי. ראשיתו בזיהוי מרחב, סוגיה תכנונית ועניין פוליטי הדורשים פעולה אדריכלית דחופה. הפרויקט מבטא תנועה רציפה בין תיאוריה ופרקטיקה, חקירה ותכנון אדריכלי בקנה מידה משתנה.

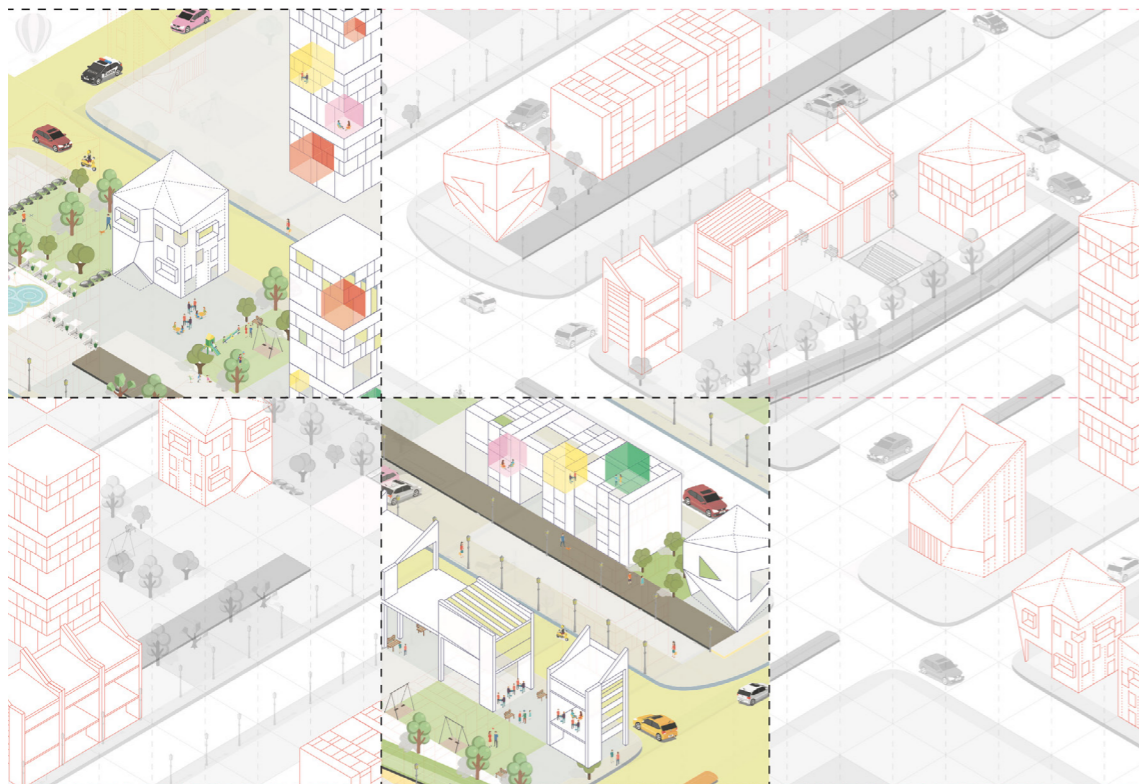
עיר-
עור

עיר-עור, תרשים לזהות עירונית בנהריה CITY APPEAL

מכיוון שהפעולה הרפלקסיבית היוותה את מדיום החקירה ובה בעת גם את המושא שלה, התמקמנו במרחבים מעורערים ממילא: על ציר הרוחב, הנחל המתועל (שאינו זורם אך כן מציף) ברחוב הראשי של נהריה; ועל ציר האורך, תוואי הרכבת הנטוש, אשר בעבר חיבר בין מדינות והיום בעיקרו מפריד בין שכונות. על ידי האחד ננסה ליצור תשתית עירונית חדשה, פיטית ותפיסית, הנוגעת במים, עבודה וחקלאות; ובאחר נציע התפתחות של רצף עתידי משכונת המעברה אל שמורת הטבע, דרך מרחבים נוספים שאינם בהכרח חלק מהמורגל. אנו מבקשים, בעצם, להציע את העיר-עור כמתודה אורבנית: את סערת החיפוש, ולא את היציבות של הידיעה, כבסיס לאדריכלות הקוראת לעור.

התכניות המיועדות לנהריה, בדומה לתכניות מתאר אחרות, קוראות ל(ה)שְׁכָּבֶת העיר לשינה תחת שמיכת המגורים. אנו מערערים על כך, ומבקשים לעורר פעולה אחרת. נקודת המוצא שלנו מניחה כי למרחב יש תכונות בעלות רמות שונות של קביעות ויציבות. בתוך תהליכים פוליטיים וכלכליים של שינוי, מקומות קונקרטיים עדיין מקפלים בתוכם עדויות, קווי אופי ותופעות מסדרים אחרים. במובנים רבים, נקודת המוצא הזו היא גם היעד של הפעולה האדריכלית שלנו בפרויקט הגמר. מתוך כך, הניסיון המתמשך לזהות ולאפיין תופעות רחבות מבעד לשינוי הגדול והרצון לתכנן מתוכן, חייב אותנו לעסוק באופן מודע במציאת כללי תכנון אשר יהוו תנאים ייחודיים עבור הפעולה האדריכלית.

TAL BADICHI - טל בדיחי
TALBADICHI7@GMAIL.COM | 0523475318
ZOHAR ISENBERG - זוהר איזנברג
ZOHAR.ISEN@GMAIL.COM | 0546656419

דפוס אחר, פיתוח התשתית הציבורית בגבעתיים
BREAKING PATTERNS

קריאה אישית וקרובה של העיר והקהילה, תוך בחינת רבדיה של התשתית הציבורית בעיר.

“When Patterns are Broken, New Worlds Emerge”
 - Tuli Kupferberg

דפוסי הפעולה של מנגנוני התחדשות עירוניים בישראל, אשר מבססים את תכניות ההתחדשות על יזמים פרטיים והשבחת מבני מגורים, מהווים איום על העיר גבעתיים. דפוסים אלו מזניחים את החשיבות שבפיתוח תשתית ציבורית מגוונת, מותאמת לזמן, מקום ואוכלוסייה. הקשבה קרובה לעיר, מגלה קולות של קהילות חדשות הצמאות להתחדשות ציבורית במרחבים המשותפים, אשר מעלים את הצורך בבחינה מחודשת של הדפוסים הקיימים, תוך יישום גישות חדשות, יצרניות ואחריות להתחדשות עירונית.

מטרת הפרויקט היא לשנות את הדפוסים של תהליכי ההתחדשות העירוניים בגבעתיים, אשר תוצריו מבטאים

אסף שוקרון - ASAF SHUKRUN
 ASAF_SHUK@LIVE.COM | 0546829999

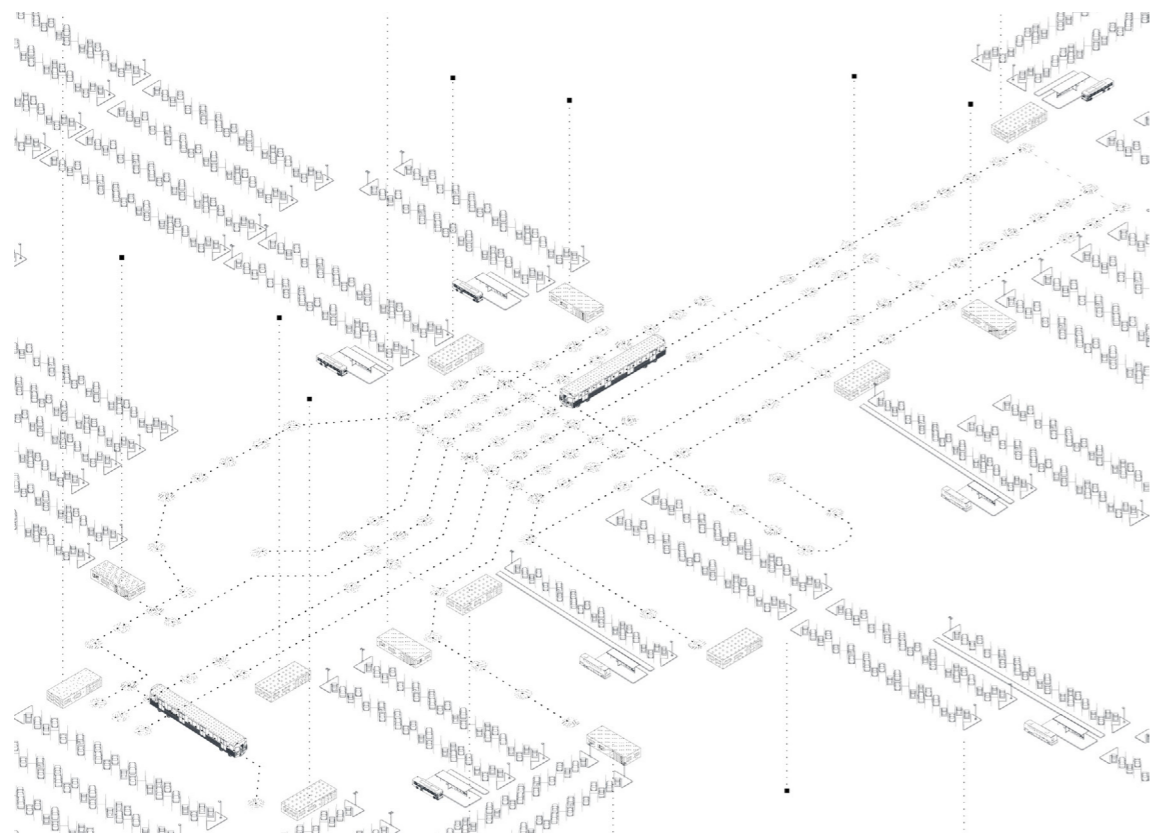
רחוב בן צבי
BEN – ZVI STREET

דרך בן צבי בדרום תל אביב במצבה הנוכחי, היא ציר עירוני שאינו מתפקד כרחוב ואינו משרת את תושביו. כביש רחב חוצה את הרחוב לשני צדדים שאין ביניהם קשר, והם מאופיינים במרחבים גדולי-ממדים שרובם ריקים מבתים. המבנים הקיימים ברחוב משמשים מבני מגורים ותעשייה, ובנוגע לחלקם יש ויכוח משפטי זה עשרות שנים. המאבק המשפטי דוחה את שינוי ושיפור פני הרחוב פעם אחר פעם.

הפרויקט מציע מרחב ציבורי חדש סביב המבנים הקיימים שיוכל למנף את חיי הקהילה ואת איכות החיים של אוכלוסיית הדיירים ברחוב.

מיקה לוי - MIKA LEVI
 MIKALEVI242@GMAIL.COM | 0506713731

מגרש חניה לאנשים (וגם מכוניות)
PARKING |A| LOT

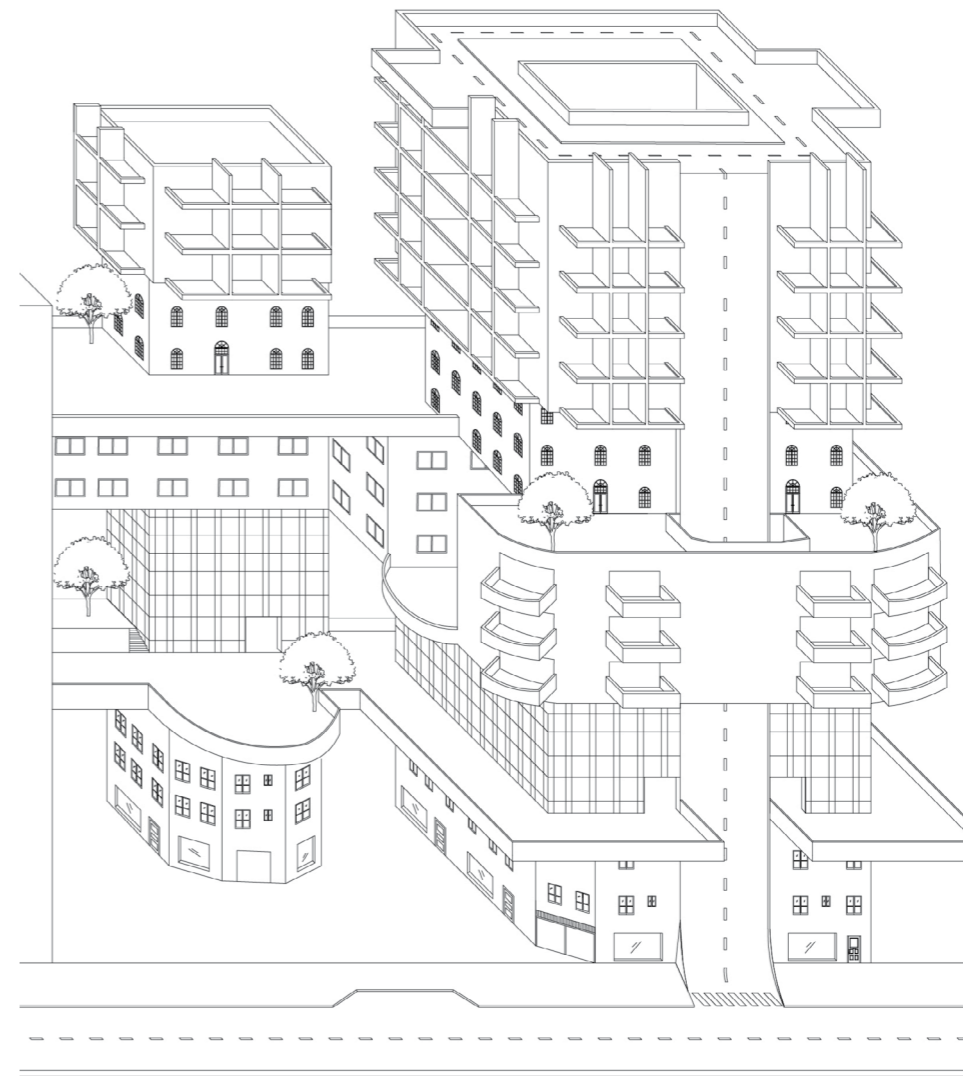
ישנן כ-600,000,000 מכוניות בעולם. כמות הגדלה מדי יום וכך גם אספקת כדור הארץ עבור מקומות החניה. אירוניה של חניון. מגרש שטוח וחסר תועלת המצוי באופן כרוני במצב זמני, ממתין לפריצת הנדל"ן הבאה שמצדה ממאנת להגיע. מחזה סטטי זה, המצוי בפורטרט העיר זמן רב, דורש התבוננות נוספת. מגרשי "חנה וסע" הנמצאים לצד תחנות הרכבת מהווים מקרה בחון ראוי. השהות וההמתנה בהם, כאות לנוכחות הבלתי פוסקת של אנשים היכולים ליהנות משימוש נוסף במגרש האפור, מעצירה שאינה עוד מרכז קניות. המרחב המוצע הוא מגרש חניה לאנשים וגם למכוניות. תביעה מחודשת של המגרש הציבורי.

NITZAN AMAR - ה עמר
 AMARNITZAN14@GMAIL.COM

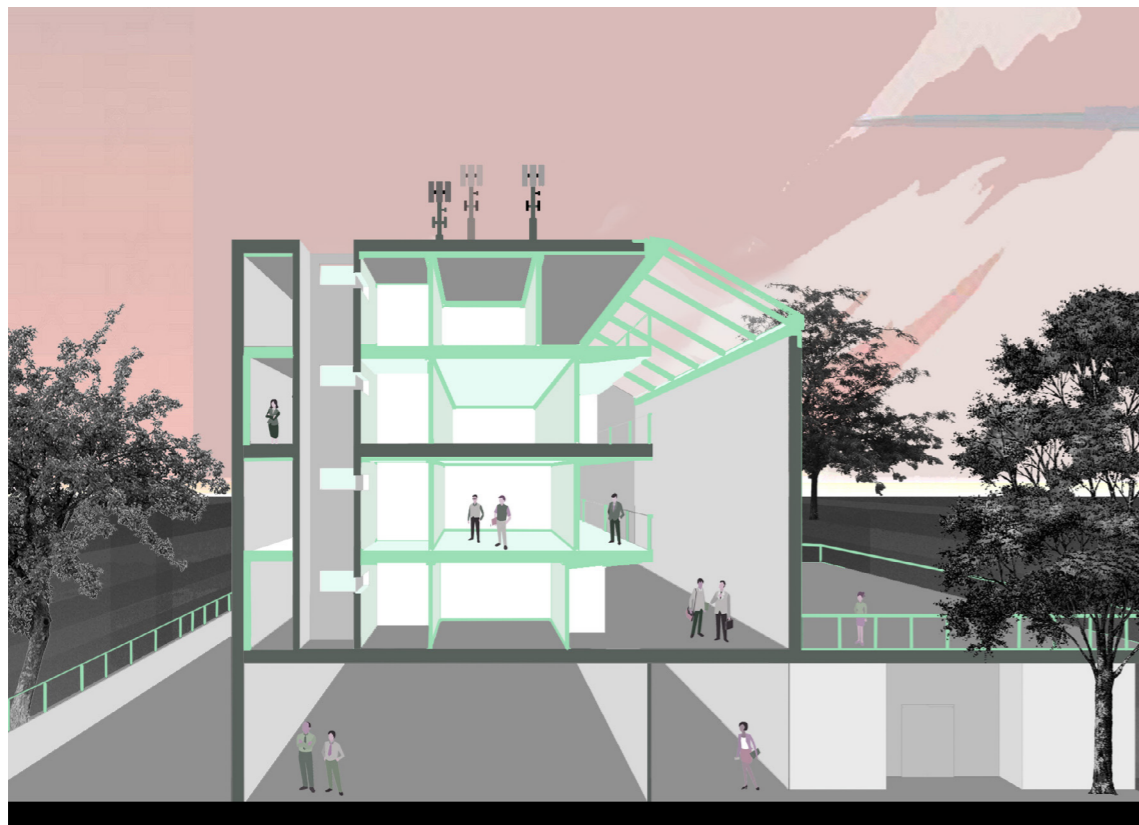
שכונה ורטיקלית
VERTICAL NEIGHBORHOOD

כיצד אפשר ליצור תשתית אורבנית שְתִפְתָּח את המארג השכונתי כולו? המושג "התחדשות-עירונית" מטעה, הוא אינו קשור למכלול השכונתי ואינו מפתח אסטרטגיה רחבה, אלא מבודד כל מגרש בפני עצמו ומעודד פיתוח פרטי בדגש על מגורים. פעולה היוצרת אובייקטים אינדיבידואליים המתכנסים בתוך עצמם ומנותקים מהמארג השכונתי. כדי לחדש את העיר, לא די בהוספת דירות. חיי השכונה, המרחבים הציבוריים והנישות המאפשרות מפגש ומגוון, הם לב העירוניות. הפרויקט הממוקם בקריית היובל בירושלים נותן פרשנות לציבוריות ולצרכים השכונתיים ומחבר אותם למבנה. המבנה יוצר מהלך שכונתי מרכזי המשלב בתוכו מגוון פרוגרמות ציבוריות וממקם אותן ברצף הליכה ורטיקלי אשר יוצר חיי שכונה מרובדים.

YONATAN SHULDMAN - יונתן שולדמן
 SHULDMAN@GMAIL.COM

סקוויטינג ממוסד, דיור ציבורי
INSTITUTIONAL SQUATTING

הסביבה הדינמית של העיר והמרחב הספקולטיבי של הנדל"ן יוצרים מרחבים בנויים העומדים נטושים במשך תקופות ארוכות. בעשורים האחרונים יושב מנגנון הדיור הציבורי, לא נבנו מגורים חדשים, ומספר הנזקקים הלך וגדל. על כן תקופת ההמתנה לדירה התארכה לאין שיעור והותירה את האוכלוסייה הממתנה לדירה חשופה לקשיים רבים. בפרויקט שלי אני מציעה להשתמש במבנים הנטושים באופן זמני כדי ליצור בהקדם האפשרי מגורים המתאימים לתקופת ההמתנה. בחרתי להתמקד במרכזיות בזק אשר עקב התפתחות טכנולוגית איבדו את תפקידן הציבורי. פיזור המרכזיות בארץ ומקומן המרכזי בעיר מהווים תשתית אידיאלית לפיתוח מרחבי מגורים זמניים.

HAGAR AMSTERDAM - הגר אמסטרדם
 GURISTAR9@GMAIL.COM

לתור את העיר
TOUR THE CITY

לאורך השנים נעשו מאמצים רבים לבסס את תדמיתה של העיר טבריה כעיר תיירות מובילה בישראל, אך עם זאת מעמדה ירד בשנים האחרונות, והעיר מתבססת בעיקר על תיירות דתית.

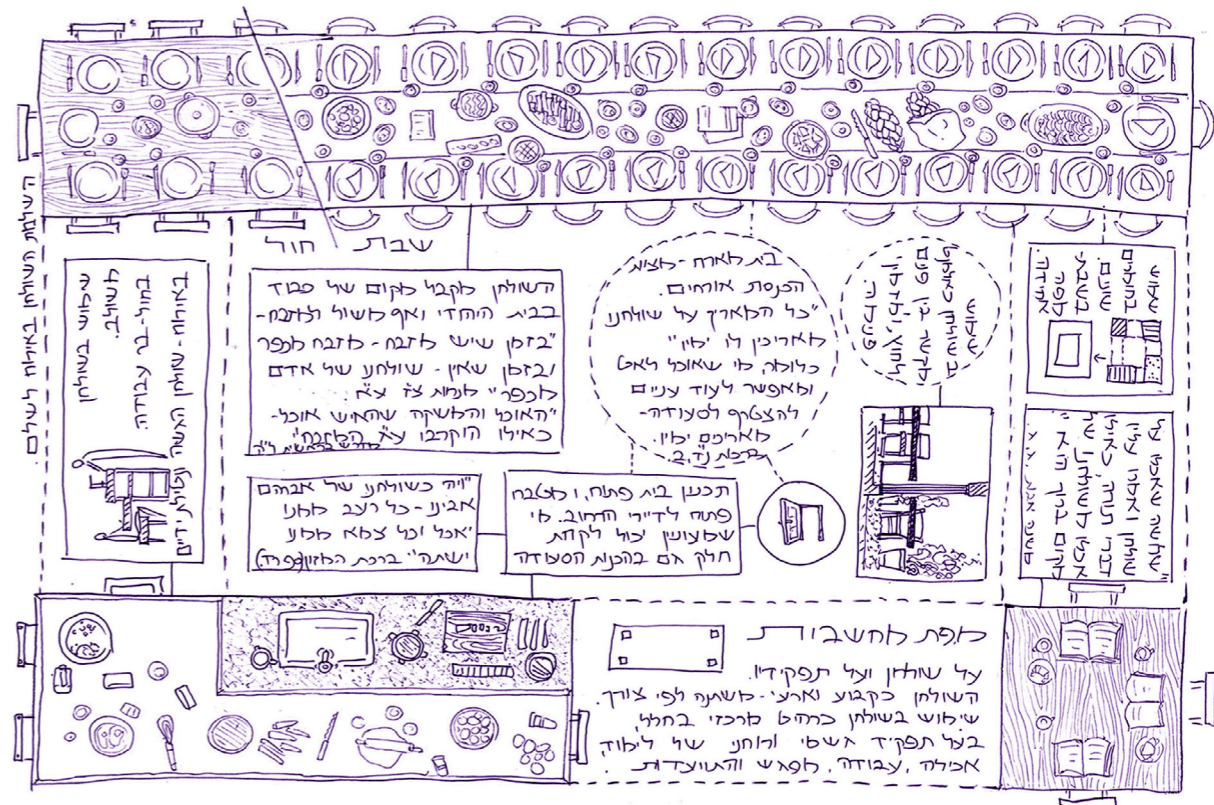
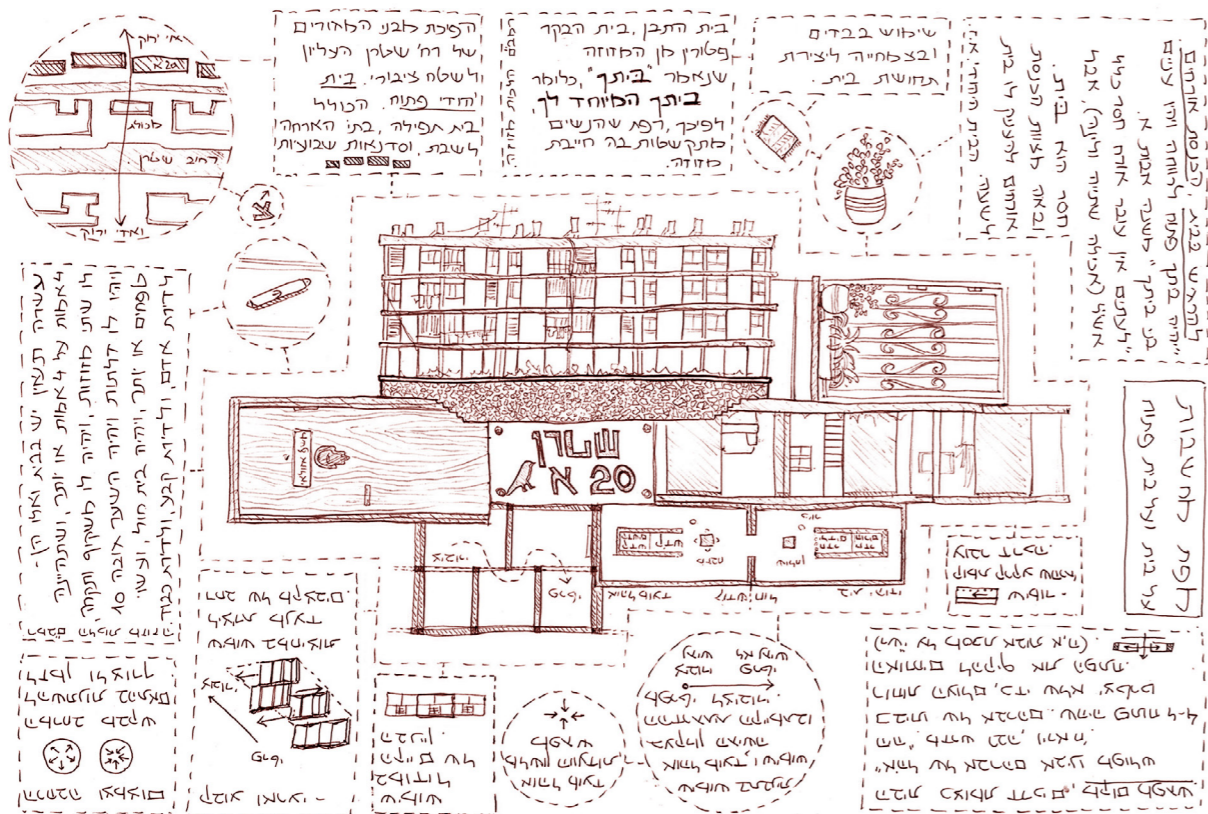
בעוד שכמות התיירים יציבה לאורך השנים, ישנם כמה גורמים המונעים את התפתחותה של תשתית תיירותית רחבה ואת הגדלת ההיצע התיירותי, ובראשם הזנחה של מבנים היסטוריים נטושים במרכז העיר וחסימת קו החוף עקב בניית מלונות גדולים.

מטרת הפרויקט היא להגדיר מחדש את מערכת היחסים בין מרחבי התיירות למרחבי היום-יום של העיר תוך גיבוש הנחיות ארכיטקטוניות ואורבניות לשמירת הצביון המייחד את העיר ולהכוונת פיתוח התיירות העתידי כדי לחזק את המרחב הציבורי העירוני עבור תושביה.

MOR ALKOSER - מור אלקוסר
 MORALKOSER@GMAIL.COM | 052-5649971

שולחן ערוך: בית פתוח

כעת בחרנו לבסס את היצירה שלנו על טקסטים ועל מקורות יהודיים שונים, לחץ מתוכם עקרונות מרחביים ולשלב אותם בפריקט באופן פרשני.

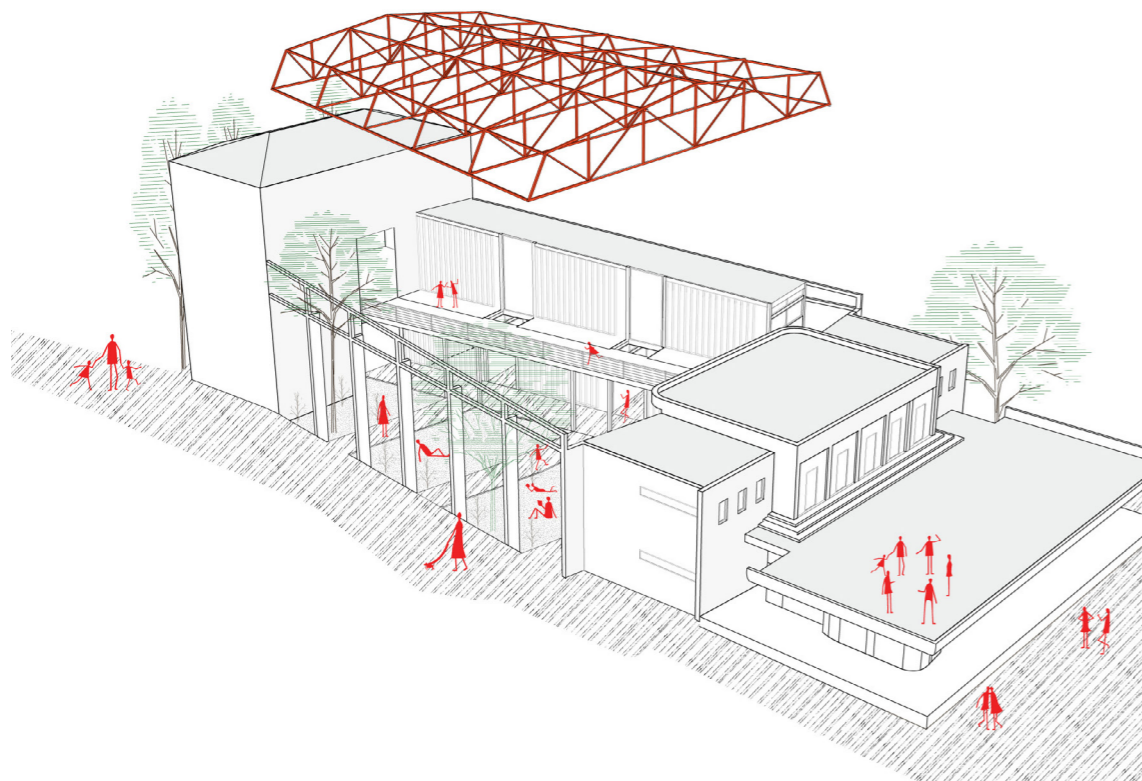
"לעיתים אין עובר אורח חסר כלל אש"ל (ארוחה, שתייה, לינה), כי יכול הוא להסתדר באיזה בית מלון, אבל חסר הוא בית, חסר הוא אווירה משפחתית. ובאה מצוות הכנסת אורחים כדי להעניק לאורח בית לשה, אווירה משפחתית שהיא לו כמו אוויר לנשימה."

- הרב אורן זכאי, הלכות הבית היהודי.
 הפריקט שלנו נרקם סביב המושג "בית" מתוך התבוננות יהודית פרשנית. הפריקט יוצר מתחם ציבורי ייחודי הממוקם ברחוב שטרן בשכונת קריית היובל בירושלים. ליבו של המתחם הוא בית יהודי פתוח המופעל בידי משפחה המתגוררת בו ופותחת את ביתה מתוך מטרה לספק לדיירי הרחוב אווירה משפחתית, מקום להכיר, לשאול וללמוד, מקום להיפגש ולאכול ומקום שאפשר פשוט להיות בו.

במהלך חמש שנות הלימודים שלנו בבצלאל נחשפנו לרעיונות מתוך עולם היהדות כחלק מתהליך של תשובה.

MOR BEKHOR - מור בכור
 MORBEKHOR@GMAIL.COM | 0545955521
 NOFAR GRANOT - נופר גרנות
 NOFAR.GRANOT@GMAIL.COM | 0504825163

בית העם - פירוק והרכבה מחדש

בתי העם נולדו באירופה בעקבות המהפכה התעשייתית ומתוך תפיסה סוציאליסטית ורצון לספק מסגרת חברתית למעמד הפועלים שתיצור "אדם חדש" על בסיס השכלה ותרבות. את טיפולוגיית בית העם הביאה לישראל התנועה הציונית, ועד שנות - השבעים של המאה הקודמת נבנו ברחבי הארץ בתי עם רבים. הם היו מוקד חברתי, פוליטי ותרבותי, והיו מקום מפגש ובילוי ששיקפו את ערכי הקהילה והמקום.

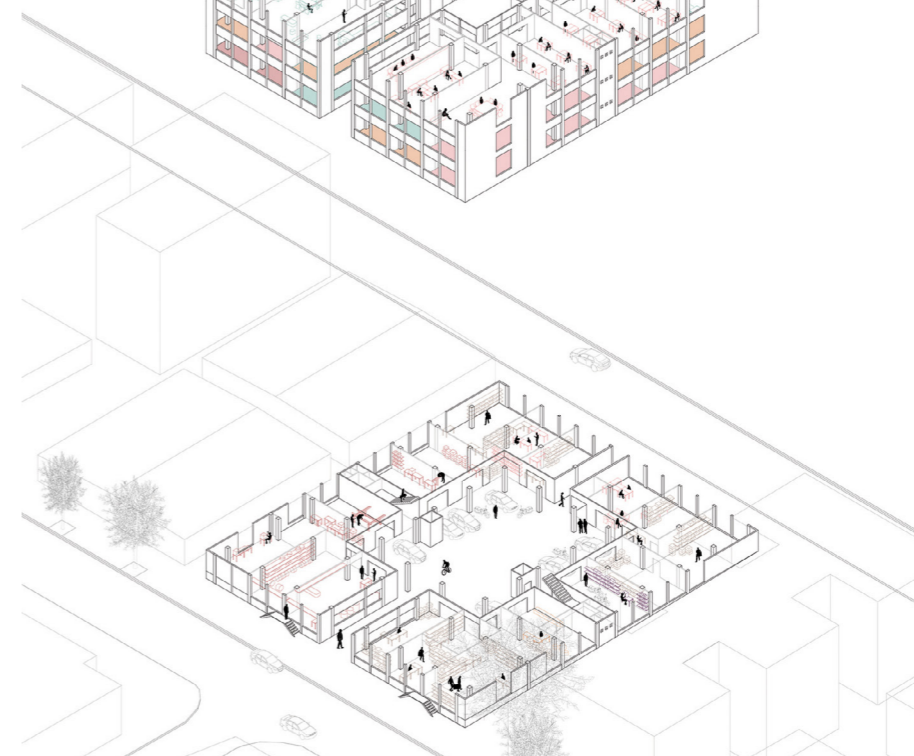
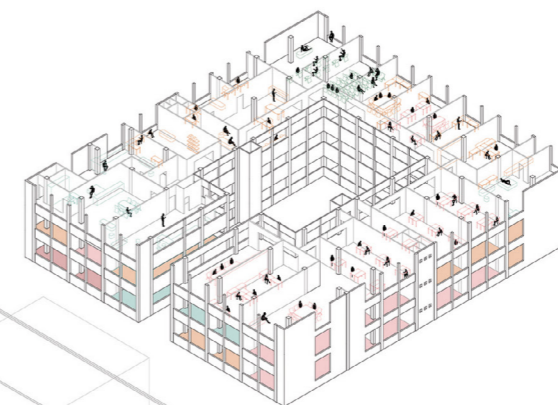
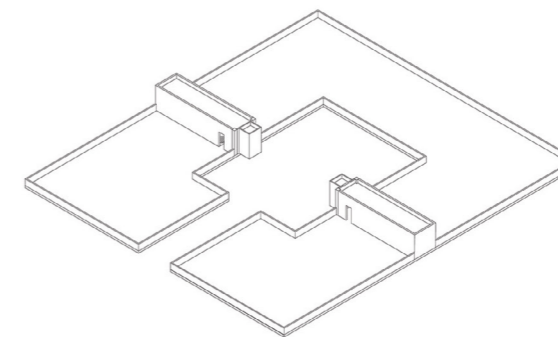
בית הפועלים "עמל" בכפר סבא עומד כיום נטוש על אף מאבק אנשי הקהילה לשימורו. הפרויקט מציע תכנון אלטרנטיבי למבנה, תוך דיון בתפקידו של בית העם, ובוחן אפשרות שהוא יהיה מקום מפגש חברתי ותרבותי הרלוונטי לחיי קהילה בימינו.

TAMAR LUZON - תמר לוזון
TAMARLUZON@GMAIL.COM

מרחב עשייה SPACE FOR CREATION

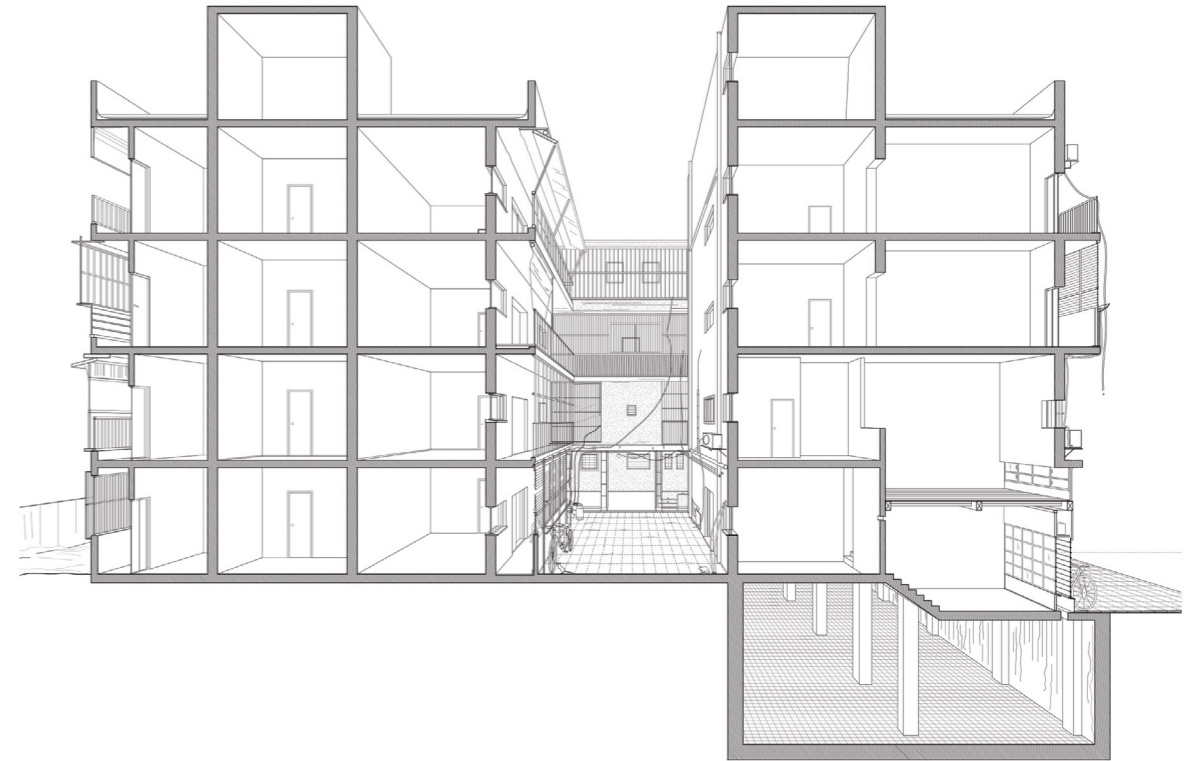

אזור התעשייה בשכונת מונטיפיורי בתל אביב התפתח בשנות השישים של המאה הקודמת מדרום לשכונת המגורים ההיסטורית בגבול איילון והחל לדחוק את המגורים מן האזור. התרוקנות השכונה משימושיה הציבוריים, כניסתם של משתמשים חדשים בחיפושם אחר מרחב עשייה במקביל לתמורות טכנולוגיות ולגלובליזציה של ענף הייצור הובילו ליצירת מרחב ייחודי של שימושים מעורבים בלב המטרופולין. המרחב הבנוי מאופיין בגמישות ושימושים חורגים. בתוך, בין התשתית הקיימת היום לבין ההזדמנות שמציעה תוכנית המתאר החדשה, הפרויקט מציע לצופף את העיר באמצעות יצירת שכבה נוספת של ציבוריות המשלבת עשייה, הנושקת לקירוי איילון המתוכנן. עידוד שיתופי פעולה בין גופים חדשים לגופים קיימים החולקים תשתית משותפת גם בין תושבי השכונה לבין משתמשיה השונים.

SHELLY LEVY - שלי לוי
SHELLY.LEVY.SML@GMAIL.COM

לפנות מקום: פעולה אזרחית בשדרות הר ציון
ROOM-MAKING: ACTING ON HAR-ZION'S STREET LEVEL

פרויקט זה מציע לטוות מחדש את הקשר בין גופי התכנון לבין תושבות שכונת נווה שאנן בשולי תל אביב. התנאים הפיזיים הקשים, התשתיות הלקויות וההזנחה המתמשכת בשכונה גובים מחיר כבד מהתושבים ומחייבים נקיטת עמדה ויציאה לפעולה בהקדם.

מתוך לימוד ההיבטים המרחביים של החיים בשכונה וזיהוי הדרכים שבהן התושבים הופכים את בעיותיהם להזדמנויות, הרכבתי מערכת כלים המשלבת פעולות מקומיות ופעולות מוסדיות. מערכת זו משמשת לתכנון של שדרות הר ציון: היא מציעה מענה לצרכים דחופים וחסרים ובו בזמן מכינה את השדרה לשינויים הגדולים הצפויים לה בעשור הקרוב. שיתוף הפעולה בין התושבים לבין גופי התכנון מאפשר את אפקטיביות הפרויקט, את תפעולו היום-יומי ואת משכו.

SHIRA EPHRATI - שירה אפרתי
 SHOSHIRA@GMAIL.COM | 0543188811